जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

(नवौं संशोधन २०८०)

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दार्चुला
२०८०

(जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, दार्चुलाबाट स्वीकृत)

DISTRICT DISASTER PREPAREDNESS RESPONSE PLAN (DPRP)
DARCHULA

दस्तावेज	: जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०६९ (नवौं संशोधन २०८०)
प्रकाशक	: जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दार्चुला
सर्वाधिकार	: जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दार्चुला
प्रकाशन	: जेठ, २०८०
प्राविधिक सहयोग	: नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, दार्चुला शाखा र गै.स.स.हरु
प्रकाशन/आर्थिक सहयोग	: सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज, नेपाल (CRDS, NEPAL)
तयारी	: दार्चुला जिल्ला स्थित सम्पुर्ण क्लष्टरहरु

शब्दसंक्षेप (Abbreviations)

DAO	:	District Administration office
CERT	:	Community Emergency Response Team
CRDS	:	Community Rural Development Society
CRRT	:	Community Rapid Response Team
DMC	:	Disaster Management Committee
DPRP	:	Disaster Preparedness for Response Plan
DTO	:	District Technical Office
DPHO	:	District Public Health Office
D-WASH-CC	:	District Water, Sanitation and Hygiene Coordination Committee
FCHV	:	Female Community Health Volunteer
GBV	:	Gender Based Violence
HW	:	Health Worker
IEC	:	Information, Education and Communication
IRA	:	Initial Rapid Assessment
MIRA	:	Multi-Cluster Initial Rapid Assessment
MOU	:	Memorandum of Understanding
NGO	:	Non Goverment Organization
INGO	:	International Non Government Organization
NFRI	:	Non Food Relief Items
NRCS	:	Nepal Red Cross Society
ORT	:	Oral Re-hydration Therapy
PVCA	:	Participatory Vulnearability and Capacity Assessment
PWD	:	People with Disability
QRT	:	Quick Response Team
RRT	:	Rapid Response Team
SAM	:	Severe Acute Malnutrition
SFP	:	Supplementary Feeding Programme
SOP	:	Standard Operating Procedure
V-WASH-CC	:	Village Water, Sanitation and Hygiene Coordination Committee
WASH	:	Water Supply, Sanitation and Hygiene
WDO	:	Women Development Officer
WSSDO	:	Water Supply and Sanitation Division Office
LEOC	:	Local Emergency Operation Center

Cont ent s

परिचय ७
१. पृष्ठभूमिः ९
२. जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य: १०
समष्टिगत उद्देश्यः १०
निर्दिष्ट उद्देश्यः १०
३. योजनाको आवश्यकता तथा महत्वः– ११
४. योजनाको सीमाः– ११
५. योजना निर्माण प्रक्रिया विधिः– १२
६. योजना कार्यान्वयनका रणनीतिहरु: १२
खण्ड–दुई १३
१. प्रकोप संकटासन्नता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण–: १३
१.१ प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण: १३
१.२ संकटासन्नता विश्लेषण–: १३
१.३ क्षमता विश्लेषण: १४
१.४ जोखिम विश्लेषण: १७
यस जिल्लामा पहिचान गरिएका प्रमुख प्रकोपहरुका कारण उत्पन्न हुन सक्ने विपद्का परिस्थितिहरुलाई निम्नानुसार अनुमान गरिएको छ:– १८
(क) बाढी/पहिरो:– १८
(ख) भूकम्प:– १८
(ग) आगलागी–: १९
(घ) बाढी–: १९
(ङ) कोभिड–१९:– १९
Covid-१९ रोगको संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रण गर्ने योजना/कार्यक्रमः- १९
जिल्ला संकट व्यवस्थापन केन्द्र (District Level Crisis Management Center), दार्चुलाको जिल्लागत संरचना:- २०
जिल्ला कोभिड व्यवस्थापन समिति (District Covid Management Committee), दार्चुलाको जिल्लागत संरचना:- २०
यस जिल्लामा कोभिड-१९ संक्रामक रोग रोकथाम र नियन्त्रणका लागि जिल्लामा सक्रिय संरचना/समितिहरु:- २१
१. जिल्ला सुरक्षा समिति २१
२. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति २१
३. कमान्ड पोष्ट २१
४. जिल्ला कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन केन्द्र २१
५. क्वारेन्टाईन संचालन तथा व्यवस्थापन अनुगमन समिति २१
६. पालिका/वडा स्तरीय कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन केन्द्र २१
७. पालिका/वडा स्तरीय राहत वितरण समिति २१
८. जिल्ला कोभिड व्यवस्थापन समिति २१
जिल्ला कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन केन्द्रबाट भएका महत्वपूर्ण निर्णयहरु-: २१
(च) चट्याङ्ग :– २१
(छ) हिमपहिरो–: २१
खण्ड तीन २१
२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २१
२.३ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना २०८० .... २८
२.४ विपद् पूर्वतयारी योजना २०८० .... ३१
२.५ विपद्को समयमा गरिने क्रियाकलापहरु ३२
२.६ विपद् पछि गरिने क्रियाकलापहरु ३३
२.७ पूर्वतयारीका लागि सामान्य सिद्धान्त–: ३३
३. प्रस्तुत पूर्वयोजनाबाट प्राप्त हुन सक्ने नतिजाहरु:– ३३

अनुसूचीहरु ३४
अनुसूची १...३४
विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरु)Cluster (सम्बन्धित निकाय र तिनको भूमिका ३४
क) सूचना, संचार तथा समन्वय क्षेत्र...३४
ख) विपद्का समयमा सूचना तथा समन्यवको भूमिका निर्वाह गर्ने निकायहरु : ३४
ग) आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र ३५
घ) आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्र ३५
ङ) स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र..३५
च) खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबर्द्धन क्षेत्र ३६
छ) खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र ३७
ज) आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र ३७
झ) पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण तथा सामग्री व्यबस्थापन क्षेत्र ३८
ञ) संरक्षण क्षेत्र : ३८
ट) मृत मानव तथा पशुपन्छी व्यवस्थापन क्षेत्र ३९
ठ) व्यवस्थापन तथा समन्वयका लागि समष्टिगत व्यवस्था ४०
आपतकालिन सहयोग क्षेत्र..४०
अनुसूची २..४१
जिल्ला स्थित विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित कार्यालय तथा व्यक्तिहरुको सम्पर्क नम्बर ४१
क) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सम्पर्क सूची विवरण :..४१
ख) जिल्ला शाखा दार्चुला विपद् प्रतिकार्य समूह)DDRT(स्वयंसेवक ४१
ग) जिल्ला स्थित विभिन्न सरकारी कार्यालयहरुको विवरण : ४२
घ) आपतकालिन अवस्थामा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने दार्चुलामा रहेका न.पा./गा.पा. स्वास्थ्य संयोजकहरुको स्वास्थ्यकर्मीहरुको विवरण ४३
ङ) उद्धार कार्यका लागी प्रहरी ईकाइ र सम्पर्क व्यक्ति तथा सम्पर्क विवरण:-..४६
च) स्थानीय तहका अध्यक्ष/मेयर, उपाध्यक्ष/उपमेयर तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको नामावलीः- ४८
ड) जिल्लास्थित एम्बुलेन्स चालक र कर्मचारीहरु ४९
अनुसूची ३..४९
जिल्ला स्थित विपद् व्यवस्थापनका लागि उपलब्ध स्रोत साधनको विवरण ४९
क) दार्चुला जिल्लाको प्रकोप पूर्वतयारीका लागि उपलब्ध स्रोत साधन विवरण : ४९
-जिल्ला प्रहरी कार्यालय तथा मातहतमा रहेका विपद् व्यवस्थापन तथा उद्धार समाग्रीको विवरण...................................४९
सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल-नं.५० गुल्म छाङ्गरु दार्चुलाको विपद्का सामाग्रीहरुको विवरण-: ५०
.गण हे सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.४४-क्वा-:दार्चुलाको विपद् सामाग्रीहरुको विवरण ५०
-:नेपाली सेना गुरु गोरख गुल्म खलंगा व्यारेकमा भएका विपद व्यवस्थापनका सामाग्रीहरुको विवरण-............................५१
ख) जिल्ला अस्पतालमा महामारीको रोकथामका लागि उपलब्ध औषधीको विवरण ५२
ग) गैर सरकारी निकायवाट विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रयासहरु ५६
घ) दार्चुला जिल्लाका विभिन्न गास्थित विभिन्न क्षेत्रमा खाद्यान्न उपलब्ध हुन सक्ने फर्म तथा व्यापारीहरुसंग संचित रहेको अनुमानित .पा.न/.पा. खाद्यान्न विवरण ५६
अनुसूची ४ ....५६
विपद् सम्बन्धी घटनाहरुको वार्षिक क्षतीको विवरण (०८०/२०७९ .व.आ)..५६
राहत वितरण ५७
अनुसूची ५ ....५९
हेलीप्याड तथा पोखरीहरुको विवरण (जिल्ला दार्चुला)..५९
अनुसूची ६ ....६०
जोखिम बस्ती तथा खुला क्षेत्रको विवरण ६०

खुला क्षेत्रः ६१
अनुसूची ७ .... ६५
फारम नं१ . ... ६५
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दार्चुला ६५
स्थानीय तहस्तरीय प्रकोप द्रुत सर्वेक्षण प्रतिवेदन फारम ६५
क)	प्रभावित क्षेत्रमा आधारभूत संरचना तथा सेवाको अबस्था : ६६
ख)	स्थानीयस्तरमा उद्धार तथा राहत कार्यमा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरु : ६६
फारम नं(जिल्लाको प्रयोजनार्थ) २ . ... ६६
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दार्चुला ६६
प्रकोप द्रुत सर्वेक्षण फाराम ६६
१.	प्रभावित क्षेत्रको विवरण : ६६
२.	समुदाय तथा व्यक्तिगत सम्पत्तिको अनुमानित क्षतिको विवरण : ६६
३.	विभिन्न निकाय: संस्थाहरुबाट भएका उद्धार तथा राहत कार्य र आगामी दिनको आवश्यकता/ ६७
६.	पहुँच प्रभावितहरुसम्म राहत लिएर कसरी पुग्न सकिन्छ), देखिएको सुरक्षाको अवस्था, राहत व्यवस्थापनमा जनमानसको प्रतिकृया(........ ६८
७.	आइपरेका समस्यावाधाहरु/ ६८
८.	सारांश : ६८
फाराम नं(दिन देखि १० ८) ३ . ... ६८
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दार्चुला ६८
विस्तृत सर्वेक्षण फाराम (घरधुरी सर्वेक्षण) ६८

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
खलंगा, दार्चुला

☎०९३-४२०१३३
☎०९३-४२००१७
☎०९३-४२०२१४
०९३-४२००१४
email:daodarchula@gmail.com
web:daodarchula.moha.gov.np

प.सं. २०७९।०८०

च.नं.

कृतज्ञता ज्ञापन

भौगोलिक विविधताले भरिपूर्ण सुदूरपश्चिम प्रदेशको सुदूर उत्तरपश्चिममा अवस्थित दार्चुला जिल्ला (त्रिदेशीय नाकाः नेपाल, भारत र चीन) एक हिमाली र भौगोलिक रुपमा विकट जिल्लाको रुपमा चिनिन्छ। भौगोलिक वनावटका कारण यो जिल्ला प्राकृतिक विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ । विपद्को विगतको इतिहास हेर्दा पनि भूकम्प, वाढी, पहिरो, चटयाङ्ग, आगलागी, हिमपात, हिमपहिरो, विभिन्न रोगव्यादी, महामारी जस्ता प्रकोपबाट ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हुदै आएको पाइन्छ । आकस्मिक एवं अप्रत्यासित रुपमा आई लाग्ने विपद्का घटनालाई रोक्न नसकिए पनि उपयुक्त पूर्व तयारी एवं सावधानी अपनाउन सके त्यसबाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न मद्दत मिल्दछ । यस कार्यका लागि नेपाल सरकारले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५), विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ जारी गरेको छ । यसका अतिरिक्त विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्य ढाँचा, राष्ट्रिय भवन संहिता, जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन नीति, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गनिर्देशिका, २०६८ (प्रथम संशोधन, २०७६), स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा मार्गनिर्देशिका, जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम जस्ता नीति तथा योजनाहरु कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यिनै पृष्ठभूमिका आधारमा यस जिल्लामा विगतका वर्षहरुमा तर्जुमा भएका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरुको समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गर्दै जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८० तयार गरिएको छ । यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनले जिल्लामा बाढी, पहिरो जस्ता मनसुनजन्य विपद र संभावित अन्य प्रकोप तथा विपद्हरुबाट हुनसक्ने क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नेछ भन्ने अपेक्षा गरेको छु ।

संभावित जोखिम तथा श्रोत साधनको पहिचान/व्यवस्थापन, निकायगत जिम्मेवारी किटान र समुचित परिचालन समेतको सुस्पष्ट कार्य योजना सहितको प्रस्तुत दस्तावेजको कार्यान्वयनका क्रममा विपद्का चरणहरु (विपद पूर्व, विपदको समयमा र विपद पश्चात) तयारी खोज, उद्धार राहत वितरण र पुनःस्थापन कार्यमा संलग्न सरोकारवाला सबैलाई कार्य सम्पादनमा सहजता भई विपद न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनमा प्रभावकारिता आउने कुरामा विश्वास लिएको छु । यस योजना बमोजिम जिल्लाका सवै स्थानीय तहहरुबाट समेत स्थानीय तहको

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएमा जिल्लाको विपद् व्यवस्थापनमा ठूलो टेवा पुगी वर्षेनी हुने जनधनको क्षति कम गर्न सकिने समेत विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा, यस जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ को संशोधन परिमार्जित संस्करण २०८० को तर्जुमा गर्ने क्रममा सहयोग गर्नुहुने सम्बन्द्ध निकायहरु, जिल्ला स्थित सबै सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, राजनैतिक दलहरु, गैरसरकारी संघसंस्था महासंघ, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सरकारी, निजी क्षेत्र तथा गैरसरकारी संस्था/निकायहरु, विषयगत कार्यालयहरु, नागरिक समाज, सञ्चारकर्मीहरुका साथै यसको तयारी कार्यमा आवश्यक संयोजन सहजीकरण तथा सम्पादन कार्यमा महत्वपूर्ण भुमिका खेल्नु हुने सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री प्रदीप सिंह धामी, ना.सु. राम राज पन्त, जिल्ला प्रशासन कार्यालय परिवार र गैर सरकारी संस्था सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज दार्चुलाका टिम लिडर अशोक ओझा तथा प्राविधिक सहयोग गर्नुहुने कम्प्युटर अपरेटर श्री मोहन दत्त भट्ट लगायत प्रस्तुत योजनालाई अद्यावधिक गरी प्रकाशनमा ल्याउन सहयोग पुऱ्याउनु हुने सबैमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

किरण जोशी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवं
अध्यक्ष, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति,दार्चुला

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

परिचय

१. पृष्ठभूमिः

नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेशमा रहेको दार्चुला जिल्ला समुन्द्र सतहवाट ५१८ मिटर देखि ७१३२ मिटरको उचाईमा २३२२ वर्ग किलोमिटर (साविककै क्षेत्रफल रहेको, नयाँ थपिएको क्षेत्रफलको निर्णयानुसार अद्यावधिक गरिने) भित्रमा फैलिएको छ । २०७८ को जनगणना अनुसार यस जिल्लाको कुल जनसंख्या १,३३,३१० रहेको छ । जसमध्ये पुरुषको संख्या ६४,४२४ रहेको छ भने महिलाको संख्या ६८,८८६ रहेको छ । प्रकोपको दृष्टिकोणले यो जिल्ला उच्च जोखिम क्षेत्र भित्र पर्दछ किनभने भौगर्भिक वनावटको दृष्टिकोणले यो जिल्लाको हिमाली भूभाग तिब्बतियन प्लेट अन्तरगत रहेको छ र जुन क्षेत्र भूकम्पको अति संवेदनशिल क्षेत्र भित्र पर्दछ । यहाँ बेला बेलामा भूकम्पका झट्काहरु आईरहन्छन् । यसै कारणले पनि यो क्षेत्र भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिकोणबाट पनि अति संकटासन्न क्षेत्रभित्र पर्दछ । बाढी, पहिरो, आगलागी लगायत अन्य प्रकोपका कारण प्रत्येक वर्ष यो जिल्लामा औसत १,००० परिवारहरु अत्यन्त बढी मात्रामा प्रभावित हुने गर्छन् । यस योजनामा कूल जनसंख्याको २५ प्रतिशत यस्ता प्रकोपबाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने पूर्वानुमान गरिएको छ। त्यस्तै झाडापखाला तथा अन्य सरुवा रोगवाट पनि यो जिल्ला त्यत्ति नै मात्रामा प्रभावित बन्ने गरेको छ ।

आ.व. २०७०/०७१ को महाकाली नदीमा आएको बाढीका कारण धेरै घर परिवारहरुको निजी आवास, व्यवसाय, जग्गा जमिन, बालि नाली, खेतीपाती क्षति भएको । महाकाली नदीमा २०७० सालमा आएको बाढीका कारण क्षति पुगेको सदरमुकाम लगायतका क्षेत्रहरुमा महाकाली तटवन्ध निर्माण आयोजना संचालनमा छ । यो योजनाको लागत रु. ३,०५,००,००,०००।– रहेको छ । गत आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा मनसुन जन्य विपदका कारण ९ जना व्यक्तिहरुको मृत्यु भएको साथै धेरै व्यक्तिहरुको निजी आवास समेत भएको । विपदका कारण खानेपानी, सिँचाई योजना, जग्गा जमिन, बालि नाली, व्यवसाय, विद्यालय, जल विद्युत योजना, स्वास्थ्य चौकी लगायत धेरै भौतिक संरचनाहरु समेतमा क्षति भएको । यस आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को मनसुन जन्य अवधिमा १५ जना व्यक्तिहरुको विपदका कारण मृत्यु/वेपत्ता भएको छन् । मनसुन जन्य अवधिको विभिन्न मितिमा तथा मिति २०७९ भाद्र २४ गतेमा अविरल वर्षा संग आएको बाढीका कारण नौगाड गाउँपालिका विभिन्न बस्तीहरु, महाकाली नगरपालिकाको वडा नं. १, २, ३ र ४ तथा जिल्ला स्थित सबै स्थानीय तहहरुमा विपद घटनाहरुबाट धनजन क्षतिहुनुको साथै जमिनमा दरार छिद्र परि विभिन्न स्थानका बस्तीहरु जोखिमपूर्ण भई विस्थापित भएका छन् । विपदका कारण खानेपानी, सिँचाई योजना, जग्गा जमिन, बालि नाली, व्यवसाय, विद्यालय, जल विद्युत योजना, स्वास्थ्य चौकी लगायत धेरै भौतिक संरचनाहरु समेतमा क्षति भएको । विगतका वर्षहरुको अनुभव तथा विद्यमान जोखिमको विश्लेषणका आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विभिन्न सरोकारवाला निकायहरु तथा मानवीय सहायता प्रदायक संस्थाहरुसँग साझेदारी, सहकार्य तथा समन्वय गरी सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल, कृषि, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी दार्चुलाको प्राविधिक सहयोगमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ लाई अद्यावधिक गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (नवौं संशोधन २०८०) तयार पारिएको हो ।

दार्चुला जिल्लाको विपद्को इतिहास हेर्ने हो भने विशेष गरी बाढी, पहिरो, आगलागी, चट्याङ्य, खडेरी तथा हुरीबतास विपद् घटना प्रमुख कारणका रुपमा देखिन्छन् । भुकम्प, झाडापखाला, असिना, भू–क्षय, वन्यजन्तु आतंक आदि घटना बाट समेत जनजिवन प्रभावित भएको देखिन्छ । यति मात्र नभई यस जिल्लाको अधिकांश भू–भागको बनावट भिरालो भएको कारणले वर्षातमा ठूलो पहिरो गई मानवीय तथा विभिन्न किसिमका धनजन, घर जग्गा–जमिन, चौपाया गाईवस्तु, कुखुरा पंक्षी समेत क्षति हुने गरेको छ । एकातिर खहरे खोलाले यस क्षेत्रको माटोलाई बगाएर कृषि उत्पादनमा ह्रास आउने गरेको छ भने अर्कोतिर खडेरीको कारणले उब्जनी योग्य भूमिहरु दिन प्रतिदिन मरुभूमिमा परिणत हुंदै व्यापक रुपमा भोकमरी हुने स्थिति देखिन्छ । यसका साथै हुरीबतास, भूकम्प र आगलागीका घटनाहरुले पनि धेरै ठूलो मानवीय क्षति तथा अन्य धनमाल समेत क्षति हुन गई आम रुपमा विपद् पिडितले मात्र नभई सम्पूर्ण दार्चुलावासीले विपद्को ठुलो मार सहन गर्नु परेको देखिन्छ । जनचेतनाको अभावका कारण खरवारी र जङ्गलमा आगो लगाउने जस्ता कार्यले पारिस्थितिक प्रणालीमा असर परेको देखिन्छ । त्यस्तै गत आ.व. २०७४।०७५ को विपद्का घटना हेर्ने हो भने २०७४ भदौ ४ र ५ गते परेको अविरल वर्षाका कारण शैल्यशिखर न.पा. वडा नं. ४ ओसिलमा गएको पहिरोका कारण २७ घर परिवार अति जोखिममा रहेका र ८ घर परिवार सामान्य जोखिममा रहेका छन् । त्यस्तै मालिकार्जुन गाउँपालिका वडा नं. ६ भोल्यानी बस्तीमा २०७० सालको विनासकारी बाढीका कारण महाकाली नदीले धार परिवर्तन गरेकोले

जमिनमा ठुला-ठुला दरारहरु पर्न गई ४ घर परिवार उच्च जोखिममा रहेका छन् । त्यस्तै २०७४ सालको वर्षातको समयमा अपिहिमाल गा.पा. वडा नं. ६ को धनकङ्ग, ककनाडी, सुगर, माज्या, चौकीबगर, खडीयान लगायतको बस्ती पहिरोबाट जोखिमयुक्त बनेको छ । यसैगरी नौगाड गा.पा.वडा नं. ६ को पनढुङ्गा बस्ती पनि पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ । साथै सितोला, रानीशिखर, धारी, ब्रह्मदेव, हुनैनाथ, सुन्सेरा, सिना, तुसारपानी, लटिनाथ स्थित रेला पहिरो समेत पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् । विगत केही वर्ष देखि मनसुन जन्य विपद् बाट जिल्लाका विभिन्न वस्तीहरु उच्च जोखिममा रहेका छन् । मिति २०८०।१।१९ गतेका दिन व्याँस गा.पा. वडा नं.१ भोलेन भन्ने स्थानमा हिमपहिरोमा परि ५ जना व्यक्तिहरुको मृत्यु भएको। मिति २०८०।२।३ गतेका दिन व्याँस गा.पा. वडा नं.२ राप्ला स्याङ्पा स्थित चट्याङ्यका कारण १ जना व्यक्तिको मृत्यु भएको र अन्य ३ जना घाईते भएको । मालिकार्जुन गा.पा.को वडा नं. ५ डाडाकोटमा समेत चट्याङका कारण केही व्यक्तिहरु घाईते भएको, केही व्यक्तिहरुको चौपाया क्षति भएको। अन्य केही स्थानीय तहहरुमा पनि चट्याङबाट विद्युत सर्किट तथा चौपायाहरुमा क्षति पुगेको हुँदा हिमपात, हिमपहिरो र चट्याङ जन्य विपद् घटनाबाट पनि यस जिल्लामा क्षति भईरहेको छ।

२०७७ सालको अन्त्य तिर विश्वव्यापी महामारीको रुपमा कोरोना भाईरसका कारण धेरै व्यक्तिहरु प्रभावित भएको परिप्रेक्ष्यमा नेपालमा पनि कोरोना भाईरसका कारण २०७६ चैत्र देखि देश भरि बन्दा बन्दी लागु गरि कोरोना भाईरसको महामारीबाट नागरिकहरुको ज्यान सुरक्षा गर्न निषेधाज्ञा जारी गरिएको । २०७७ सालको मध्य तिर निषेधाज्ञा खुकुलो भएतापनि पुन: २०७८ सालको शुरुवात संगै कोरोना भाईरसको दोस्रो लहरबाट महामारी फैलिएको हुँदा २०७८ वैशाख १६ गतेबाट यस जिल्लामा पुन: निषेधाज्ञा बन्दा बन्दी लागु भएको छ। हालसम्म यस जिल्लामा कोरोना भाईरसका कारण ज्यान गुमाउने व्यक्तिहरुको संख्या ११ जना कोभिड-१९ को नयाँ भेरिएन्ट आएपछिको आ.व. २०७८/२०७९ असोज मसान्त सम्ममा कोरोना भाईरसको संक्रमणबाट १२३४ जना प्रभावित भई निको भएको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय दार्चुलाको तथ्याङ्क रहेको छ । ५ वर्ष माथीका अधिकाँश मानिसलाई कोरोना विरुद्धको खोप उपलब्ध गराईएको कारणले हाल कोरोना संक्रमणको जोखिम न्यून रहेको छ ।

दार्चुला जिल्लामा कार्यरत सरकारी, गैरसरकारी तथा अन्य सरोकारवालाहरुले विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न प्रयासरत रहे पनि यो प्रयास पर्याप्त भएको भने देखिदैन । विपद् व्यवस्थापन प्रायः दुई चरणमा गरिन्छ । पहिलो चरणमा विपद् अघि गरिने व्यवस्थापन पूर्वतयारी र क्षति न्यूनीकरणका कार्यहरु पर्दछन् भने दोश्रो चरणमा विपद् पछिको उद्धार तथा राहत, पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण जस्ता कार्यहरु पर्दछन् । विपद् पूर्व गरिने न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका कार्यहरुलाई महत्वका साथ कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ । तसर्थ यस आकस्मिक योजनाले दार्चुला जिल्लामा बर्षेनी घटीरहने पहिरो, हिमपहिरो, हिमपात, आगलागी, भूकम्प, चट्याङ्य, खडेरी, हुरीवतास र झाडापखाला जस्ता घटनाहरुबाट प्रभावित मानिसहरु तथा समुदायका आवश्यकताहरु पूर्ति गर्नका निम्ति समयमा नै एकनासको तथा समन्वयात्मक ढंगले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराई प्रकोपका असरहरु कम गर्न महत्वपूर्ण भूमिका रहने कुरामा एकमत भै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ मा आवश्यक संशोधन गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (नवौं संशोधन २०८०) तयार गरिएको छ ।

२. जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य:

समष्टिगत उद्देश्यः

विपदबाट उत्पन्न मानवीय असरहरु न्यूनीकरण गर्नका लागि जिल्लाको प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि गर्दै प्रभावितहरुका आधारभूत आवश्यकताहरुलाई समयमा नै प्रभावकारी एवं समन्वयात्मक रुपमा उपलब्ध गराउने कार्यको सुनिश्चितता गर्नु विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८० को समष्टिगत उद्देश्य रहेको छ ।

निर्दिष्ट उद्देश्यः

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका निर्दिष्ट उद्देश्यहरु यस प्रकार रहेका छन् :

- जिल्लास्थित जोखिममा रहेका स्थानीय तहहरुको संकटाभिमुखता विश्लेषण गरी स्थानीय स्रोत, साधन र क्षमताको पहिचान गर्ने ।
- जोखिममा रहेका समुदायको सुरक्षित भविष्यको प्रत्याभूतिको लागि विपद्को सामना गर्न जिल्लाको क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउने।
- विपद् व्यवस्थापनको लागि स्थानीय स्रोत, साधन, ज्ञान र सीपको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजना अनुसार जिल्लास्थित सम्बन्धित निकाय तथा जोखिममा रहेका समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

- जिल्ला स्थित सबै स्थानीय तहहरुलाई विपद जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्व तयारीका साथै खोज उद्धार कार्यमा क्रियाशिल गराउन आवश्यक समन्वय एवं सहजीकरण गर्ने ।
- विपद् जोखिम न्युनीकरण लगायत आपतकालीन अवस्थामा प्रतिकार्यका गतिविधिहरुमा एकरुपता ल्याउन र उपलब्ध स्रोत तथा साधनको सदुपयोग गरी समन्वयात्मक तथा पारदर्शी तरिकाले समयमा नै विपदमा परेका परिवारहरुलाई एकद्धार प्रणाली मार्फत उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोगलाई अझ प्रभावकारी बनाउने ।
- जोखिममा रहेका समुदायलाई तालिम र साधन, स्रोत उपलब्ध गराई उत्थानशिल समुदायमा रुपान्तरण गर्ने ।
- प्राकृतिक वा गैर प्राकृतिक विपद्को जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै विपद्को प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी सर्वसाधारणका जीउ धन सार्वजनिक तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक सम्पदा तथा भौतिक संरचनाको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने । जिल्लामा आपतकालीन विपद् कोषको स्थापना गर्ने ।
- दार्चुला जिल्लामा घटेका विपद् सम्बन्धी विगतको इतिहासको जानकारी लिने ।
- दार्चुला जिल्लामा हुनसक्ने विपद्का प्रकृतिको जानकारी लिने ।
- दार्चुला जिल्लामा हुनसक्ने विपद्का कारणहरु पत्ता लगाउने ।
- दार्चुला जिल्लामा हुनसक्ने विपद् सम्बन्धी घटनाहरुलाई समयमा नै रोक्न प्रयास गर्ने ।
- जिल्लाको कुनै पनि ठाउँमा भएको विपद्का घटनाहरुको सूचना समयमा नै प्राप्त गर्ने ।
- विपद घटना भएका ठाउँमा समयमै उद्धार टोली पठाई खोजी तथा उद्दार शुरु गर्ने ।
- विपद घटनाबाट पीडित घाइतेहरुको समयमै उपचार गर्ने ।
- आवश्यक खाद्यान्न, घाईतेहरुका लागि औषधि, खानेपानी, लत्ताकपडा, सुरक्षित आवास, शौचालय, सुरक्षित खुला स्थान आदिको व्यवस्था गर्ने ।
- विपदको जोखिम रहेको स्थानमा मानवीय सहयोगका लागि पहिले नै उपयुक्त तथा पर्याप्त पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धी योजनाको तर्जुमा गर्ने ।
- विपदबाट न्यून क्षति हुने गरी विपद् प्रतिरोधी संरचना निर्माण र विकास क्रियाकलापमा वातावरणमैत्री प्रविधि प्रयोगका लागि निर्देशित गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापन कार्यमा क्रियाशिल सबै सरकारी/गैरसरकारी संस्थाहरु र स्थानीय नागरिक समाजलाई समेत समन्वयात्मक रुपमा परिचालनका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने।

३. योजनाको आवश्यकता तथा महत्व:-

दार्चुला जिल्लामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा काम गर्ने विभिन्न सरोकारवालाहरु वीच समन्वय गर्ने महत्वपूर्ण माध्यमको रुपमा यो योजना रहनेछ । विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहयोगका लागि तथा सम्भावित विपद्को जोखिम कम गर्न तथा विपद्को अवस्थामा आइपर्ने समस्याहरुलाई समाधान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक पर्दछ । विशेष गरी मानवीय सहयोगको प्रत्याभूति गराउन विपद् जोखिम न्युनीकरणमा समुदायलाई सहयोग गर्न, प्रतिकार्यमा समान पहुँच पुऱ्याउन, सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा कायम राख्न, खानेपानी तथा सरसफाई एवं स्वास्थ्य, पोषण प्रवद्र्घन गर्न यस योजनाले मार्ग निर्देशन गर्दछ । त्यसका साथै स्रोतको सहि पहिचान तथा परिचालन गर्न, जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउन पनि यस योजनाले सहयोग गर्दछ । यिनै आवश्यकतालाई महसुस गर्दै यस जिल्लामा विपदबाट हुने क्षतिलाई कम गर्न तथा विपद् पछिको मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन पुर्वतयारी दस्तावेजका रुपमा यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (नवौं संशोधन २०८०) तयार पारिएको हो ।

४. योजनाको सीमा:-

यो योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक प्रकृयाका माध्यमबाट गरिएको छ । यस प्रक्रियामा तत्कालिन जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरु (राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरु, सरकारी कार्यालयका प्रतिनिधिहरु, जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरणको

क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधीहरु, अन्य स्थानीय सामाजिक संघ संस्थाका प्रतिनिधीहरु, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा सम्बन्धित संस्थाका प्रतिनिधीहरु) को सहभागिता रहेको थियो । यो योजना तर्जुमा गर्दा देखिएका केही सीमाहरु निम्नानुसार छन् :

- तथ्याङ्क संकलनको क्रममा विगतका वर्षहरुमा भएका विपद्का घटनाहरु तथा त्यसबाट भएको क्षतिको सम्पूर्ण यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिनाइ भएकोले दार्चुला जिल्लाका न.पा. र गा.पा.हरुको संकटासन्नताको स्तर निर्धारण, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा, विपद् जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधिहरु निर्धारण गर्दा केही लचकता अपनाइएको छ।
- यस योजना अन्तर्गत निर्धारण गरिएका गतिविधिहरुको कार्यान्वयनका लागि बढी मात्रामा बाहिरी स्रोतको भर पर्नुपर्ने अवस्था देखिन्छ । जसले गर्दा बाह्य स्रोत प्राप्त नभएमा योजनाको कार्यान्वयनमा नकारात्मक असर पर्ने सम्भावना देखिन्छ।
- योजना तर्जुमा गर्न गठित कार्यटोलीको व्यक्तिगत क्षमता, ज्ञान, उपलब्ध समय, स्रोत साधन, प्रविधि आदिका कारण विश्लेषण क्षमतामा रहेको सीमितताले योजनालाई सीमाबद्ध गरेको छ ।
- तालुक निकायबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दार्चुलाले यस जिल्लामा प्रकोपको विभिन्न क्षेत्रमा काम गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरुसँग छलफल गरी देहायको प्रक्रिया अपनाई जिल्लाको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको थियो । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्दा अपनाइएका केही प्रक्रियाहरु निम्नानुसार छन्:
- जिल्ला स्थित सबै सरोकारवालाको सहभागिता गराइएको छ ।
- विगत तीन वर्षमा घटेका विपद्का घटनाहरुको प्रभावको विश्लेषण र सबैभन्दा खराव परिस्थितिलाई आधारको रुपमा छनोट गरिएको छ ।
- जिल्लामा कार्यरत क्रियाशिल निकायको क्षेत्रगत रुपमा क्षमता विश्लेषण तथा समुदायको आवश्यकताको आधारमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना निर्धारण गरिएको छ ।
- तर्जुमा भएको योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि जिम्मेवारी बाँडफाँड गरिएको छ ।
- विभिन्न चरणमा गोष्ठी, बैठक, सामुहिक छलफलको आयोजना गरी योजनालाई अन्तिम रुप दिइएको छ ।

८. योजना निर्माण प्रक्रिया विधि:-

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा गर्दा सक्दो सहभागितामुलक र वास्तविकतामा आधारित रहेर बनाउने प्रयास गरिएको छ । जिल्लास्थित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुलाई सम्बन्धित विषय, क्षेत्र र विशिष्टताका आधारमा सम्बन्धित क्षेत्रमा संलग्नता र भूमिकालाई सुनिश्चित गर्दै विपद्को समयमा समन्वयात्मक र प्रभावकारी ढंगले विपद् व्यवस्थापन गर्न सकियोस् भन्ने उद्देश्यले योजना तर्जुमा गरिएको छ । यो योजना विगत तीन वर्षको अवधिमा घटेका विपद् र त्यसबाट परेको प्रभावलाई विश्लेषण गरेर सबभन्दा खराव परिस्थितिलाई ध्यानमा राखेर गरिएको छ। विगत वर्षहरुका अनुभवहरुबाट सिकिएका पाठ तथा सिफारिसहरुलाई हरेक क्षेत्रका लागि आकस्मिक योजना तर्जुमा गर्दा ध्यानमा राखिएको छ ।

आकस्मिक योजनालाई अन्तिम रुप दिई सकेपछि पूर्वतयारी सम्बन्धी कदमहरुमा भएको प्रगतिलाई सुनिश्चित गर्नका निमित्त यो योजनाको समिक्षा गरिनेछ । यसमा क्षेत्रगत समुह र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रमुख भूमिका निर्वाह गर्ने र अन्य सदस्यहरुले यसमा सहयोगका लागि समयमा नै गतिविधिहरु सञ्चालन गर्नका निमित्त मार्गदर्शक दस्तावेजको रुपमा जिल्ला आकस्मिक योजनालाई प्रयोगमा ल्याइनेछ ।

९. योजना कार्यान्वयनका रणनीतिहरु:

- योजनालाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बाट अनुमोदन गरेर वैधानिकता प्राप्त गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आपतकालीन प्रतिकार्यको लागि गरिने पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रममा क्षेत्रगतरुपमा रहेका दक्षता, ज्ञान, सीप, विधिको प्रयोगका लागि समन्वयमा जोड दिइनेछ ।

- विभिन्न कार्यदलका सदस्य तथा स्वयंसेवकहरुको क्षमता तथा दक्षता अभिबृद्धिका साथै आपतकालिन प्रतिकार्यका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणका क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला संघसंस्थाहरुको सहभागितामा जोड दिइनेछ ।
- विपद्को समयमा कार्यदलका तालिम प्राप्त सदस्य तथा स्वयंसेवकहरुलाई परिचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय ज्ञान, सीप, विधि, प्रविधि र स्रोत तथा साधनको अधिकतम उपयोग गरी यस योजनालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आपतकालिन अवस्थामा प्रतिकार्यका गतिविधिहरुमा एकरुपता ल्याई दोहोरोपना नहुने गरी उपलब्ध स्रोत तथा साधनको सदुपयोग गरेर समन्वयात्मक तथा पारदर्शी तरिकाले समयमा नै विपद घटनामा परेका परिवारहरुलाई एकद्धार प्रणाली मार्फत मानवीय सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
- योजना तयार भई कार्यान्वयनमा आएपछि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट कार्यान्वयनको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्यांकनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- योजनाको कार्यान्वयन भए नभएको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गरिनेछ।
- जिल्लाको कुनै पनि क्षेत्रमा उत्पन्न विपद्ले संकटासन्नता, क्षमता र जोखिममा पारेको परिवर्तनलाई सम्बोधन गर्न प्रत्येक वर्ष योजनाको पुनरावलोकन तथा समिक्षा गरी अद्यावधिक गरिनेछ ।

खण्ड–दुई

१. प्रकोप संकटासन्नता, क्षमता तथा जोखिम विश्लेषण:-

१.१ प्रकोपको पहिचान तथा स्तरीकरण:

दार्चुला जिल्लामा देखापरीरहने प्रकोपहरुमा पहिरो, बाढी, हुरी बतास, असिना, आगलागी, महामारी, खडेरी, चट्याङ्ग, हिमपहिरो, सडक दुर्घटनाहरु प्रमुख प्रकोपहरु हुन् । यस्ता प्रकोपहरुले गरेको मानवीय र भौतिक क्षतिलाई हेर्दा पहिरोबाट बढी मानवीय क्षति, भौतिक क्षति र जीविकोपार्जनका स्रोतको अत्यधिक क्षति भएको देखिन्छ । हाम्रा अव्यवस्थित विकास निर्माण कार्यले ल्याउन सक्ने विपद्लाई पूर्व बोध गर्न नसक्नाले पनि क्षतिको मात्रालाई बढाईरहेको छ । प्राकतिक स्रोतको अत्याधिक नास तथा संरक्षण हुन नसक्दा तथा जलवायुमा आएको परिवर्तनले गर्दा खडेरी पनि एउटा मूख्य प्रकोपको रुपमा रहेको अनुभव जिल्लासंग छ । असिनाबाट हरेक वर्ष अन्नबालीको नास हुने गरेको छ भने चट्याङ्गका कारण घाइते तथा ज्यान गुमाउनेहरुको संख्या पनि पछिल्ला एक दूई वर्षमा बढ्न थालेको छ । विपदलाई **Pairwise Ranking Approach** को आधारमा गरिएको स्तरीकरणलाई निम्न तालिकामा देखाइएको छ :

प्रकोप स्तरीकरण मेट्रिक्स

प्रकोप	पहिरो	बाढी	चटयाङ्ग	हिमपात	हावाहुरी	असिना	आगलागी	महामारी	भूकम्प	खडेरी	अङ्कभार
पहिरो			पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो		७
बाढी				बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी		६
असिना					असिना	असिना	असिना	असिना	असिना		५
आगलागी						आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी		४
महामारी							महामारी	महामारी	महामारी		३
खडेरी								खडेरी	खडेरी		२
चट्याङ्ग									चट्याङ्ग		१
भूकम्प											
हिमपहिरो											
स्तर	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथो	पाँचौ	छैठौं	सातौं	आठौं	नवौं		

१.२ संकटासन्नता विश्लेषण:-

दार्चुला जिल्लामा रहेका ७ वटा गाउँपालिका र २ वटा नगरपालिकाको संकटासन्नता स्तरीकरण तालिका निम्नानुसार छ । विगत वर्षमा घटेका घटनाहरु, त्यसबाट भएको मानविय तथा भौतिक क्षति तथा प्रकोपको सम्भाव्यता र सम्भावित जोखिममा रहेको जनसंख्यालाई स्तरीकरणको आधारको रुपमा मानिएको छ ।

नगरपालिका वा गाउँपालिका	सम्भावित प्रकोपको प्रकार (निम्न १, मध्यम २ र उच्च ३)											अङ्कभार	संकटासन्नताको स्तर
	पहिरो	असिना	खडेरी	चट्याङ	भूकम्प	बाढी	महामारी	आगलागी	जनावरको आतङ्क	हावाहुरी	हिमपहिरो		
महाकाली न.पा.	२.२	२.५	२.१	२.४	२	२.४	२.४	२.२	२.६	२.८		२.५	
मालिकार्जुन गा.पा.	२.५	२.८	२.२	२.३	२	१.८	२.१६	२.१६	२.५	२.१६		२.३	
शैल्यशिखर न.पा.	१.३	२.५	२.१	२.३३	२	२.३३	२.१६	२.१६	३	२.१६		२.२	
दुहुँ गा.पा.	३	३	२.२	२	२	२.५	२	२	३	२.२५		२.४	
ब्याँस गा.पा.	२.५	१.८	२.१	२.२	२	१.८	२	२.४	२.८	२.६	०.२	२.४	
नौगाड गा.पा.	२.६	२.७५	२.२	२	२	२.७५	२	२.७५	२.५	२.२५		२.५	
अपिहिमाल गा.पा.	२.५	२	२.१	२	२	२	२	२.५	२.५	३		२.३	
मार्मा गा.पा.	२.४	२.६	२.२	२	२	२.४	२	२.४	२.८	२.४		२.३	
लेकम गा.पा.	१	२.७५	२.२	२	२	२.१	२	१.७५	२.५	२.२५		२.१	

१.३ क्षमता विश्लेषण:

दार्चुला जिल्लामा जोखिमको तह र मात्रा बढी देखिएको र विगत वर्षहरुमा समेत यसको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुबाट सक्दो प्रयासको थालनी भएको । मनसुन जन्य अवधिमा विपद् बाट धेरै धनजनको क्षति भएको संदर्भमा विगतमा भएका प्रयास र अनुभवहरुको आधारमा अझै उल्लेखनिय कार्य गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस भएको छ । स्रोत साधनको भण्डारण तथा पूर्वतयारीमा स्थानीय तहहरुबाट समेत आवश्यक पूर्व तयारीको व्यवस्थापन कार्य प्रारम्भ भएको छ । विपद् व्यवस्थापनमा क्षमता अभिबृद्धिमा सरोकारवालाहरु निकायहरुको भुमिका वृद्धि हुँदै गएको छ । विपद्को समयमा मानव जीवनको बचाउका लागि चाहिने आवश्यक ज्ञान तथा सीप समुदायका स्वयंसेवकहरुलाई दिइनुका साथै अत्यावश्यक उपकरण, औजार, सामग्रीहरु सबैभन्दा बढी जोखिम भएका क्षेत्रहरुमा तयारी अवस्थामा राख्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ । यस वर्ष चट्याङ तथा हिमपहिरोबाट समेत धनजनको क्षति भएको छ । दार्चुला जिल्लाको स्थानीय तह देखि जिल्ला तहसम्म भएका क्षमता तथा अभावलाई तलको तालिकामा देखाउने प्रयास गरिएको छ:-

विषयगत क्षेत्र	विवरण	स्थान	अभाव
सूचना, संचार तथा समन्वय	जिल्लामा एक वटा आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC) स्थापना भएको ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	DEOC स्थापना भैसकेको तर पर्याप्त स्रोत साधनका अभावमा Standard operating Procedures (SOP) कार्य संचालन विधि बमोजिम DEOC प्रभावकारी हुन नसकेको।
	क्षतिको विवरण संकलन तथा सुरक्षा व्यवस्थापनका लागि संचारका साधन सहित सशस्त्र प्रहरी सिमा बल र नेपाल प्रहरी चौकीहरु भएको	जिल्ला सदरमुकाम तथा विभिन्न न.पा. र गा.पा.मा रहेका इलाका तथा प्रहरी चौकीहरु	
	आपतकालिन अवस्थामा क्षति तथा आवश्यकता पहिचान र राहत वितरणका लागि रेडक्रसका १५ वटा उपशाखाहरु, एक वटा सामुदायीक विपद् व्यवस्थापन समितिहरुको सञ्जाल रहेको	जिल्ला, न.पा./गा.पा.	सामग्रीहरुको अभाव
	पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना भएको, यसका लागि महाकाली न.पा. ९ दत्तुमा बब्लर ईस्टलेसनको माध्यमबाट जिल्ला आपतकालीन केन्द्र र जल तथा मौसम पूर्वानुमान शाखामा चौविसै घण्टा नदीको	दत्तुबाट तल्लो तटिय क्षेत्र देखि कन्चनपुर जिल्ला सम्म पूर्वसूचना गर्न सकिने	पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना भएको, यसका लागि महाकाली न.पा. ९ दत्तुमा बब्लर ईस्टलेसनको माध्यमबाट जिल्ला आपतकालीन केन्द्र र जल तथा मौसम पूर्वानुमान शाखामा

विषयगत क्षेत्र	विवरण	स्थान	अभाव
	पानीको सतहको जानकारी लिन सकिने व्यवस्था रहेको		चौविसै घण्टा नदीको पानीको सतहको जानकारी लिन सकिने व्यवस्था रहेको
	स्थानीय संचार माध्यमहरु	जिल्ला, न.पा./ गा.पा.	एफ.एम. रेडियोको प्रभावकारीता रहेको तर सबै ठाउँमा पहुँच पुगी नसकेको
	टेलिफोन लाइनहरु, मोबाइलहरु भएको		आपतकालीन अवस्थामा टेलिफोन लाइनहरुमा दुरसंचार प्रणालीमा हुने गडबढीका कारण मोबाइलहरुले काम नगर्दा समस्या पर्ने गरेको बैकल्पिक साधन तथा उपकरण नभएको
खोज तथा उद्धार	खोज तथा उद्धारका लागि तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरु ने.रे.सो २५ जना, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी सिमा सुरक्षा बल र नेपाल प्रहरी रहेका	सुरक्षा निकायहरु, ने.रे.सो., पहल कार्यक्रम तथा अन्य गा.पा. तथा न.पा.का विभिन्न समुदायहरु,	प्रकोप प्रभावित स्थानको अवस्थिति र प्रकोपको किसिमको आधारमा खोज तथा उद्धार कार्यमा समुदाय र सुरक्षा निकाय बीच प्रभावकारी समन्वयको आवश्यकता देखिएको।
	प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरु	ने.रे.सो. तथा गा.पा. तथा न.पा.का विभिन्न समुदायहरु, स्वास्थ्य केन्द्रहरु	खर्च भएर गएका सामग्रीहरुको पूर्ति गर्न समुदायहरुसंग छुट्टै कोषको व्यवस्था नहुनु।
	खोज तथा उद्धार सामाग्री	जिल्ला आपतकालिन संचालन केन्द्र, सुरक्षा निकायहरु, ने.रे.सो. तथा जोखिमयुक्त गा.पा. तथा न.पा.का विभिन्न समुदायहरु	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको व्यवस्थापन योजना (Management Plan)
	एम्बुलेन्सहरु (९ वटा)	मार्मा गा.पा., व्याँस गा.पा., दुहुँ गा.पा., नौगाड गा.पा., महाकाली न.पा., शैल्यशिखर न.पा., जिल्ला अस्पताल, गोकुलेश्वर अस्पताल, लेकम गा.पा. दार्चुलामा समेत गरी जम्मा एम्बुलेन्स संख्या ९ वटा	आपतकालीन अवस्थामा निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गर्न कोषको व्यवस्था नभएको
आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	नियमित कार्यक्रम तर्फ खाद्य सामग्री भण्डारणका लागि खलंगास्थित १ टहरा र गोकुलेश्वर स्थित १ Rub Hall भएको।	जिल्ला समन्वय समिति	आपतकालीन अवस्थामा खाद्य सामग्री भण्डारणका लागि पर्याप्त भण्डारण गृह नभएको जिल्ला सदरमुकाममा एक वटा सामग्री भण्डारण गृह (Warehouse) आवश्यक भए पनि हाल भण्डारण गृह (Warehouse) नभएको
	जिल्लामा ५० परिवारका लागि गैर खाद्य राहत सामग्री भण्डारण	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	ठूलो खालको विपद्को अवस्थामा प्रभावित परिवारको आवश्यकता अनुसार सामग्रीको अभाव
	प्रायः सबै सुरक्षित स्थानमा रहेका विद्यालयहरु आपतकालिन आश्रय स्थलका रुपमा प्रयोग गर्न सकिने साथै हेलिप्याडको रुपमा पनि प्रयोग गर्न सकिनेछ ।	खलंगा स्थित नेपाली सेनाको क्षेत्र, महाकाली किनारको खुला क्षेत्र, खुल्ला मञ्च, उमावि दत्तु, उमावि उकु, उमावि धाप, मावि लाली, गोकुलेश्वर एयरपोर्ट, उमावि बलाँच, खण्डेश्वरी स्थित खात्ती मैदान, लटिनाथ मन्दिर क्षेत्र, उमावि हिकिला, मावि सुनसेरा, उमावि सिप्टी, उमावि शंकरपुर, मालिकार्जुन मन्दिर क्षेत्र, जयपुर मन्दिर रिठाचौपाता र नेपाली सेनाको हेलिप्याडलाई प्रयोग गर्न सकिने	आपतकालीन आवासका लागि सीमित मात्रामा त्रिपालहरुको व्यवस्था भएको, खुला स्थानहरु तोकिएको
	आपतकालिन राहत कोषको व्यवस्था	ने.रे.सो.जिल्ला शाखा गा.पा. तथा न.पा. का केही समुदायहरु	
स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य क्षेत्रको आपतकालिन योजना तयार भएको	जिल्ला, गा.पा. तथा न.पा.	अन्य गा.पा. तथा न.पा.हरुको योजना पनि आवश्यक भएको तर हाल तयार नभएको
	आपतकालिन अवस्थाका लागि औषधि तयारी अवस्थामा राखिएको	जिल्ला अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी	
	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला आयुर्वेद अस्पताल, स्वास्थ्य चौकीहरु, आयुर्वेद केन्द्रहरु भएको ।	जिल्ला सदरमुकाम तथा गा.पा. र न.पा. हरु	
	QRT तथा RRT गठन	जिल्ला सदरमुकाम तथा इलाकाहरु सबै. गा.पा. र न.पा. हरु	जिल्लामा RRT गा.पा. र न.पा. स्तरीय QRT आवश्यक छ तर गठन नभएको

विषयगत क्षेत्र	विवरण	स्थान	अभाव
	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका हरुको सञ्जाल भएको		विपद् प्रतिकार्यमा परिचालन गर्न तालिमको आवश्यकता
	आपतकालीन कोषको व्यवस्था भएको	स्वास्थ्य कार्यालय	
	दार्चुला जिल्लामा अस्पतालमा २ HDU, २ Ventilator, २०० सैया, ८८ वटा अक्सिजन सेलिन्डर भएको ।	स्वास्थ्य कार्यालय	कोरोना भाईरसको कारण विरामीको चाप वृद्धि भएमा उल्लेखित सामाग्रीको थप व्यवस्था गर्नुपर्ने
खानेपानी, सरसफाई स्वच्छता क्षेत्र	जिल्लाको District Sanitation Strategic Plan भएको	जिल्लामा	कार्यान्वयनको अभाव र स्थानीय तहमा अभाव
	गा.पा. तथा न.पा. हरुमा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता समन्वय समिति गठन भएको	गा.पा. तथा न.पा. हरु	RM/M-WASH-CC लाई थप सक्रिय बनाउनुपर्ने
	QRT गठन भएको	जिल्लामा	आवश्यक तालिम संचालन गर्नुपर्ने
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका लागि सामग्रीहरुको भण्डारण	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	
खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन	आपतकालीन अवस्थाका लागि आवश्यक खाद्य सामग्रीहरु स्थानीय बजारमा उपलब्ध हुनसक्ने	जिल्लामा	सहजरुपमा यातायात संचालन हुने स्थानहरुमा खाद्य सामग्रीहरु भण्डारण गर्न सकिने ।
	जीविकोपार्जनका विभिन्न गतिविधिहरु नियमित रुपमा सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु मार्फत संचालन हुन सक्ने क्षमता भएको	जिल्ला, गा.पा.तथा न.पा. स्तरमा, विभिन्न गैर सरकारी संस्थाहरु	आवश्यकता अनुसार दिगो रुपमा संचालनमा नरहेको
आपतकालीन शिक्षा	सबै समुदायमा विद्यालय भएकाले स्थानीय तहका शिक्षा विकास शाखाले नेतृत्व गर्ने तथा शिक्षकहरुलाई आपतकालिन अवस्थामा परिचालन गर्न सकिने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	गाउं शिक्षा समितिका पदाधिकारी तथा शिक्षकहरुलाई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि तालिमको आवश्यकता
	शिक्षकहरुद्वारा आपतकालिन शिक्षाका लागि तालिम प्रदान गरी संचालन गर्न सकिने	गा.पा.र न.पा.हरु	
	विद्यालयहरुमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कक्षा संचालनमा रहेको	विभिन्न गा.पा. र न. पा.हरु	सबै गा.पा., न.पा.हरु र निजी तथा सामुदायिक विद्यालयहरुमा समेत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कक्षा संचालनमा ल्याउनुपर्ने
पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण तथा प्रबन्धगत (Logistics) व्यवस्थापन	गा.पा. र न.पा. हरुमा कोषको व्यवस्था भएको	जिल्लास्थित गा.पा. तथा न.पा.हरु	कोष संचालन गर्नुपर्ने
	आपतकालीन अवस्था प्रयोग गर्न सकिने यातायातका साधनहरु विभिन्न कार्यालयहरुमा रहेको	जिल्ला स्थित यातायात व्यवसायी	आपतकालीन अवस्थामा राहत सामग्री ढुवानीको लागि ठूलो सवारी साधन आवश्यक भएपनि हाल कुनै निकायमा नभएको
	जिल्लामा आपतकालिन अवस्थाको लागि हेभी इक्यूपमेन्टहरु विभिन्न स्थानीय तह तथा निर्माण व्यवसायीसंग रहेका	जिल्ला स्थित कार्यालयहरु	पुनर्स्थापना योजना नभएको
	स्थानीय महाकाली सेती यातायात र अन्य यातायात व्यवसायी कम्पनीहरुसंग भएका यातायातका साधनहरु प्रयोग गर्न सकिने अवस्था भएको	जिल्ला स्थित स्थानिय तहहरु तथा निर्माण व्यवसायीहरु	अन्य यातायात व्यवसायी संग समन्वय गरि जिल्लामा आपतकालीन अवस्थामा परिचालन गर्ने व्यवस्था सिर्जना गर्ने ।
संरक्षण	विपद् प्रतिकार्यका लागि खटिने स्वयंसेवकहरुका लागि आवश्यक पर्ने केही प्रबन्धगत सामग्रीहरु भएको	जिल्लामा रहेका सरकारी कार्यालयहरु तथा संघ संस्थाहरु	पर्याप्त मात्रामा साधन स्रोतको अभाव रहेको
	पाठ्यपुस्तक, शैक्षिक सामाग्रीहरु, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरुसंग समन्वय गरी पोषण	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सवै स्थानीय तहहरुमा रहेका महिला विकास शाखा	

विषयगत क्षेत्र	विवरण	स्थान	अभाव
	खाजा आदि आवश्यक सामग्री व्यवस्थापन तथा भण्डारण भएको		
	यौन तथा लैंगिकतामा आधारित हिंसा (Sexual and Gender Based Violence - SGBV) प्रभावित हुन सक्ने व्यक्तिहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा तालिम प्राप्त व्यक्ति उपलब्ध रहेको साथै अल्पकालिन आवास गृह संचालनमा रहेको । परेका बेला परामर्शकर्ता उपलब्ध गराउन सकिने ।	महिला मानव अधिकार रक्षक सञ्जाल, जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सवै स्थानीय तहहरुमा रहेका महिला विकास शाखा	मनोसामाजिक परामर्श सेवा तालिम प्राप्त व्यक्ति थप संख्यामा बढाउनु पर्ने ।
	जिल्ला लैंगिकतामा आधारित रणनीतिक योजना तयार भएको र सो मा समेत आपतकालिन अवस्थामा यौन तथा लैंगिकतामा आधारित हिंसाको लागि योजना तथा कार्यक्रम समावेश भएको	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सवै स्थानीय तहहरुमा रहेका महिला विकास शाखा	
	परामर्शकर्ता उपलब्ध गराउन सकिने	महिला पैरवी मन्च, महिला सञ्जाल	
	यौन तथा लैंगिकतामा आधारित हिंसाबाट प्रभावितलाई सीप तथा आय आर्जन तालिमको व्यवस्था	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सवै स्थानीय तहहरुमा रहेका महिला विकास शाखा	
	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष बाट राहत वितरण	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सवै स्थानीय तहहरुमा रहेका महिला विकास शाखा	

१.४ जोखिम विश्लेषण:

दार्चुला जिल्लामा विपद् जोखिमलाई हेर्दा गा.पा. र न.पा संकटासन्नतालाई स्तरीकरण गरेर हेरिएको छ। दार्चुला जिल्लाका ४ वटा गा.पा. र न.पा.हरु विपद्को उच्च जोखिममा रहेका छन् । विगतमा घटेका घटनाहरु, त्यसबाट भएको मानवीय तथा भौतिक क्षति तथा जोखिममा रहेको जनसंख्यालाई स्तरीकरणको आधार मानिएको छ । जोखिमको विश्लेषणका लागि दुई वटा विधिहरुको प्रयोग गरिएको छ र दुईवटा नै आधारहरुलाई केलाएर समग्र रुपमा विपद् जोखिमको लेखाजोखा र विश्लेषण गरिएको छ । मालिकार्जुन गा.पा., शैल्यशिखर न.पा. र लेकम गा.पा.को जोखिम नक्साङ्कनलाई विस्तृत रुपमा केलाउन सकिन्छ जुन स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना निर्माण गर्ने आधारको रुपमा प्रयोग गरिएको थियो।

दार्चुला जिल्लाका प्रभावित न.पा. र गा.पा.हरुलाई आधार मान्दा विगत ५ वर्षमा विपदबाट भएको जनधनको क्षति, बालिनाली तथा घरसम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाको विनास, पशु चौपायाको क्षति, विपदबाट प्रभावित क्षेत्र तथा जनसंख्या, उपलब्ध श्रोत साधन र क्षमताको विश्लेषण गर्दा दुहुँ गाउँपालिका, महाकाली नगरपालिका, नौगाड गाउँपालिका, व्याँस गाउँपालिका, मालिकार्जुन गाउँपालिकामा सबै भन्दा बढि धनजनको क्षति भएको । मार्मा गाउँपालिका, अपिहिमाल गाउँपालिका, लेकम गाउँपालिका र शैल्यशिखर नगरपालिकामा पनि विपद जन्य घटनाबाट क्षति पुगेको छ । विपद जन्य घटनाबाट जिल्लाका विभिन्नका स्थानहरुमा क्षति भईरहेकोले सुक्ष्मरुपमा जोखिम विश्लेषण गर्नु आवश्यक रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को मनसुन जन्य अवधिमा महाकाली नगरपालिका, नौगाड गाउँपालिकामा मानवीय क्षतिका साथै धेरै भौतिक संरचनाहरुमा क्षतिग्रस्त भएको छ। धेरै व्यक्तिहरुको निजी आवास तथा जग्गा जमिन बालि नाली समेतमा क्षति पुगेको । जमिनमा दरार छिद्र परी धेरै बस्तीहरु जोखिम पूर्ण अवस्थामा रहेको । यसै गरी अन्य सात वटा स्थानीय तहहरुमा समेत मनसुनजन्य विपदबाट क्षति भई जनजिवन प्रभावित भएको छ ।

विपद्को समयमा निम्नानुसारको परिस्थिति सिर्जना हुने अनुमान गरिएको छः

- विभिन्न प्रकोपहरुका कारण जिल्लाको कूल जनसंख्याको २५ प्रतिशत जनसंख्या प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुनसक्ने अनुमान गरिएको छ।
- विपद्को समयमा सार्वजनिक पूर्वाधारहरुको क्षति हुनाले आवागमन अवरुद्ध भएको अवस्था हुनेछ ।

- सूचना प्रसारण प्रविधिहरु पनि सो समयमा अवरुद्ध हुनेछन् । सूचना संकलनमा कठिनाई हुनेछ जसले गर्दा प्रभावितहरुको प्रारम्भिक विवरण प्राप्त गर्न समेत अप्ठ्यारो पर्नेछ ।
- राहत उद्धार कार्यमा एकरुपता ल्याउन निकै समस्या हुनेछ । संरक्षण र संकटासन्न वर्गहरुको सेवा तथा स्रोतमाथि पहुँच नभएको अवस्था हुनेछ ।
- स्वास्थ्यकर्मी र स्वयंसेवक परिचालन गर्न समस्या हुनेछ र स्थानीय स्तरमा औषधीहरुको पर्याप्त उपलब्धता नरहने अवस्था हुनेछ ।
- खानेपानीका मुहानहरु दूषित बन्नेछन् वा स्रोतहरु भत्कने वा नस्ट हुन सक्नेछन् ।
- घरमा भण्डारण गरेको अन्न तथा खेतबारीको अन्नबालीको विनासका कारण खाद्यान्नको अभाव रहने र संकट उत्पन्न हुनेछ। अर्को बाली लगाउन बीउको पनि उपलब्धता नरहने परिस्थितिको सृजना हुनेछ।
- स्थानीय सार्वजनिक भवनहरु तथा सेवा प्रदायक निकायहरु प्रभावित हुनेछन् । सो समयमा आपराधिक गतिविधिहरु बढ्न सक्नेछन्।
- पूर्वचेतावनी प्रणालीको आधुनिक सामग्रीको उपलब्धता नहुनाले समयमै पूर्व सूचना दिन नसकिने अवस्थाको सृजना हुनेछ ।
- आवश्यक मात्रामा खाद्य तथा गैर खाद्य सामाग्रीहरुको भण्डारण नहुने हुँदा ती सामग्रीहरुको चरम अभाव रहनेछ ।
- विभिन्न प्रकोपहरुका कारण ५७१ हेक्टर जमीन, १.५ करोड बराबरको अन्नबाली तथा फलफूलको क्षति तथा ८ हजार जति पशु चौपाया प्रभावित हुन सक्ने पूर्वानुमान गरिएको छ ।
- प्रभावित ३००० परिवारका लागि स्वच्छ पिउने पानी उपलब्ध हुन नसक्ने साथै शौचालय तथा सेफ्टी ट्यांकीहरु फुट्ने हुँदा खानेपानीका स्रोत दूषित भई १०,००० जनामा झाडापखाला तथा हैजा हुनसक्ने।
- खाद्य सामग्रीको अभावले कुपोषण हुने, विपदबाट जनधनको क्षति सहन गर्न नसकी मानसिक समस्या देखिने, लैङ्गिक हिंसामा बृद्धि हुन सक्ने, सुत्केरी र प्रसुती सम्बन्धी समस्या हुने, यौन रोग एचआईभी तथा क्षयरोग जस्ता रोगहरुको संक्रमण फैलिन सक्ने ।
- आपतकालिन आवासको समस्या हुने ।
- सामना गर्ने संयन्त्रमा अवरोध, सबै समुह तथा वर्गको मानवीय प्रतिकार्यमा पहुँच नहुने वा पहुँच अपर्याप्त हुने ।
- विद्यालयहरु बन्द हुन सक्ने तथा बालबालिकाको शिक्षामा नकारात्मक प्रभाव पर्ने, विद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालयको अपर्याप्तता हुने, विद्यालय आश्रयस्थलको रुपमा प्रायः प्रयोग हुने हुँदा पठनपाठनमा बाधा हुने जस्ता कारणले विद्यालय बन्द गर्नुपर्ने अवस्था सृजना हुने ।

यस जिल्लामा पहिचान गरिएका प्रमुख प्रकोपहरुका कारण उत्पन्न हुन सक्ने विपद्का परिस्थितिहरुलाई निम्नानुसार अनुमान गरिएको छः-

(क) बाढी/पहिरोः-

यस आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को मनसुन जन्य अवधिमा बाढी, पहिरोबाट १३० घर पुर्ण/आंशिक रुपमा क्षति भई राहत प्राप्त गरेको, १९ व्यक्तिहरु मृत्यु/वेपत्ता भएको । विपद् जन्य घटना बाढी, पहिरोबाट सार्वजनिक तथा निजी आवास, सडक, बाटो, पुल पुलेसा, जग्गा जमिन, बाली नाली, खेती पाती, विद्यालय, व्यापार व्यवसाय, सिंचाई, खानेपानी, विद्युत गृह, संचार प्रविधि, सवारी साधन, निर्माण सामाग्री लगायत प्रतिवर्ष करोडौं सम्पत्तिको क्षति हुने गरेको छ।

(ख) भूकम्पः-

भू-गर्भविद्हरुको भनाई अनुसार दार्चुला जिल्ला तिव्वतियन प्लेटेक्टोनिक क्षेत्र भित्रपर्ने भएकोले यो जिल्लालाई भूकम्पको अति नै जोखिममा रहेको विश्लेषण गरिएको छ । सदरमुकाम क्षेत्र भित्र बनिरहेका घरहरु भवन संहिता अनुसार नबनाइएको हुँदा सो मापदण्ड कार्यान्वयनका लागि जिल्ला समन्वय समिति तथा नगरपालिकाको सकृयताको आवश्यकता महसुस गरिएको छ । न्यूनतम मापदण्ड पनि पालना नगरी बनाइएका यस्ता संरचनाहरुले भूकम्पीय जोखिम बहन गर्न नसक्ने हुँदा यस क्षेत्रको भूकम्पीय जोखिम अत्यधिक रहेको छ । हाल केही वर्ष यता समय समयमा भुकम्पिय झटकाहरु महसुस गरिएको छ ।

(ग) आगलागी:-

विगतमा घटेको घटनाहरु तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको तथ्याङ्कको आधारमा वार्षिकरुपमा आगलागी जन्य घटनाबाट धनजन क्षति हुने तथ्याङ्क रहेको हुँदा यस योजनामा आगलागीलाई समेत समावेश गरी लक्षित जनसंख्याको उद्धार तथा सम्भावित क्षतिलाई व्यवस्थापन गर्न आगलागीलाई समेत योजना निर्माण गर्दा ध्यान पुऱ्याइएको छ । चट्याङ्ग तथा हुरी बतास जस्ता घटनाहरुबाट पनि आगलागी जन्य घटना भई धेरै मात्रामा धनजनको क्षति हुने गरेको छ र ती तथ्याङ्कको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गरिएको छ ।

(घ) बाढी:-

दार्चुला जिल्लाका विभिन्न गा.पा.हरुमा बाढीवाट धेरै क्षति हुन सक्ने आंकलन गरिएको छ । २०७० साल असार २ गते महाकाली नदिमा आएको बाढीलाई मध्य नजर गरी यसले गरेको क्षतिका आधारमा आगामी दिनमा दार्चुला जिल्लामा महाकालीको बाढीवाट खतरामा रहेका महाकाली नगरपालिका, मालिकार्जुन गा.पा.को उकु, लेकम गा.पा.को लाली, ब्यास गा.पा.को राप्ला, सुनसेरा र धौलाकोट छन् भने चौलानी नदिको बाढीको खतरामा मार्मा गाउँपालिकाको लटिनाथ, तपोवन, शैल्य शिखर नगरपालिकाको शिखर, देथला, गोकुलेश्वर र सर्मोली रहेका छन् । जिल्लाका अन्य खोलाहरुमा जिल्लाको मध्य भागवाट बग्ने नौगाड खोलाले खार तथा धुलीगडालाई आफ्नो निसाना बनाएको अवस्था छ । स-साना खहरे खोलाहरुले समेत वर्षायाममा वृहत रुप लिई किनारका संरचनामा जोखिम पुऱ्याउने अवस्था देखिन्छ । भल बग्ने कारणले सडक मार्ग वन्द हुने स्थिति, महाकाली लोकमार्गमा समेत देखिने गरेको सन्दर्भमा ग्रामीण सडकहरु सञ्चालन योग्य नरहने अवस्था सिर्जना हुने देखिन्छ ।

(ङ) कोभिड-१९:-

२०७७ सालको अन्त्य तिर विश्वव्यापी महामारीको रुपमा कोरोना भाईरसका कारण धेरै व्यक्तिहरु प्रभावित भएको परिप्रेक्ष्यमा नेपालमा पनि कोरोना भाईरसका कारण २०७६ चैत्र देखि देश भरि बन्दा बन्दी लागु गरि कोरोना भाईरसको महामारीबाट नागरिकहरुको ज्यान सुरक्षा गर्न निषेधाज्ञा जारी गरिएको । २०७७ सालको मध्य तिर निषेधाज्ञा खुकुलो भएतापनि पुन: २०७८ सालको शुरुवात संगै कोरोना भाईरसको दोस्रो लहरबाट महामारी फैलिएको हुँदा २०७८ वैशाख १६ गतेबाट पुन: निषेधाज्ञा बन्दा बन्दी लागु भएको । हालसम्म यस जिल्लामा कोरोना भाईरसका कारण ज्यान गुमाउने व्यक्तिहरुको संख्या ११ जना कोभिड-१९ को नयाँ भेरिएन्ट आएपछिको आ.व. २०७८/२०७९ असोज मसान्त सम्ममा कोरोना भाईरसको संक्रमणबाट जिल्लाको धेरै जना प्रभावित भई निको भएको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय दार्चुलाको तथ्याङ्क रहेको छ । हाल संक्रमणको जोखिम न्यून रहेको । ५ वर्ष माथिका अधिकाँश मानिसहरुले कोरोना विरुद्धको खोप प्राप्त गरिसकेको हुँदा यसको प्रभाव न्यून भएको छ ।

Covid-19 रोग एवं अन्य संक्रामकको संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रण गर्ने योजना/कार्यक्रम:-

१. <u>जनचेतना फैलाउने:-</u>

- संचार:- रेडियो, टि.भि., एफ.एम., पत्रपत्रिका, मोबाईल
- Online:- Website, Facebook, Twitter
- पत्राचार:- स्थानीय तह, कार्यालय, सरकारी/गैर सरकारी संघ संस्था
- मुख्या जिम्मेवार:- स्थानीय तह
- सहयोगी:- प्रहरी, रेडक्रस, संघ संस्था, पत्रकार, संघ संस्था, स्वास्थ्य कार्यालयसमेत

२. स्वास्थ्य सुरक्षा सम्बन्धी मापदण्ड-:

- सामाजिक/भौतिक/व्यक्तिगत दुरी व्यवस्थापन/पालना,
- मेला, हाटबजार, उत्सव, मन्दीर पूजा पाठ, दिवस, जयन्ती जस्ता भिडभाड हुने कार्यक्रमहरु नगर्ने,
- साबून पानीले पटक पटक हात धुने बानी बसाल्ने,
- मास्कको प्रयोग अनिवार्य गर्ने,
- सेनिटाईजरको प्रयोग गर्ने,
- कार्यालय भित्र बाहिर, कार्यालय परिसर, घर-परिसर स्वच्छ, सरसफाई युक्त राख्ने,

३. भारत र तेस्रो मुलुकबाट आउनेलाई अनिवार्य क्वारेन्टाईनमा राख्ने ।

४. शंकीतहरुलाई Trace गर्ने, Test गर्ने, Treatment गर्ने । (आवश्यकतानुसार)

५. होम क्वारेन्टाईन राख्ने, होम आईसोलेसनमा राख्ने । (होम क्वारेन्टाईन, संस्थागत क्वारेन्टाईन, होम आईसोलेशन, संस्थागत आईसोलेशन)

जिल्ला संकट व्यवस्थापन केन्द्र (District Level Crisis Management Center), दार्चुलाको जिल्लागत संरचनाः-

सि.नं.	कार्यालय	पद	कैफियत
१	प्रमुख जिल्ला अधिकारी-जिल्ला प्रशासन कार्यालय	अध्यक्ष	
२	जि.स.अ. जिल्ला समन्वय समिति दार्चुला	सदस्य	
३	सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ४४ गण	सदस्य	
४	सेनानी/गुल्मपति-दुर्गादल गुल्म खंलगा ब्यारेक दार्चुला	सदस्य	
५	प्रहरी नायब उपरिक्षक जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुला	सदस्य	
६	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत रा.अ.जि.का. दार्चुला	सदस्य	
७	मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट जिल्ला अस्पताल दार्चुला	सदस्य	
८	जनस्वास्थ्य अधिकृत स्वास्थ्य कार्यालय दार्चुला	सदस्य	
९	स.प्र.जि.अ. जिल्ला प्रशासन कार्यालय दार्चुला	सदस्य सचिव	
	सल्लाहकार समुह		
१	जि.स.स.प्रमुख- जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय दार्चुला		
२	नगर प्रमुख - महाकाली नगरपालिका दार्चुला		

जिल्ला कोभिड व्यवस्थापन समिति (District Covid Management Committee), दार्चुलाको जिल्लागत संरचनाः-

सि.नं.	कार्यालय	पद	कैफियत
१	प्रमुख जिल्ला अधिकारी-जिल्ला प्रशासन कार्यालय	संयोजक	
२	जिल्ला समन्वय अधिकारी	सदस्य	
३	सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ४४ गण	सदस्य	
४	सेनानी/गुल्मपति-दुर्गादल गुल्म खंलगा ब्यारेक दार्चुला	सदस्य	
५	प्रहरी नायब उपरिक्षक जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुला	सदस्य	
६	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत रा.अ.जि.का. दार्चुला	सदस्य	
७	मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट जिल्ला अस्पताल दार्चुला	सदस्य	
	सल्लाहकार समुह		
१	जि.स.स.प्रमुख- जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय दार्चुला		
२	नगर प्रमुख - महाकाली नगरपालिका दार्चुला		

यस जिल्लामा कोभिड-१९ संक्रामक रोग रोकथाम र नियन्त्रणका लागि जिल्लामा सक्रिय संरचना/समितिहरु:-

१. जिल्ला सुरक्षा समिति
२. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
३. कमान्ड पोष्ट
४. जिल्ला कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन केन्द्र
५. क्वारेन्टाईन संचालन तथा व्यवस्थापन अनुगमन समिति
६. पालिका/वडा स्तरीय कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन केन्द्र
७. पालिका/वडा स्तरीय राहत वितरण समिति
८. जिल्ला कोभिड व्यवस्थापन समिति

जिल्ला कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन केन्द्रबाट भएका महत्वपूर्ण निर्णयहरु:-

- बुष्ट डोजलाई निरन्तरता दिने,
- सीमा नाकाहरुमा स्वास्थ्य चेकजाँच तथा कोभिड-१९ को परिक्षणलाई निरन्तरता र प्रभावकारी बनाउने ।
- स्वास्थ्यका मापदण्डहरुको परिपालनमा जोड दिने ।

स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय तथा सरोकारवालाहरुसंगको समन्वय र सहकार्यमा जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने।

(च) चट्याङ्ग :-

चैत्रदेखि वर्षायाम रहुन्जेल सम्म यस जिल्लालाई चट्यांगको लागि जोखिमयुक्त जिल्लाको रुपमा मानिन्छ । भने वर्षेनी चटयांगबाट मानिस लगायत चौपायाहरुको मृत्यु हुने गरेको छ । चट्यांगबाट क्षति भएको खबर प्राप्त हुनासाथ सुरक्षा निकाय सरकारी गैर सरकारी निकायहरु घाइतेको उद्धार तथा उपचारको साथै प्रभावितहरुका लागि राहतको लागि पहल गरिएको छ । यस आ.व. २०७९/०८० को हाल सम्ममा चट्याङ्यबाट व्याँस गा.पा.मा १ जनाको मृत्यु भएको र अन्य ३ जना घाईते भएको। मालिकार्जुन गा.पा.को वडा नं. ५ मा राधेराम लुहार, निजका श्रीमती तथा छोरा समेत चट्याङ्ग जन्य घटनाबाट प्रभावित भएको, पशुचौपायाहरुमा क्षति पुगेको छ। ऐ. बस्ने बादु राम लोहार, जित राम लोहार, प्रेम राम लोहारको समेत पशुजन्य चौपायामा क्षति पुगेको। साथै चट्याङ्य जन्य घटनाबाट यस जिल्लाको अन्य स्थानीयहरुमा समेत प्रभावित भएको विवरण प्राप्त भएको छ ।

(छ) हिमपहिरो:-

मिति २०८०।०१।१९ गतेका दिन यस जिल्लाको व्याँस गाउँपालिका वडा नं. १ भोलेन भन्ने स्थानमा यार्सागुम्बा संकलन गर्न गएका ५ (पाँच) जना व्यक्तिहरु हिमपहिरोमा परि पुरिन गई वेपत्ता भएको । केही व्यक्तिहरुको सकुसल उद्धार गरिएको र हिमपहिरोमा परि वेपत्ता भएका व्यक्तिहरुको खोजतलास तथा उद्धार कार्यका लागी प्रहरी चौकी, सितापुल र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.५० गुल्म, छाङ्गरु, दार्चुलाबाट संयुक्त सुरक्षा टोली खटिईएको र स्थानीय व्यक्तिहरु समेत रहेको। मिति २०८०।०१।२० गतेका दिन उक्त स्थानमा प्रहरी टोली पुगि खोजतलास गर्दै जाँदा घट्नास्थलबाट अं. ५००/६०० मिटर तल खोल्सामा महिला-२ र पुरुष-१ को लाश फेला परेको । यार्सागुम्बा संकलन गर्न गएका ५ (पाँच) जना व्यक्तिहरु हिमपहिरोमा परि पुरिन गई वेपत्ता भएकोमा ४ (चार) जना व्यक्तिहरुको शव पोष्टमार्टम गरि निजहरुका आफन्तहरुलाई बुझाई दाहसंस्कार समेत गरिसकेको। वेपत्ता भएका अन्य १ (एक) जना व्यक्तिको खोजतलास गर्दै जाँदा मिति २०८०।०१।२७ गतेका दिन खोजतलासका लागि खटिएको प्रहरी टोलीले जिल्ला डोटी जोरायल गा.पा.वडा नं. २ बुडर बस्ने वर्ष अं. १५ की छिमी साम्मो थापा घट्नास्थलबाट अं. ६००/७०० मिटर तल हिमपहिरोमा पुरिएको अवस्थामा फेला पारि घट्नास्थलबाट निकाली उक्त मृतक लाश व्याँस गा.पा. वडा नं. १ गागा भन्ने स्थानमा सुरक्षित साथ राखेको साथै मृतकको आफन्तहरुलाई खबर भई लाश बुझिलिई दाह संस्कार गरिसकेको ।

खण्ड तीन

२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२.१ विषयगत क्षेत्र तथा जिम्मेवार निकायहरु

जिल्लाभित्र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसंग सम्बन्धित मानवीय गतिविधिहरु सञ्चालन गर्नका लागि निम्नानुसारका विषयगत क्षेत्रहरु **(Clusters)** गठन गरी क्षेत्रगत रुपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायहरु **(Cluster Leads)** का साथै सहयोगी सदस्य निकायहरुको पहिचान गरिएको छ । क्षेत्रगत रुपमा अगुवाइ गर्ने निकाय/संस्थाहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ, साथै जिल्लामा विपद् सम्बन्धी कार्यका लागि जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय **DLSA (District Lead Support Agency)** मा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा दार्चुलालाई तोकिएको छ । जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्वार प्रणाली अवलम्वन गरिएको छ । प्रत्येक क्षेत्रका सदस्य निकाय/संस्थाहरुको विवरण अनुसूची २ मा दिइएको छ ।

क्र.सं.	विषयगत क्षेत्रहरु (Cluster)	क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	जिम्मेबार व्यक्ति (Responsible Person)
१	सूचना, संचार तथा समन्वय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी,
२	खोज तथा उद्धार	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकाहरु	स. प्रहरी उपरीक्षक, सेनानी, प्रहरी नायव उपरीक्षक
३	आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति/मन्त्री
४	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य अधिकृत
५	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबर्द्धन	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	का.प्र.
६	खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	केन्द्र प्रमुख
७	आपतकालीन शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	ईकाइ प्रमुख
८	पुनर्स्थापना, पुनर्निमाण तथा प्रबन्धगत व्यवस्थापन	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी
९	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा स्थानीय तहमा रहेका महिला विकास शाखाहरु	शाखा प्रमुख
१०	मृत मानव शरिर तथा पशु पंक्षी व्यवस्थापन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२.२ आपतकालीन पूर्वतयारी योजना, २०८०

विषयगत क्षेत्र	पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिहरु	लक्ष्य	प्रमुख जिम्मेबार निकाय	समय अवधि
सूचना, संचार तथा समन्वय	समन्वय तथा पूर्वतयारी बैठकको आयोजना गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जेठ देखि असोजसम्म
	विभिन्न विषयगत क्षेत्र संग सम्बन्धीत सरोकारवालाहरुको क्षमता तथा स्रोत नक्साङ्ककन गर्ने	१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, क्षेत्रका अन्य सदस्यहरु	आषाढ
	DEOC सवलीकरण गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
	स्थानीय तह स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	आषाढभित्र
	एकिकृत सर्वेक्षण टोली गठन गर्ने	१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	आषाढ
	सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमखीकरण गर्ने	१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	आषाढ
	सूचना विश्लेषण	१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जेष्ठ
	विपद व्यवस्थापनका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	एक पटक	स्थानीय तह/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
	स्थानीय स्तरमा आपतकालीन कोष अभिबृद्धिका लागि पहल गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित रुपमा
	पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना गर्ने	१ पटक, उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्रहरुमा	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल सेडक्रस सोसाइटी, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	आषाढ
	प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागी सामग्री भण्डारण गर्न समन्वय गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जेष्ठ/आषाढ

विषयगत क्षेत्र	पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिहरु	लक्ष्य	प्रमुख जिम्मेबार निकाय	समय अवधि
	जनचेतनामूलक गतिविधिहरु संचालन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, यस क्षेत्रका सबै सदस्यहरु	नियमित रुपमा
	अनुगमन टोली गठन	१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	आषाढ
	बहुक्षेत्रीय प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को लागि आवश्यक पर्ने सबै पूर्वतयारीहरु स्वयंसेवकहरुको टोली गठन, तालीम संचालन, आवश्यक	१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	आषाढ
	फारामहरुको तयारी गर्ने र अन्य विषयगत क्षेत्रलाई समेत गर्न लगाउने			
	समिक्षा बैठकको आयोजना गर्ने	२ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	असोज, फागुनु
	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नका लागि बैठक गर्ने	आवश्यकता अनुसार	प्रत्येक वर्ष	प्रत्येक वर्ष
खोज तथा उद्धार	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने, खुला क्षेत्रहरु तोक्ने	३ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा नेपाली सेना, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल	आषाढ देखि भाद्र सम्म
	खोज तथा उद्धारको लागि QRT गठन गर्ने	उच्च जोखिममा रहेका गा.पा. तथा न.पा.हरु र जिससमा १ पटक	नेपाली सेना, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल	जेष्ठ
	खोज तथा उद्धार तालीम संचालन गर्ने	५० जना	आषाढ	आषाढ
	प्राथमिक उपचार कार्यदल गठन गर्ने	प्रत्येक गा.पा. र न.पा.मा १ पटक	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	आषाढ
	प्राथमिक उपचार तालीम संचालन गर्ने	५० जना	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र स्वास्थ्य कार्यालय	आषाढ
	खोज तथा उद्धार सामग्री भण्डारण गर्ने	१ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाली सेना जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल	आषाढ
	सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने	१४ पटक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाली सेना जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल,	जेष्ठ भित्र
	पूर्व अभ्यास गर्ने	२ पटक	नेपाली सेना, जिल्ला प्रहरी कार्यालयको नेतृत्वमा सशस्त्र प्रहरी बल	आषाढ, माघ
आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	आवश्यकता अनुसार	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सुरक्षा निकाय	नियमित रुपमा
	सरोकारवालाहरुको क्षमता तथा स्रोत नक्साङ्कन गर्ने	१ पटक	नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका सदस्यहरु	आषाढ
	विपदबाट प्रभावित परिवारका लागि गैर खाद्य सामग्रीको भण्डारण गर्ने	कम्तिमा २०० परिवारका लागि	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	आषाढ
	Strategic Location मा गोदाम घरको स्थापना/निर्माण गरी व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला सदरमुकाममा एक तथा जोखिमयुक्त क्षेत्रका तीन गा.पा.र न.पा.हरु	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल, विपद्को क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य NGO/INGO हरु	जेष्ठ देखि असोजसम्म

विषयगत क्षेत्र	पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिहरु	लक्ष्य	प्रमुख जिम्मेबार निकाय	समय अवधि
	पूर्व सूचना संजाल गठन गरी पूर्व सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने	१ पटक	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	आषाढ
	जिल्लामा पूर्व सूचना प्रणालीको लेखाजोखा गर्ने	१ पटक	सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	जेष्ठ देखि आषाढसम्म
	जोखिमयुक्त स्थानीय तहको आवश्यकता अनुसार आपतकालीन सामग्री सहयोग	१ पटक	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जेष्ठ देखि असोज सम्म
	आपतकालीन आवासको लागि आवश्यक स्रोत, साधन तथा सामग्रीका व्यवस्थापन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	नियमित रुपमा
	राहत कोष वृद्धि गर्न अभियान संचालन गर्ने	निरन्तर	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा, जि.स.स विषयगत कार्यालय	नियमित रुपमा
	आपतकालीन आवासको लागि आवश्यक स्रोत, साधन तथा सामग्रीको व्यवस्थापन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल, विपद्को क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य NGO/INGO हरु	नियमित रुपमा
	स्वयंसेवकहरुको राहत टोली गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने	१ पटक	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	आषाढ
स्वास्थ्य तथा पोषण	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	१ पटक	स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ, आषाढ, श्रावण
	सरोकारवालाहरुको क्षमता तथा स्रोत नक्साङ्कन गर्ने	१ पटक	स्वास्थ्य कार्यालय, सदस्यहरु	आषाढ
	जिल्ला स्तरमा RRT गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने	१ पटक	स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ
	Health cluster बैठकलाई नियमितता दिने	१ पटक	स्वास्थ्य कार्यालय	आषाढ, मंसिर
	किशोर किशोरीहरुको लागि युवा मैत्री प्रजनन स्वास्थ्य सेवा परामर्श तथा सूचनाहरु उपलब्ध गराउने ।	निरन्तर	स्वास्थ्य कार्यालय	
	स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिको S/GVB प्रभावितहरु लाई सेवा प्रदान र प्रतिकार्य योजना बनाउन क्षमता विकास		स्वास्थ्य कार्यालय	
	उपक्षेत्रीय अस्पताल र जिल्ला स्वास्थ्यको आपतकालीन योजना निर्माण/अध्यावधिक गर्ने	१ पटक	जिल्ला अस्पताल	जेष्ठ
	समुदायस्तरीय विपद् प्रतिकार्य टोली गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने	१ पटक	स्वास्थ्य कार्यालय	
	कम्तिमा उच्च जोखिममा रहेका RRT/CRRT गा.पा. र न.पा. हरुमा समेत गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने, dieting सम्वन्धी सचेतना बढाउने	न.पा. र अन्य जोखिमयुक्त गा.पा.हरु	स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ
	सम्भाव्य प्रकोपको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत साधनको नक्साङ्कन गर्ने स्वास्थ्य संस्थाहरुमा Buffer Stock राख्ने	इलाका स्तरीय स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा	स्वास्थ्य कार्यालय	नियमित रुपमा
	आपतकालीन अवस्थाका लागि आवश्यक औषधी भण्डारण गर्ने	जिल्ला स्तरमा आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य कार्यालय	नियमित रुपमा
	स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्न आवश्यक पर्ने सुरक्षित स्थानको छनौट तथा सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य कार्यालय, स्वास्थ्य, अन्य सदस्यहरु	आषाढ

विषयगत क्षेत्र	पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिहरु	लक्ष्य	प्रमुख जिम्मेबार निकाय	समय अवधि
	हाल विश्वव्यापीरुपमा फैलिरहेको कोभिड-१९ का विभिन्न भेरियन्टहरुको रोकथाम गर्न जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहहरुमा कोभिड नियन्त्रण सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने तथा आवश्यकता अनुसार परिक्षणको दायरा बढाउने	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य कार्यालय, स्वास्थ्य, अन्य सदस्यहरु, स्थानीय तहहरु	नियमित रुपमा
	FCHVs परिचालन कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य कार्यालय, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	नियमित रुपमा
	जिल्ला अस्पतालको आपतकालीन योजना निर्माण/अद्यावधिक गर्ने	१ पटक	स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ
खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबद्र्धन	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	४ पटक	RM/M-WASH-CC	जेष्ठ देखि भाद्र सम्म
	सरोकारवालाहरुको क्षमता तथा स्रोत नक्साङ्कन गर्ने	१ पटक	RM/M-WASH-CC	जेष्ठ
	जोखिमपूर्ण क्षेत्रको पहिचान तथा क्षमताको विश्लेषण गर्ने	१ पटक	WASH Cluster Members	आषाढ
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबद्र्धनका सामग्री तथा स्रोतको व्यवस्था गर्ने	१ पटक	WASH Cluster Members	आषाढ
	जिल्ला स्तरमा गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने	१ पटक	RM/M-WASH-CC	जेष्ठ
	कम्तिमा उच्च जोखिममा रहेका गा.पा. र न.पा. हरुमा समेत QRT गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने	९ पटक	RM/M-WASH-CC	आषाढ
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबद्र्धन सम्बन्धी जनचेतनामुलक गतिविधिहरु संचालन गर्ने	३ पटक	WASH Cluster Members	जेष्ठ देखि भाद्र सम्म
	उच्च जोखिममा रहेका गा.पा. र न.पा.हरुमा स्वयंसेवकहरुको टोली गठन गरी खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबद्र्धन सम्बन्धी तालीम संचालन गर्ने	१ पटक	RMM-WASH-CC, खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला, CRDS-Nepal, NRCS & other NGOs	आषा
	RM-WASH-CC लाई सक्रिय बनाउन अभिमुखीकरण गरी जिम्मेवारी दिने	१ पटक	RM/M-WASH-CC	आषा
खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	आवश्यकता अनुसार	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	आषाढ, श्रावण र भाद्र
	आपतकालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने तयारी खाना तथा खाद्य सामग्रीको परिमाणको आँकलन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला, उद्योग बाणिज्य संघ, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल र अन्य ईच्छुक व्यक्ति र संस्थाहरु, शिक्षाका लागी खाध परियोजना	आषाढ, श्रावण र भाद्र
	सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	आवश्यकता अनुसार	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	आषाढ, श्रावण
	स्रोत नक्साङ्ककन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	भाद्र
	उच्च जोखिमपूर्ण गा.पा.हरुको नक्साङ्कन गर्ने		कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	आषाढ, श्रावण र भाद्र
	जलवायु परिबर्तनबाट खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रमा पर्ने असर बारे अभिमुखीकरण संचालन गर्ने तथा परिवर्तित		कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला, जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल, र अन्य ईच्छुक गैर सरकारी संस्थाहरु	आवश्यकता अनुसार

विषयगत क्षेत्र	पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिहरु	लक्ष्य	प्रमुख जिम्मेबार निकाय	समय अवधि
	जलवायुका लागि उपयुक्त बालीहरुको सिफारिस तथा प्रचार गर्ने			
	खाद्य सामग्री भण्डारणका लागि स्थान तथा गोदामको छनौट गर्ने	१ पटक	उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल खाद्य संस्थानका डिपोहरु	आषाढ
आपतकालीन शिक्षा	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	२ पटक	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	आषाढ, चैत्र
	सरोकारवालाहरुको क्षमता तथा स्रोत नक्साङ्ककन गर्ने	२ पटक	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु	आषाढ र चैत्रको पहिलो हप्ता
	आपतकालीन शिक्षा व्यवस्थापन कार्यदल गठन गरी अभिमुखीकरण गर्ने	१ पटक	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईं, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु	आषाढको अन्तिम हप्ता
	कम्तिमा उच्च जोखिममा रहेका गा.पा.र न.पा. हरुमा मानवीय तथा अन्य स्रोत समेतको रोष्टर तयार गर्ने	१ पटक	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईं, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु	जेष्ठको अन्तिम हप्ता
	विद्यालय स्तरमा भूकम्पीय तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम तथा गतिविधिहरु संचालन गर्ने	६ पटक	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईं, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु, स्रोत केन्द्रहरु, विद्यालयहरु	बैशाख देखि प्रत्येक दुई महिनामा
	विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी IEC सामग्री निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने	३ स्थान	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	आषाढ मसान्त
	अस्थायी रुपमा विद्यालय संचालन गर्नका लागि आवश्यक सामग्री तथा स्रोतको व्यवस्था गर्ने	१ पटक	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईं, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु	आषाढ
	भूकम्प प्रतिरोधात्मक विद्यालय भवन	२ पटक	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईं, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु	दोस्रो र तेस्रो चौमासिकको समयमा
	निर्माण गर्न आवश्यक सचेतनामूलक गतिविधिहरु संचालन गर्ने एवं निजी क्षेत्रका भूकम्प प्रतिरोधी नहुने गरि निर्माण हुन लागेका संरचनाको सन्द्रभमा सिटी फुक्ने (सम्वन्धित निकायमा सूचना दिने) बाल अभियन्ताहरुको विकास गर्ने			
	सबै विद्यालयहरुलाई आफ्नो विद्यालयको विद्यालय सुधार योजनामा अनिवार्य रुपमा विपद् व्यवस्थापन योजना समावेश गरि आवश्यक समिति गठन गर्ने ।	१ पटक	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई अन्तर्गतका विद्यालयहरुमा	चैत र बैशाख
पुनर्स्थापन, पुनर्निर्माण तथा सामग्री व्यवस्थापन	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	४ पटक	जिल्ला समन्वय समिति	जेष्ठ, श्रावण, कार्तिक, माघ
	जिल्ला तथा स्थानीय स्थानिय सरोकारवालाहरुको क्षमता तथा स्रोत नक्साङ्कन गर्ने	२ पटक	जिल्ला समन्वय समिति, यस क्षेत्रका सदस्यहरु	असोज
	पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माणको लागि स्थानको पहिचान गर्ने	१ पटक	जिल्ला समन्वय समिति	आषाढ
	संकटासन्न न.पा. र गा.पा.को सामाजिक नक्शा बनाउने	१ न.पा.र २ गा.पा.को समिक्षा गर्ने र बाँकी गा. पा.तथा न.पा.को सामाजिक नक्सांकन गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति, यस क्षेत्रका सदस्यहरु	२०७८ को आषाढ भित्र

विषयगत क्षेत्र	पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिहरु	लक्ष्य	प्रमुख जिम्मेबार निकाय	समय अवधि
	विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई स्थानीय तह देखि विकासको योजनामा मूलप्रवाहीकरण गर्ने	सबै स्थानीय तहरु	जिल्ला समन्वय समिति, गा.पा. र न.पा., यस क्षेत्रका सदस्यहरु	फाल्गुन
	भत्केका संरचनाहरुको पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माणका लागि समन्वय गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकारसगं समन्वय गरी पूर्वाधार विकास कार्यालय, डिभिजन सिचांइ कार्यालय, डिभिजन सडक कार्यालय	निरन्तर
	आपतकालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औजार, उपकरण र सामग्रीहरुको व्यवस्थापन तथा भण्डारण गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला समन्वय समिति, सबै स्थानीय तहहरु	निरन्तर
संरक्षण	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	निरन्तर
	सम्भावित जोखिम क्षेत्रको आधार रेखा सूचना (Baseline Information) तथा तथ्याङ्क संकलन गर्ने	१ पटक	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	आषाढ
	जिल्ला तथा गा.पा. र न.पा. स्तरमा क्षेत्रगत सदस्यहरुको क्षमता र स्रोतको पहिचान तथा विश्लेषण गर्ने	१ पटक	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	आषाढ
	महिलाहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि क्षमता अभिबृद्धि एवं सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गर्ने	१ पटक	विपद्को समयमा संरक्षणको आवश्यकता पर्दा जि.प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग सम्पर्क गर्ने, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	आषाढ
	बालक्लब, आमा समूह तथा अन्य समूहलाई लैङ्गिक तथा सामाजिक समाबेशीकरण बारे जानकारी गराई अधिकार र हिंसा विरुद्ध जागरुक बनाउन अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	विपद्को समयमा संरक्षणको आवश्यकता पर्दा जि.प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग सम्पर्क गर्ने	निरन्तर
	भिन्न शारीरिक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरु	१ पटक	विपद्को समयमा संरक्षणको आवश्यकता पर्दा जि.प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग सम्पर्क गर्ने, गै.स.स.	आषाढ महिना भित्र
	विपदबाट प्रभावित गर्भवती र सुत्केरी महिला तथा बालबालिकाहरुका लागि आवश्यक सामग्रीहरुको भण्डारण गर्ने	१ पटक	विपद्को समयमा संरक्षणको आवश्यकता पर्दा जि.प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग सम्पर्क गर्ने, NRCS, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	आषाढ महिना भित्र
	संरक्षण सम्बन्धी जनचेतना विस्तार गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	आषाढदेखि
	IEC/BCC सामग्रीको निर्माण र वितरण गर्ने	आवश्यकता अनुसार	विपद्को समयमा संरक्षणको आवश्यकता पर्दा जि.प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग सम्पर्क गर्ने, सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	असोज
	संरक्षण सवाल तथा कानूनी उपचारका लागि सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	विपद्को समयमा संरक्षणको आवश्यकता पर्दा जि.प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग सम्पर्क गर्ने	नियमित रुपमा

विषयगत क्षेत्र	पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधिहरु	लक्ष्य	प्रमुख जिम्मेबार निकाय	समय अवधि
	सम्भावित जोखिममा पर्नसक्ने जेष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला, बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका समूहलाई आपतकालीन अवस्थाबारे अभिमुखीकरण गर्ने	१ पटक	विपद्को समयमा संरक्षणको आवश्यकता पर्दा जि.प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग सम्पर्क गर्ने, सकल्प, महिला सशक्तिकरण संजाल नेपाल, ज्येष्ठ नागरिक जिल्ला सघं NRCS, CRDS-Nepal & other NGOs, Wide Nepal	आषाढ महिना भित्र
	अनुगमनको लागि कार्यदल गठन गरी अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने	१ पटक	विपद्को समयमा संरक्षणको आवश्यकता पर्दा जि.प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग सम्पर्क गर्ने	आषाढ महिना भित्र

२.३ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना २०८०

विषयगत क्षेत्र	प्रतिकार्य सम्बन्धी गतिविधिहरु	प्रमुख जिम्मेवार निकाय	समय अवधि
सूचना, संचार तथा समन्वय	आपतकालीन समन्वय बैठक गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	विपद्को घटना भएको २४ घण्टा भित्र
	सूचना संकलन र परिस्थितिको अद्यावधिक गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत क्षेत्रका अगुवा निकायहरु	भित्र ३ देखि दिन भित्र
	स्थानीय साधन र स्रोतको समिक्षा गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत क्षेत्रका अगुवा निकायहरु	३ दिन भित्र
	सर्वेक्षण टोली परिचालन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत क्षेत्रका अगुवा निकायहरु	३ दिन भित्र
	सर्वेक्षणका आधारमा कार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत क्षेत्रका अगुवा निकायहरु	एक हप्ता भित्र
	विपद् सूचना केन्द्रलाई सकृय बनाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
	संकलित तथ्याङ्कको विश्लेषण र सम्प्रेषण गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	आवश्यकता अनुसार
	आपतकालीन मानवीय सहयोगका लागि सबै क्षेत्रगत अगुवा तथा सदस्य निकाय/संस्थाहरुलाई सकृय बनाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	आवश्यकता अनुसार
	नियमित रुपमा निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	विपद्को अवस्थामा निरन्तर
	विभिन्न मानवीय तथा दातृ निकाय तथा संस्थाहरुसंग समन्वय गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत क्षेत्रका अगुवा निकायहरु	विपद्को अवस्थामा निरन्तर
	समिक्षा बैठक गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	आपतकालीन अवस्थामा आवश्यकता
खोज उद्धार	आपतकालीन समन्वय बैठक गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	घटना घटेपछि
	प्रभावित स्थलको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने	नेपाली सेना, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल, र मातहतका निकायहरु	घटना घटेपछि तत्काल
	आवश्यक खोज तथा उद्धार सामग्रीको एकिन गर्ने र आवश्यक सहयोग जुटाउने	नेपाली सेना ,जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी वल, स्वास्थ्य कार्यालय, NRCS, NGO/INGO	घटना घटेपछि तत्काल
	खोज तथा उद्धार कार्यदललाई परिचालन गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	घटना घटेपछि तत्काल
	असुरक्षित तथा विस्थापितहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल, NRCS	घटना घटेपछि तत्काल
	प्राथमिक उपचार कार्यदललाई परिचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	घटना घटेपछि तत्काल
	आवश्यकता अनुसार कमाण्ड पोष्टको स्थापना गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना	आवश्यक भए जुनसुकै बेला
	राहत सामग्री वितरणमा आवश्यक सहयोग गर्ने	नेपाली सेना,जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी बल, सरोकारवाला सबै	घटना घटेपछि तत्काल

	समिक्षा बैठक गर्ने	नेपाली सेना, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल,	आवश्यकता अनुसार
आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	आपतकालीन समन्वय बैठक गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	३ दिन भित्र
	Local level DDMC, DDRT तथा CERT परिचालन गरी क्षति तथा आवश्यकता पहिचान गर्ने	DDMC, NRCS	७ दिन भित्र
	प्रभावित परिवारहरुलाई आवश्यकता अनुसार राहत सामग्री वितरण गर्ने	DDMC, NRCS	३ दिन भित्र
	सुरक्षित स्थानमा अस्थायी आवास निर्माण तथा आवश्यक थप सामग्रीको व्यवस्थापन गर्ने	DDMC, NRCS, Cluster Members	१५ दिन भित्र
	विस्थापित परिवारहरुको विवरण तयार गर्ने	DDMC, NRCS	१५ दिन भित्र
	विभिन्न मानवीय तथा दातृ निकायहरु संग समन्वय गरी थप राहत सामग्री जुटाउने	DDMC, NRCS, Cluster Members	१ महिना भित्र
	समिक्षा बैठक गर्ने	NRCS	आपतकालीन अवस्थामा नियमित
स्वास्थ्य तथा पोषण	आपतकालीन परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	३ दिन भित्र
	स्वयंसेवकहरु तथा RRT परिचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	२४ घण्टा भित्र
	स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	आवश्यकता अनुसार
	कुपोषित बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको पहिचान गरी Supplementary Feeding को व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, WFP, NGO/INGO हरु	आवश्यकता अनुसार
	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	स्वास्थ्य कार्यालय, NRCS	आवश्यकता अनुसार
	यौन तथा लैंगिकतामा आधारित हिंसा प्रभावितको स्वास्थ्य उपचार मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने (Adolescent Sexual Reproductive Health services and Information)	स्वास्थ्य कार्यालय	आवश्यकता अनुसार
	गर्भवती र सुरक्षित प्रसूति सेवा तथा परिवार नियोजन सेवा संचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, RRT	आवश्यकता अनुसार
	रोगहरु नियन्त्रणका लागि कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, RRT	आपतकालीन अवस्थामा नियमित
	नियमित खोप सेवा संचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, RRT	नियमित रुपमा
	एम्बुलेन्स, स्ट्रेचर तथा अन्य साधनहरुको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, NRCS	घटना घटेपछि तुरुन्त
	स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	आपतकालीन अवस्थामा नियमित रुपमा
	समिक्षा बैठक गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	आपतकालीन अवस्थामा
खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता प्रबद्र्धन	आपतकालीन समन्वय बैठक गर्ने	RM/M-WASH-CC	नियमित ३ दिन भित्र
	सूचना संकलन तथा विपद्को परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्ने	RM/M-WASH-CC	७ दिन भित्र
	स्वयंसेवकहरु तथा परिचालन गर्ने	RM/M-WASH-CC QRT	३ दिन भित्र
	विपदबाट प्रभावित/विस्थापितहरु लाई स्वास्थ्य, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रबद्र्धनसंग सम्बन्धित सामग्रीहरु वितरण गर्ने	RM/M-WASH-CC, Cluster Members, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	७ दिन भित्र
	अस्थायी बासस्थानमा शौचालय, खानेपानी तथा फोहर व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्य गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, NRCS, WASH Cluster Members	१५ दिन भित्र
	भत्किएका खानेपानी संरचनाको मर्मत संभार गरी संचालनमा ल्याउने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय , स्थानीय तह	३ महिना भित्र
	स्वास्थ्य, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रबद्र्धन सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	WASH Cluster Members	४ महिना सम्म
	समिक्षा बैठक गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	आपतकालीनअवस्थामा
खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन	आपतकालीन समन्वय बैठक गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	३ दिन भित्र
	स्थानीय स्रोत साधनको समिक्षा गर्ने	जिल्ला खाद्य सुरक्षा संजाल	३ दिन भित्र
	सूचना संकलन तथा विपद्को परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने	जिल्ला खाद्य सुरक्षा संजाल	३ देखि ५ भित्र

	सरोकारवालाहरु संग समन्वय गरी तयारी खाना वितरणका लागि पहल गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र उद्योग बाणिज्य संघ	३ दिन भित्र
	सरोकारवालाहरु संग समन्वय गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	एक हप्ता भित्र
	स्फेयर मापदण्डमा उल्लेख भए अनुसार खाद्य सामग्री वितरणका लागि पहल गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उद्योग बाणिज्य संघ	
	सरोकारवालाहरु संग समन्वय गरी जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	कृषि एलायन्स	एक महिना
	समिक्षा बैठक गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	आपतकालीन अवस्थामा नियमित रुपमा
आपतकालीन शिक्षा	आपतकालीन समन्वय बैठक गर्ने	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	२४ घण्टा भित्र
	आपतकालीन शिक्षा कार्यदल परिचालन गर्ने	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	३ दिन भित्र
	प्रभावित विद्यालय र बालबालिकाहरुको सूचना तथा तथ्यांक संकलन गर्ने	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई,स्रोत केन्द्रहरु	१ हप्ता भित्र
	अस्थायी अध्ययन केन्द्र संचालन गर्ने	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, शिक्षा क्षेत्रका सदस्यहरु, सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरु	१ हप्ता भित्र
	प्रभावित/विस्थापित बालबालिकाहरुलाई शैक्षिक सामग्री उपलब्ध गराउने	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, गा.पा. तथा न.पा., स्रोत केन्द्र	७ देखि १० दिन भित्र
	सरोकारवालाहरु संग समन्वय गरी विद्यालयमा भत्किएका भौतिक संरचनाहरुको मर्भत सम्भार गर्ने	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, जिल्ला समन्वय समिति, नगरपालिका, गा.पा., गैससहरु	७ देखि १० दिन भित्र शुरु गर्ने
	समिक्षा बैठक गर्ने	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	आपतकालीनअवस्थामा
पुनर्स्थापन, पुनर्निर्माण तथा सामग्री व्यवस्थापन	सूचना संकलन तथा विश्लेषण गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति, सबै स्थानीय तहहरु	आवश्यकता ३ दिन भित्र
	प्रकोपका कारण अवरुद्ध मार्गहरु खोल्न प्रयास गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति	२४ घण्टा भित्र
	क्षतिग्रस्त भौतिक संरचनाहरुको तथ्याङ्क संकलन गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति	एक हप्ता भित्र
	पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माणका लागि लाग्ने स्रोतको मापन गरी सो पूर्तिका लागि सरोकारवालाहरुसंग समन्वय गरी व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति, क्षेत्रका अन्य सदस्यहरु	एक हप्ता भित्र
	सराकारवालाहरु संग आवश्यक समन्वय गरी पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माण र पुनर्लाभका कार्यहरु संचालन गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति, प्रदेश सरकारसग समन्वयगरी पूर्वाधार विकास कार्यालय	एक महिना भित्र
	सुरक्षित आवासको पहिचान गरी पुनर्निर्माण गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति, न.पा. तथा गा.पा.	एक महिना भित्र
	आपतकालीन अवस्थामा प्रतिकार्य गर्न आवश्यक पर्ने औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला समन्वय समिति, नगरपालिका तथा गाउँपालिका	३ दिन भित्र
	समिक्षा बैठक गर्ने	स्थानीय तह	आपतकालीन अवस्थामा आवश्यकता अनुसार
	आपतकालीन समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	विपद् पश्चात तुरुन्त
	बाल मैत्री ठाउँ तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवा केन्द्रको स्थापना गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, NRCS	एक हप्ता भित्र
	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय, अन्य गै.स.स.हरु NRCS	आवश्यकता अनुसार
	बाल संरक्षण, सामाजिक विभेद, लैंगिक तथा महिला हिंसा जस्ता कार्यको नियमित अनुगमन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	आवश्यकता अनुसार

	आवश्यकता अनुसार विभिन्न सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	आवश्यकता अनुसार
	प्रभावित क्षेत्रमा महिला हिंसा, लैङ्गिक विभेद, एच.आइ.भी.एड्स रोकथामका लागि कोषको व्यवस्था गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखौं, स्वास्थ्य कार्यालय, अन्य गैससहरु, स्थानीय तहहरु	नियमित रुपमा
	मानवीय सहयोगको अनुगमनका लागि टोली गठन गरी परिचालन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	एक हप्ता भित्र
	यौन तथा लैंगिक हिंसा प्रभावितहरुका लागि आपतकालीन आवास र स्वास्थ्य क्षेत्र संगको समन्वयमा महिला तथा वालबालिकाहरुका लागि सुरक्षित आवास र सुरक्षित सुत्केरी गराउने ठाउँको छनौट तथा निर्माण गर्ने र आवश्यकता अनुसार पुनर्स्थापन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	विपदको अवस्थामा तुरुन्त
	विपद्को समयमा हुने महिला बालबालिकाहरुको बेचविखन तथा ओसारपसारलाई मध्यनजर गरी सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा, सुरुक्षा निकायहरु,	आपतकालीन अवस्थामा
	समिक्षा बैठक गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	आपतकालीन अवस्थामा नियमित
	दीर्घकालिन जीविकोपार्जनको लागि विभिन्न सीपमुलक तालिम तथा अनुदानको व्यवस्था गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	नियमित रुपमा

२.४ विपद् पूर्वतयारी योजना २०८०

विपद (बाढी, पहिरो)

क्र स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलव्ध स्रोत	अभाव वा फरक
१	पूर्वसूचना प्रणालीको विकास	जल तथा मौसम विज्ञान विभागमा २०७३ सालमा नै आवश्यक उपकरणका लागि अनुरोध गरि पठाएको	प्रभावित गा.पा.मा	जिल्ला प्रशासन दार्चुला	जि.वि.व्य.समिति, ने.रे.स. जिल्ला वन तथा अन्य संघसंस्थाहरु	सुचना प्रणाली	एफ. एम., स्थानीय पत्रपत्रिका	सवै ठाउँमा उपलव्ध हुन नसक्ने
२	संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान तथा सुरक्षित स्थानको छनौट	जेष्ठ महिनाको दोस्रो हप्तावाट	प्रभावित गा. पा.मा	जि.वि.व्य. समिति, जि. स्वास्थ्य, जि.खानेपानी	स्थानिय गाउँपालिका, क्लब, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना	स्रोतको पहिचान तथा पूर्व तयारी	सार्वजनिक ठाउँहरु भएको	-
३	स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्थापन र जनशक्तिको छनौट	जेष्ठ महिना भित्र	प्रभावित गाउँ पालिकामा		सरकारी निकाय तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरु	स्वास्थ्य कर्मी तथा औषधि	जिल्लाका सवै गा.पा.र न.पा.मा स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्यकर्मी रहेको	भौगोलिक विकटताका कारण तत्काल सेवा पुर्‍याउन नसकिने
४	उद्धार सामाग्री तथा जनशक्तिको व्यवस्थापन	जेष्ठभित्र	प्रभावित गाउँ पालिकामा	जि.वि.व्य. समिति	जिल्ला प्रशासन, ने.रे.सो., नेपाल प्रहरी,सशस्त्र प्रहरी बल र नेपाली सेना,	दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन, समुदायलाई सचेतिकरण	ने.रे.सो. संग २० जना र सशस्त्र प्रहरी संग ३ जना तालिम प्राप्त जनशक्ति	जिल्लाको विगतमा आएको विपदको तथ्यांक हेर्दा यो जनशक्ति अपर्याप्त देखिन्छ
५	पानी तथा सरसफाईको व्यवस्थापन	आषाड १५ भित्र	प्रभावित गा.पा./ न.पा. मा	जिल्ला खानेपानी	ने.रे.सो., जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई, जि.स.स.तथा स्थानिय तह	खानेपानी तथा सरसफाईका लागि आवश्यक सामग्री	जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता समन्वय समिति	अकस्मात आईपर्ने समस्याका लागि आवश्यक सामग्री तथा कोषको व्यवस्थापन तथा योजना नभएको
६	खाद्य सामग्रीको व्यवस्थापन तथा भण्डारण	जेष्ठ मसान्त भित्र	प्रभावित गा.पा./ न.पा. मा	उ.वा.संघ दार्चुला	ने.रे.सो., जि.स.स., गा.पा./ न.पा. तथा अन्य संघ संस्थाहरु	खाद्य सामग्री		आपतकालिन अवस्थाका लागि खाद्य भण्डारण गर्ने व्यवस्था नभएको

क्र स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव वा फरक
७	आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	जेष्ठ मसान्त भित्र	प्रभावित गा.पा./ न.पा. मा	ने.रे.सो.	उ.वा.संघ, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल र नेपाली सेना	खाद्य सामग्री तथा Shelter को व्यवस्था		आपतकालिन अवस्थाका लागि खाद्य भण्डारणको व्यवस्था नभएको
८	शैक्षिक व्यवस्था	जेष्ठ भित्र	प्रभावित गा.पा./ न.पा. मा	जि. शिक्षा समन्वय इकाई	विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरु			
९	प्रवन्ध व्यवस्थापन (ढुवानी तथा भण्डारण)	जेष्ठ महिना भित्र	प्रभावित गा.पा./ न.पा. मा	जि.स.स., स्थानिय गा.पा./न.पा.	जिल्ला प्रशासन, ने.रे.सो.तथा अन्य संघ संस्थाहरु	आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था		-
१०	राहत कोषको स्थापना गर्ने	आषाढ महिनाको पहिलो हप्ता	प्रभावित गा.पा./ न.पा. मा	ने.रे.सो.	जि.वि.व्य.स., जि. प्रशासन, जि.स.स., गा.पा./ न.पा., अन्य संघ संस्थाहरु	कोषको व्यवस्थापन	DDRC मा केहि मात्रामा राहतकोषको व्यवस्था भएको	
११	सूचना केन्द्रको स्थापना गर्ने	वैशाख	प्रभावित गा.पा./ न.पा. मा	DEOC	जि.वि.व्य.स.,ने.रे.सो.			

२.५ विपद्को समयमा गरिने क्रियाकलापहरु

विपद (बाढी पहिरो)

क्र. स.	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव
१	खोज तथा उद्धार गर्ने	तत्काल	प्रभावित क्षेत्रमा	ने.रे.सो.	जि.प्रशासन कार्यालय, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना	दक्ष जनशक्ति	ने.रे.सो. संग २८ जना विपद सम्वन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ती	जिल्लाका प्राय गा.पा./न.पा.हरुमा दक्ष जनशक्ति तथा समुहहरु नहुनु
२	प्राथमिक उपचार गर्ने	उद्धार कार्य संग संगै	सुरक्षित स्थानमा ल्याएर	ने.रे.सो.,जिल्ला अस्पताल र स्वास्थ्य चौकीहरु	जि.प्र.का., नेपाली सेना नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा	गा.पा./न.पा.हरुमा स्वास्थ्य संस्थाहरु रहेका	भौगोलिक विकटताका कारण समयमा उपलव्ध नहुनु
३	मृत तथा घाइतेको तथ्याङ्क संकलन गर्ने र केन्द्रीय विपद व्य. समितिमा पठाउने	सात दिन भित्र	प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा	DDMC	जि.प्रशासन कार्यालय, ने.रे.सो.,जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	सूचना प्रणाली	एफ. एम. तथा संचार माध्यम	सवै क्षेत्रमा पहुँच नहुनु
४	घाइतेको उपचार गर्ने	तत्काल	शिविर तथा अस्पताल मा	ने.रे.सो.,जिल्ला अस्पतालर स्वास्थ्य चौकीहरु	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जि.स.स.	जनशक्ति तथा स्वास्थ्य संस्था	गा.पा./न.पा.हरुमा स्वास्थ्य संस्थाहरु रहेको	विशेष अवस्थामा शिविर संचालन गर्नुपरेमा पर्याप्त सामग्री नभएको
५	अस्थायी वासस्थानको व्यवस्था गर्ने	उद्धार कार्य संग सगै	विद्यालय तथा सार्वजिनक भवन	जिल्ला समन्वय समिति, ने.रे.सो	नेपाली सेना,नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल,ने.रे.सो., विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्था	सुरक्षित स्थान तथा सेल्टरको व्यवस्था		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति संग यस्तो अवस्था नरहेको
६	राहत वितरण गर्ने	तत्काल	शिविर हरुमा तथा आवस्यक स्थानमा	जि.वि.व्य.स., ने.रे.सो, .	उ.वा.संघ, जि.खा.पा.कार्यालय, नेपाली सेना नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल	आवश्यक खाद्य तथा गैरखाद्य वस्तु	ने.रे.सो. संग १०० परिवारका लागी गैरखाद्य वस्तु रहेको	पर्याप्त मात्रामा गैरखाद्य तथा खाद्य वस्तु मौज्दातको रुपमा नरहेको
७	खानेपानी तथा सरसफाइ को व्यवस्था गर्ने	तत्काल	शिविर हरुमा	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालयनं. १ बैतडी,	ने.रे.सो., डिभिजन वन कार्यालय,सरेकारवाला संघसंस्था	तत्काल खानेपानीको व्यवस्थापन		तत्काल खानेपानी उपलव्ध गराउनका लागि छुट्टै सामग्री तथा

				फिल्ड कार्यालय दार्चुला				योजनाको व्यवस्था नभएको
८	आपतकालिन शिक्षा सञ्चालन गर्ने	सात दिन भित्र	शिविर हरुमा	जि.शि.वि. स.इ.	जि.वि.व्य.स.,ने.रे.सो.अन्य सरेकारवाला संघसंस्था			
९	संरक्षण	सात दिन भित्र	शिविर हरुमा	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा स्थानीय तहमा रहेका महिला विकास शाखाहरु	सरकारी निकाय र संघ संस्थाहरु तथा समुदाय	पम्पलेट, पोस्टर	उपलव्ध स्रोत	

२.६ विपद् पछि गरिने क्रियाकलापहरु

विपद (बाढी, पहिरो)

क्र.स.	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव
१	प्रकोप प्रभावित लाई राहत वितरण गर्ने	तत्काल	प्रभावित क्षेत्रमा	जि.वि.व्य.स.,ने.रे.सो.	जि.प्र.का., जि.स.स., उ.वा. संघ, गा.पा. /न.पा.	खाद्य तथा गैरखाद्य वस्तु		खाद्य तथा गैरखाद्य वस्तुको अप्रर्याप्तता तथा पुर्व तयारी नभएको
२	पुनर्स्थापना गर्ने	तत्काल	,,	DDC	जि. प्र. का., नेपाली सेना नेपाल प्रहरी , गा.पा./न.पा, अन्य NGO/INGO	वजेटको व्यवस्था		आकस्मिक कोषको व्यवस्था नभएको
३	प्रकोप प्रभावित हरुलाई सहुलियत दरमा ऋण उपलव्ध गराउन पहल गर्ने	तत्काल	,,	जि. प्रशासन	जि.वि.व्य.स, जि.स.स .गा.पा./न.पा NGO /INGO	उपलव्ध गराउने निकायको पहिचान तथा योजना		आकस्मिक कोषको व्यवस्था नभएको
४	प्रकोप प्रभावित हरुलाई जिविकोपार्जन क्रियाकलाप हरु सञ्चालन गर्ने	पुनर्स्थापना लगत्तै	,,	जि.स.स. ने.रे.सो.	गा.पा./न.पा, महिला विकास का., उ.वा. संघ र अन्य सरकारी, गैरसरकारी संघसस्थाहरु	तत्काल सीप अनुसारको व्यवसाय छनौट गरि आयमुलक काम		वजेट तथा योजनाको अभाव

२.७ पूर्वतयारीका लागि सामान्य सिद्धान्त:-

- विपद्मा परेका मानिसहरुको आत्मसम्मान सहित जीवनयापन गर्न पाउने अधिकारको सुनिश्चित गरिनेछ।
- आपतकालिन राहत तथा सहयोग, मानवता, निष्पक्षता तथा तटस्थताको नियम बमोजिम उपलब्ध गराइनेछ ।
- आपतकालिन राहत तथा सहयोग उपलब्ध गराउँदा अशक्त, अपांग, बालबालिका, वृद्ध, गर्भवती तथा एकल महिलाहरुको आवश्यक्तालाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- आपतकालिन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा Reproductive Health in Emergency सम्बन्धी उपचारलाई पनि विशेष ध्यान दिइनेछ ।

३. प्रस्तुत पूर्वयोजनाबाट प्राप्त हुन सक्ने नतिजाहरु:-

प्रस्तुत पूर्वयोजनाबाट निम्न लिखित नतिजाहरु प्राप्त हुन सक्ने आशा गरिएको छ:

- दार्चुला जिल्लामा हुन सक्ने विपद् सम्बन्धी विगतको इतिहासको जानकारी लिन सकिनेछ ।
- दार्चुला जिल्लामा हुन सक्ने विपद्का प्रकारको जानकारी लिन सकिनेछ ।
- दार्चुला जिल्लामा हुने विपद्का कारणहरु पत्ता लगाउन टेवा पुग्नेछ ।
- दार्चुला जिल्लामा हुनसक्ने विपद् सम्बन्धी घटनाहरुलाई समयमा नै रोक्न मद्दत पुग्नेछ ।
- जिल्लाको कुनैपनि ठाउँमा भएको कुनै पनि प्रकारको विपद्को सुचना समयमै प्राप्त गर्न सकिनेछ ।
- विपद् भएका ठाउँमा समयमै उद्धार टोली पठाई खोजी तथा उद्धार शुरु गर्न मद्दत पुग्नेछ ।
- विपदबाट पीडित घाइतेहरुको समयमै उपचार गर्न सकिनेछ ।

- विपद्का बेलामा मानवीय सहयोगका लागि पहिले नै उपयुक्त तथा पर्याप्त पूर्वतयारी तथा सहयोग योजनाको तर्जुमा गर्न मद्दत पुग्नेछ ।
- विपद् पीडित व्यक्ति वा परिवारलाई आवश्यक खाद्यान्न, लत्ता कपडा, सुरक्षित आवास, शौचालय आदिको व्यवस्था गर्न सजिलो हुनेछ ।

अनुसूचीहरु

अनुसूची १

विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरु (Cluster) सम्बन्धित निकाय र तिनको भूमिका

क) सूचना, संचार तथा समन्वय क्षेत्र

जिल्लाको कुनैपनि ठाउँमा कुनैपनि प्रकारको विपद् सम्बन्धी घटना घटित् हुनासाथ तत्काल सूचना संकलन गर्ने, समन्वय गर्ने, खोजी गर्ने र उद्धार गर्नुपर्ने हुन्छ ।

उद्देश्य :

- विपद् सम्बन्धी पूर्व जानकारी लिई आवश्यक सूचना प्रवाह गर्ने, गराउने
- तयारी अवस्थाको अनुगमन गर्नको लागि अनुगमन सम्बन्धी बैठक खोजी तथा उद्धार सम्बन्धी टोलीको गठन, खाद्य तथा गैर–खाद्य सामग्रीको पहिले नै भण्डारण अन्य क्षेत्रहरुको तयारी गर्ने – हरेक १६ दिनमा,
- कसले, के, कहिले – तीन वटा ढाँचाको विकास र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा सूचना व्यवस्थापनका लागि कार्यालयको निर्धारण गर्ने ।

ख) विपद्का समयमा सूचना तथा समन्वयको भूमिका निर्वाह गर्ने निकायहरु :

विपद्को घट्ना घटेको अवस्थामा जिल्ला स्तरमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नेतृत्व प्रदान गर्ने भएपनि कार्यक्षेत्रमा निम्न निकायहरुको जिम्मेवारी रहन्छ :

क्र.सं.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०९३–४२०१३३, ९८५८७२७७७७
२	नेपाली सेना	सेनानी	०९३–४२०२००, ९८४८९९६५६३
३	सशस्त्र प्रहरी बल नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक	०९३–४२०१००, ९८५१२७२२७६
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रहरी नायव उपरीक्षक	०९३–४२०१९९, ९८५८७२५५५५
५	**अन्य प्रत्येक क्षेत्रका अगुवा निकायहरु**		
क	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०९३–४१००७७, ९८४८७११५१४
ख	स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	०९३–४२०१८८, ९८५८७७६८६७
ग	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	फिल्ड कार्यालय प्रमुख	०९३–४२०१५०
घ	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	कार्यालय प्रमुख	०९३–४२०४४७
ङ	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	इकाई प्रमुख	०९३–४२०१३५
च	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	९८६०७९९३९२,०९३–४१००६६
५	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	प्रमुख	०९३–४२०१३३
६	राजनीतिक दलहरु अनुसूची १ मा उल्लेखित		राजनीतिक दलहरु अनुसूची १ मा उल्लेखित
७	नेपाल पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष	०९३–४२००९८
८	नेपाल टेलिकम	कार्यालय प्रमुख	०९३–४२०१०८

नोटः– यस क्षेत्रमा काम गर्ने माथि नाम उल्लेख गर्न छुटेका संस्थाहरुलाई समेत बैठकमा बोलाउन सकिनेछ।

ग) आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री क्षेत्र

जिल्लाको कुनैपनि ठाउँमा कुनैपनि प्रकारको विपद् सम्बन्धी घटना घटित् हुनासाथ तत्काल सूचना संकलन गर्ने, समन्वय गर्ने, खोजी गर्ने र उद्धार गर्नुपर्ने हुन्छ । प्राप्त सूचनाका आधारमा प्रभावित क्षेत्रमा खाद्य तथा आपत्कालिन आवासका लागि जिल्ला स्तरमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा दार्चुलाले र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नेतृत्व प्रदान गर्ने भएपनि कार्यक्षेत्रमा निम्न निकायहरुको जिम्मेवारी रहन्छः

उद्देश्य :

- विपद् पर्नसक्ने सम्भावित क्षेत्रको पहिचान गरी विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी उद्धार तथा राहतको लागि पूर्वतयारी अवस्थामा रहने ।
- विपद् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक मानवीय, आर्थिक र राहत सामग्री लगायत अन्य साधन स्रोतहरुको पूर्व पहिचान गरी सुनिश्चित गर्ने ।
- विपद्को प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि समन्वयात्मक रुपमा सहकार्य गर्दै एकीकृत प्रणालीको विकास गर्दै जाने।
- विपद्मा पहिचान हुने स्रोत र साधनहरुलाई निष्पक्ष र तटस्थ रुपमा छिटो छरितो पहिचान गरी विपद्मा परेका व्यक्तिहरुलाई तत्काल राहत प्रदान गर्ने ।

घ) आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्र

क्र.सं.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	०९३-४१००६६
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०९३-४१००४४
३	सबै स्थानीय तहहरु	अध्यक्ष /प्रमुखहरु	
४	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	इकाई प्रमुख	०९३-४२०१३६
५	अपि नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	०९३-४२०४९७
६	डिभिजन वन कार्यालय	डिभिजन वन अधिकृत	०९३-४२०१४६
७	उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष	०९३-४२०१६८
८	CRDS NEPAL	प्रमुख	०९३-४२०३८८
९	शिक्षाका लागी खाद्य परियोजना	प्रमुख	०९३-४२०२८६

नोटः— यस क्षेत्रमा काम गर्ने माथि नाम उल्लेख गर्न छुटेका संस्थाहरुलाई समेत बैठकमा बोलाउन सकिनेछ।

ङ) स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

जिल्लाको कुनैपनि ठाउँमा कुनैपनि प्रकारको विपद् सम्बन्धी घटना घटित् हुनासाथ तत्काल सूचना संकलन गर्ने, समन्वय गर्ने, खोजी गर्ने र उद्धार गर्नु पर्ने भएकाले प्राप्त सूचनाका आधारमा प्रभावित क्षेत्रमा स्वास्थ्य तथा पोषणका लागि जिल्ला स्तरमा स्वास्थ्य कार्यालय र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नेतृत्व प्रदान गर्ने भएपनि कार्यक्षेत्रमा निम्न निकायहरुको जिम्मेवारी रहन्छ :

उद्देश्य :

- झाडापखाला, हैजा तथा अन्य पानीजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्नका निमित्त स्वास्थ्य कार्यालय सरसफाई तथा स्वस्थता समितीलाई सहयोग गर्ने ।
- द्रुत लेखाजोखा (IRA) गरी स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाहरुको अवस्थालाई सुदृढ पार्ने ।
- रोग फैलन गएको खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरुमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (Referral Mechanism) को विकास गर्न अस्पताल तथा स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग पुर्‍याउने

- पर्याप्त आपतकालीन आपूर्ति र मानव श्रोत लगायतका विषयमा शिघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि अस्पताल/स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- सुरक्षित मातृत्व तथा परिवार नियोजनका सेवाहरु प्रदान गर्ने ।

क्र.सं.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	०९३-४२०१८८
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०९३-४१००४४
३	सबै स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु	शाखा प्रमुख	
४	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	इकाई प्रमुख	०९३-४२०१३८
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	०९३-४१००६६
६	जिल्ला अस्पताल	अस्पताल प्रमुख	०९३-४२०१८८
७	उद्योग बाणिज्य संघ	अध्यक्ष	०९३-४२०१६८
८	पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष	०९३-४२००९८
९	गुड नेर्वस इन्टरनेशनल	प्रमुख	०९३-४२०२८०
१०	सुआहारा	प्रमुख	०९३-४२०२६६
११	सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपाल	प्रमुख	०९३-४२०३८८
१२	निक साइमन	प्रमुख	९८५११६०८९७
१३	संकल्प दार्चुला	प्रमुख	०९३-४२०४७५
१४	शिक्षाका लागी खाद्य परियोजना	प्रमुख	०९३-४२०२८६

नोटः– यस क्षेत्रमा काम गर्ने माथि नाम उल्लेख गर्न छुटेका संस्थाहरुलाई समेत बैठकमा बोलाउन सकिनेछ ।

च) खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबर्द्धन क्षेत्र

जिल्लाको कुनैपनि ठाँउमा कुनैपनि प्रकारका विपद् सम्बन्धी घटना घटित् हुनासाथ तत्काल सूचना संकलन गर्ने, समन्वय गर्ने, खोजी गर्ने र उद्धारको कार्य संचालन गर्नुपर्ने हुन्छ । प्राप्त सूचनाका आधारमा प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी स्वास्थ्य तथा वातावरणीय सरसफाईका लागि जिल्ला स्तरमा जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुलाले र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नेतृत्व प्रदान गर्ने भएपनि कार्यक्षेत्रमा निम्न निकायहरुको जिम्मेवारी रहन्छः

उद्देश्य :

- विस्थापित समुदायका लागि, (अस्थायी राहत शिविरमा बस्ने विपद पिडितहरूका लागि) सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रुपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यवहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रुपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरु बस्ने अस्थायी राहत शिविरहरूमा सरसफाई (Clean liness) कायम गर्ने ।

क्र.सं.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	खानेपानी तथा सरसफाई सव डिभिजन कार्यालय, दार्चुला	फिल्ड कार्यालय प्रमुख	०९३-४२०१५०
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०९३-४१००४४
३	स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	०९३-४२०१८८
४	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	इकाई प्रमुख	०९३-४२०१३८
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	०९३-४१००६६
६	युनिसेफ	प्रमुख	

७	सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज	प्रमुख	०९३-४२००६१
८	RVWRMP	प्रमुख	०९३-४१००५८
९	संकल्प दार्चुला	प्रमुख	०९३-४२०४७५

नोटः– यस क्षेत्रमा काम गर्ने माथि नाम उल्लेख गर्न छुटेका संस्थाहरुलाई समेत बैठकमा बोलाउन सकिनेछ ।

छ) खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र

जिल्लामा विपदबाट प्रभावित हुन सक्ने विपद पिडित स्थानीयहरु विपद्को समयमा निजहरुको पूर्ण व्यवस्थापनका लागी गर्न सकिने आवश्यक व्यवस्था सहितको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाइएको छ। खासगरी गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाको लागी पोषणयुक्त खानपिन साथै बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरु उपर पनि उतिक्कै ध्यान दिन आवश्यक छ। समग्रमा यस कार्यका लागी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिती जिम्मेवार रहने भएनि विषयगत रुपमा यस क्षेत्रले नेतृत्व गरी विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग पुर्याउने छ।

उद्देश्य :

- जीवनरक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरु (Survival strategies) का लागि आवश्यकताको पूर्ति गर्नका निमित्त तयारी खाना उपलब्ध गराउने र दीर्घकालीन रुपमा पारिवारीक अस्तित्व, जीविकोपार्जनको सुरक्षा तथा दीर्घकालीन रणनीतिहरुको फलस्वरुप मानव मर्यादा, सकारात्मक प्रभाव निर्माण गर्ने ।
- पारिवारीक स्रोतहहरुलाई पुनर्लाभ (Recovery) तथा दीर्घकालीन विकासमा लगानी गर्न दिनका लागि सक्षम पार्न मानिसहरुलाई अल्पकालीन रुपमा आम्दानीको स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।
- प्रभावित क्षेत्रमा प्रयाप्त खाध्यान्न आपूर्तिका साथै प्रभावित परिवारको वैकल्पिक जीविकोपार्जनका उपायहरु अबलम्बन गर्न सरोकारवाला निकायहरुलाई सहयोग गर्ने।

क्र.स.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	कार्यालय प्रमुख	०९३-४२०४४७
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०९३-४१००४४
३	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	ईकाइ प्रमुख	०९३-४२०१०४
४	सिंचाई सब डिभिजन कार्यालय	सब डिभिजन प्रमुख	०९३-४२०२२७
५	कृषि विकास बैंक	प्रबन्धक	०९३-४२०१६६
६	उद्योग बाणिज्य संघ	अध्यक्ष	०९३-४२०१६८
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	०९३-४१००६६
८	CRDS- NEPAL	प्रमुख	०९३-४२०३८८
९	Sankalp Nepal	प्रमुख	९८४१८१३१३३

नोटः– यस क्षेत्रमा काम गर्ने माथि नाम उल्लेख गर्न छुटेका संस्थाहरुलाई समेत बैठकमा बोलाउन सकिनेछ ।

ज) आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र

जिल्लाको कुनैपनि ठाउँमा कुनैपनि प्रकारको विपद् सम्बन्धी घटना घटित हुनासाथ तत्काल सुचना संकलन गर्ने, समन्वय गर्ने, खोजी गर्ने र उद्धार गर्नु पर्ने हुन्छ । प्राप्त सूचनाका आधारमा प्रभावित क्षेत्रमा विपद्का कारण शिक्षा क्षेत्रमा देखा पर्न सक्ने प्रभाव र असरलाई उपयुक्त र व्यवस्थित ढंगले समाधान गर्नका लागि जिल्ला स्तरमा जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई दार्चुलाले र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नेतृत्व प्रदान गर्ने भएपनि कार्यक्षेत्रमा निम्न निकायहरुको जिम्मेवारी रहन्छः

उद्देश्य :

- विकास गर्न, संरक्षण प्राप्त गर्न र सामान्य अवस्था एवं स्थायित्वमा फर्काउने कार्यको सहजीकरण गर्नका निमित्त विद्यालय जाने उमेर का तथा प्रभावित सम्पूर्ण केटाकेटीहरुको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर तथा तत्काल पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- सुरक्षित सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराएर विपदबाट परेको मनोवैज्ञानिक असरको सामना गर्ने कार्यमा केटाकेटीहरु र शिक्षकहरुलाई मद्दत गर्न योगदान पुऱ्याउने ।

क्र.सं.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	इकाई प्रमुख	०९३-४२०१३५
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०९३-४१००४४
३	सबै स्थानीय तहका शिक्षा शाखाहरु	प्रमुख	
४	CRDS-NEPAL	प्रमुख	०९३-४२००६१
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	०९३-४१००६६
६	नेपाल शिक्षक महासंघ	अध्यक्ष	
७	नेपाल शिक्षक संघ	अध्यक्ष	
८	नेपाल राष्ट्रिय शिक्षक संगठन	अध्यक्ष	
९	एकिकृत अखिल नेपाल शिक्षक संगठन	अध्यक्ष	

नोटः– यस क्षेत्रमा काम गर्ने माथि नाम उल्लेख गर्न छुटेका संस्थाहरुलाई समेत बैठकमा बोलाउन सकिनेछ ।

झ) पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण तथा सामग्री व्यबस्थापन क्षेत्र

जिल्लाको कुनैपनि ठाउँमा कुनैपनि प्रकारको विपद् सम्बन्धी घटना घटित् हुनासाथ तत्काल सुचना संकलन गर्ने, समन्वय गर्ने, खोजी गर्ने र उद्धार गर्नुपर्ने हुन्छ । प्राप्त सूचनाका आधारमा प्रभावित क्षेत्रमा पुनर्स्थापना तथा पूनर्निर्माण कार्यको लागि जिल्ला स्तरमा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय दार्चुलाले र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नेतृत्व प्रदान गर्ने भएपनि कार्यक्षेत्रमा निम्न निकायहरुको जिम्मेवारी रहन्छः

क्र.सं.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०९३-४१००४४
२	जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरु	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	
३	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय दार्चुला	फिल्ड कार्यालय प्रमुख	०९३-४२०१५०
४	सिंचाइ डिभिजन कार्यालय	डिभिजन प्रमुख	०९३-४२०२२७
५	डिभिजन सडक कार्यालय	प्रमुख	०९५-४०००१२
६	डिभिजन वन कार्यालय	प्रमुख	०९३-४२०१४५
७	अपि नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय	प्रमुख	०९३-४२०४९७
८	दार्चुला तिंकर सडक योजना कार्यालय	डिभिजन प्रमुख	०९३-४१०१६६
९	स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	०९३-४२०१८८
१०	डिभिजन वन कार्यालय	डिभिजन कार्यालय प्रमुख	०९३-४२०१४५
११	भेटनरी अस्पताल तथा पशु ज्ञान केन्द्र	ईकाइ प्रमुख	०९३-४२०१०४
१२	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई	जिल्ला शिक्षा इकाई प्रमुख	०९३-४२०१३५
१३	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	कार्यालय प्रमुख	०९३-४२०४४७
१४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	०९३-४१००६६
१५	उद्योग बाणिज्य संघ	अध्यक्ष	०९३-४२०१६८
१६	यातायात व्यवसायी	प्रतिनिधि	०९३-४२०२८२

नोटः– यस क्षेत्रमा काम गर्ने माथि नाम उल्लेख गर्न छुटेका संस्थाहरुलाई समेत बैठकमा बोलाउन सकिनेछ ।

ञ) संरक्षण क्षेत्र :

जिल्लाको कुनैपनि ठाउँमा कुनैपनि प्रकारको विपद् सम्बन्धी घटना घटित हुनासाथ तत्काल सूचना संकलन गर्ने, समन्वय गर्ने, खोजी गर्ने र उद्धार गर्नुपर्ने हुन्छ । प्राप्त सूचनाका आधारमा प्रभावित क्षेत्रमा विपद्का कारण महिला, बालबालिका, अपाङ्ग आदि लाई उपयुक्त र व्यवस्थित ढंगले उद्धार र संरक्षण गर्नका लागि जिल्ला स्तरमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय दार्चुलाले र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नेतृत्व प्रदान गर्ने भएपनि कार्य क्षेत्रमा निम्न निकायहरुको जिम्मेवारी रहन्छः

उद्देश्य :

- नेपालका विपद् तथा अन्य आपतकालीन परिस्थितिहरूमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरूमा जोखिममा रहेका समुहहरूका लागि मानव अधिकारसम्बन्धी कानून, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानून तथा राष्ट्रिय कानूनले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण गर्दै भएका कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- जोखिम्मा रहेका समुहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपतकालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- आपतकालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाका जोखिमरूलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित भई जीवित व्यक्तिहरूका लागि सेवा सम्बन्धी प्रावधानहरूमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम, प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सवलीकरण, महिला तथा किशोरीहरुका लागि मर्यादा कायम गर्ने प्रभावकारी संयन्त्र बनाउने ।
- यौन तथा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित तथा गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूको लागि महिला मैत्री स्थान (Female Friendly Spaces) को स्थापना तथा लैगिक हिंसा प्रतिकार्यका लागि एकद्वार प्रणाली अर्थात् (One Stop Crisis Management Center-OSCMC) लाई प्रभावकारी गराउने ।
- बाल–मैत्री ठाउँ तथा मनो–सामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी सुरक्षित वातावरणमा बालबालिका तथा महिला रमाउँदछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विछोड भएका बालबालिका, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका केटाकेटी तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोगपछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधा सहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग प्राप्त गर्दछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने।
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसाका विरुद्ध तिनको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी बालबालिका र महिलाहरूको यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने

क्र.सं.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०९३–४१००४४
३	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई	जिल्ला शिक्षा इकाई प्रमुख	०९३–४२०१३६
४	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	कार्यालय प्रमुख	०९३–४२०४४७
५	CRDS-NEPAL	प्रमुख	०९३–४२०३८८
६	महिला पैरवी मन्च	अध्यक्ष	
७	संकल्प	प्रमुख	९८४१८१३१३३
८	महिला अधिकार संरक्षण संन्जाल	प्रमुख	
९	ब्यासी सौका महिला समाज	प्रमुख	

नोटः– यस क्षेत्रमा काम गर्ने माथि नाम उल्लेख गर्न छुटेका संस्थाहरुलाई समेत बैठकमा बोलाउन सकिनेछ ।

ट) मृत मानव तथा पशुपन्छी व्यवस्थापन क्षेत्र

क्र.सं.	निकाय/संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	०९३–४२०१३३
२	नेपाली सेना	सेनानी	०९३–४२०२००
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.ना.उ	०९३–४२०१९९
४	सशस्त्र बल नेपाल गण	स.प्र.ना.उ.	०९३–४२०१००
५	स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	०९३–४२०१८८

६	जिल्ला अस्पताल	प्रमुख	०९३–४२०३०८
६	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	ईकाइ प्रमुख	०९३–४२०१०४
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	०९३–४१००६६
८	CRDS-NEPAL	प्रमुख	०९३–४२०३८८

ठ) व्यवस्थापन तथा समन्वयका लागि समष्टिगत व्यवस्था

नेपाल सरकार, संयुक्त राष्ट्रसंघीय निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सरकारी तथा गैर–सरकारी संघसंस्थाहरु तथा जिल्लाका अन्य साझेदारहरुको बीचमा योजनाबद्ध व्यवस्थापन तथा समन्वयका लागि गरिएको व्यवस्थाको सारसंक्षेप तल दिइएको छः

- आपतकालीन सहयोग कार्यक्रम अन्तरगत विपद्को जानकारी, खोज, उद्धार, रोकथाम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, सहयोग तथा पुनर्लाभ आदि कामका लागि समन्वय गर्ने जिम्मेवारी नेपाल सरकारमा रहनेछ । यसका लागि केन्द्रीय स्तरको सम्पर्क निकाय गृह मन्त्रालय रहने व्यवस्था छ । गृह मन्त्रालयको प्रत्यक्ष निर्देशन तथा समन्वयमा अन्य क्षेत्र तथा जिल्ला स्थित कार्यालय तथा संघ संस्थाहरु क्रियाशिल रहनेछन् । जिल्लास्थित कार्यालय तथा संघ संस्थाहरुमा खासगरी जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल प्रहरी तथा विभिन्न सरकारी तथा गैर–सरकारी सरोकारवाला संघ संस्थाहरु रहेका छन् ।
- जिल्ला स्तरमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको नेतृत्वमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति क्रियाशील रहने व्यवस्था रहेको छ । उक्त समितिले अन्य सहयोगी निकायहरुको समेत सहयोग लिई विपद् सम्बन्धी खोज तथा उद्धार कार्य गर्ने प्रावधान रहेको छ ।
- जिल्ला आपतकालिन सञ्चालन केन्द्र District Emergency Operation Center, (DEOC) स्थापना भएको तर सिमित जनशक्ति र स्रोत साधनको अभावमा सो केन्द्रबाट लिन सकिने सेवा प्रभावकारी हुन सकेको छैन ।
- दार्चुला जिल्लामा विपद्को सामना गर्नको लागी क्षेत्रगत रुपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने सम्बन्धित निकायहरु (Cluster Leads) सँग मिली मानवीय गतिविधि सञ्चालन गर्नका लागि निम्नलिखित क्षेत्रहरु (Cluster) गठन गरिएका छन्:

आपतकालिन सहयोग क्षेत्र

क्र. सं	क्षेत्र (Clusters)	नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads)	सहयोगी संघ संस्थाहरु –Cluster members
१	समन्वय र सूचना व्यवस्थापन (Coordination and Information Management)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, जि.स.स, गा.पा तथा न.पा., नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (NRCS), पत्रकार महासंघ, नेपाल टेलिकम, रेडियो FM , DEOC
२	खोज तथा उद्धार (Search and Rescue)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी (NRCS), न.पा./गा.पा., क्लब,
३	खाद्य तथा जीविकोपार्जन (Food)	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	जिल्ला समन्वय समिति, उद्योग वाणिज्य संघ, WFP, कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला
४	आपतकालिन आवास तथा गैरखाद्य सामग्री(Shelter/NFI)	ने.रे.सो., उ.वा.संघ	जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, घरेलु विकास समिति, विश्व खाद्य कार्यक्रम
५	खानेपानी, सरसफाई र स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH)	खानेपानी तथा सरसफाई डिविजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	जिल्ला समन्वय समिति, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला, डिभिजन सिंचाई कार्यालय नेपाल रेडक्रस सोसाईटी (NRCS)
६	स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	जि.शि.स.इ., नेपाल रेडक्रस सोसाईटी (NRCS), DCC, Local Level, गै.स.स.हरु
७	शिक्षा	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई	जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी (NRCS), पत्रकार महासंघ, रेडिया FM
८	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला विकास शाखा	जि.प्र.का., महिला अधिकार संरक्षण संन्जाल, महिला पैरवी मन्च,ने.रे.सो., संकल्प, कानूनी सहायता परियोजना, CRDS-Nepal, अन्य गैससहरु

९	पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण तथा सामग्री व्यवस्थापन	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय समिति, पूर्वाधार विकास कार्यालय, सबै स्थानीय तहहरु
१०	मृत मानव तथा पशुपन्छी व्यवस्थापन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, स्वास्थ्य कार्यालय, दार्चूला जिल्ला अस्पताल

अनुसूची २

जिल्ला स्थित विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित कार्यालय तथा व्यक्तिहरुको सम्पर्क नम्बर

क) जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सम्पर्क सूची विवरण :

क्र.सं.	नाम	संस्था वा कार्यालय	पद	सम्पर्क नं.
१	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, दार्चुला	अध्यक्ष	०९३–४२०१३३
२	अध्यक्ष/प्रमुख	सबै गा.पा/न.पा.	सदस्य	
३	गोपाल सिंह महरा	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा दार्चुला	सदस्य	९८६०७९९३९२ ०९३–४१००६६
४	दिपक प्रसाद अवस्थी	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा दार्चुला	सदस्य	९८४८७२७५११ ०९३–४१००६६
५	सेनानी	गुरु गोरख गुल्म दार्चुला	सदस्य	०९३–४२०१५१
६	प्रहरी नायव उपरिक्षक	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	सदस्य	९८८५७२५५५५, ०९३–४२०२५०
७	सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ४४ गण	सदस्य	९८५१२७२२७६, ०९३–४२०१००
८	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	रा.अ.जि.का.	सदस्य	९८५११५७६५८
९	प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय	सदस्य	९८५८७७६८६७, ०९३–४२०१८८
१०	प्रमुख	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	सदस्य	०९३–४२०१५०, ०९३–४२०१५०
१०	अध्यक्ष	उद्योग वाणिज्य संघ	सदस्य	०९३–४२०१६८
११	प्रतिनिधि	जिल्ला समन्वय समिति	सदस्य	०९४–४१००४४
१२	अध्यक्ष	नेपाल पत्रकार महासंघ	सदस्य	९८६८७७३८५२
१३	अध्यक्ष	नेकपा दार्चुला	सदस्य	०९३–४२०१९३
१४	सभापति	नेपाली काँग्रेस	सदस्य	०९३–४२०२०३
१५	प्रमुख	डिभिजन सिंचाई कार्यालय	सदस्य	०९३–४२०२२७
१६	प्रमुख	डिभिजन वन कार्यालय	सदस्य	०९३–४२०१४५
१७	अध्यक्ष	गैसस महासंघ	सदस्य	९८४८७७५००४
१८	प्रमुख	कृषि ज्ञान केन्द्र दार्चुला	सदस्य	०९३–४२०४४७
१९	प्रमुख	डिभिजन सडक कार्यालय	सदस्य	०९५–४२०२६१
२०	प्रमुख	दार्चुला विधुत केन्द्र	सदस्य	०९३–४२००५३
२१	प्रमुख	नेपाल टेलिकम	सदस्य	०९३–४२०१०८

ख) जिल्ला शाखा दार्चुला विपद् प्रतिकार्य समूह (DDRT) स्वयंसेवक

(राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य समुह) NDRT (national disaster response team)

1 Deepak Prasad Awasthi	NRCS Darchula (NDRT)	9848727511
2 Mohan Bahadur Singh	,,	9865961820
3 Dan Singh Mahara	,,	9848711056
4 Dependra Singh Dhami	,,	9862149672

(आपतकालिन प्रतिकार्य समुह) ERT (Emergency response team)

1.	Radhika Awasthi	NRCS Darchula (ERT)	9868735876
2.	Dan Mahara	,,	9848711056
3.	Toy raj Awasthi	,,	9848787744

प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक:

1. **Mohan Bahadur Singh NRCS Darchula FA Trainer 9865961820**
2. **Nar Singh Mahara ,, 093410133**
3. **Madhav Prasad Awasthi ,, nikeshawasthi12@gmail.com**

(जिल्ला विपद् प्रतिकार्य समुह) DDRT (district disaster response team)

सि.नं.	नाम थर	लिङ्ग	ठेगाना		सम्पर्क नं	कैफियत
1	Gopal Singh Mahara	M	Darchula	Khalanga	9860799392	DDRT
2	Deepak Prasad Awasthi	M	,,	Khalanga	9848727511	,,
3	Mohan Bahadur Singh	M	,,	Latinath	9865961820	,,
4	Janak Singh Karki	M	,,	Hikila	9868704890	,,
5	Ram Singh Thagunna	M	,,	Eayarkot		,,
6	Dependra Singh Dhami	M	,,	Malikarjun	9862149672	,,
7	Bagmati Dhami	F	,,	Chhapari		,,
8	Naresh Bhandari	M	,,	Gokuleswar	9848729239	,,
9	Narendra B. Khadayat	M	,,	Sikhar	9848724869	,,
10	Nawaraj Joshi	M	,,	Dhari	9865200921	,,
11	Narayan Datta Joshi	M	,,	Rithachaupata		,,
12	Nar Singh Mahar	M	,,	Katai		,,
13	toya Raj Awasthi	M	,,	Khalanga	9848787744	,,
14	Nanda Mahara	F	,,	Katai		,,
15	Prema Awasthi	F	,,	Khalanga		,,
16	Dan Singh Mahara	M	,,	Khalanga	9848711056	,,
17	Jagat Singh Badal	M	,,	Katai	9848875521	,,
18	Padam Singh Saud	M	,,	Malikarjun		,,
19	Yasoda Karki	F	,,	Chhapari		,,
20	Prem Singh Budhathoki	M	,,	Sitola		,,

ग) जिल्ला स्थित विभिन्न सरकारी कार्यालयहरुको विवरण :

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालयको टेलिफोन नं.	कार्यालयको प्रमुखको सरकारी मोबाईल नं.	कार्यालयको ईमेल ठेगाना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, खलंगा, दार्चुला	०९३-४२०१३३	किरण जोशी ९८५८७२७७७७	daodarchula@moha.gov.np daodarchula@gmail.com
२	महाकाली नदी नियन्त्रण आयोजना कार्यालय	०९३-४२०३६०	मनोहर कुमार साह ९८५८७५७०७५	dwidp.mrtp@gmail.com
३	गुरु गोरख गुल्म खलंगा ब्यारेक, दार्चुला	०९३-४२०१५१ ०९३-४२०२००	मनिष प्रकाश बुढाथोकी ९७६५३०७९३७	coy-gurugorakh@nepalarmy.mil.np
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०२५० ०९३-४२०१९९	तर्कराज पाण्डेय ९८५८७२५५५५	dpodarchula2011@gmail.com
५	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, हे.क्वा., दार्चुला नं. ४४ गण	०९३-४२०१००	डम्बर विष्ट ९८५१२५८१६२	apfdarchula.coy@gmail.com darchula_n50coy@apf.gov.np
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०११७	भगेन्द्र बहादुर चन्द ९८५८७८३०५६	darchula_do@nidept.gov.np
७	जिल्ला समन्वय समितिकको कार्यालय दार्चुला	०९३-४१००११ ०९३-४१००२२	नर बहादुर ठगुन्ना ९८५८७५२१४४ नि.जि.स.अधिकारी	ddc.darchula@gmail.com
८	डिभिजन वन कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०१४५	परमानन्द कुँवर ९८५८७५५१४५	darchuladfo@gmail.com dardfo@dof.gov.np
९	स्वास्थ्य कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०१८८ /४२०३९८	जय राज भट्ट ९८५८७७६८६७	dhodarchula3@gmail.com
१०	जिल्ला अस्पताल दार्चुला	०९३-४२०३०८	डा. सोमराज अवस्थी	darchulahospital@gmail.com
११	चमेलिया जलविद्युत आयोजना वलाच	९९४९३००२२	पुरन सोब ९८५११५२६५८	chameliya@nea.org.np
१२	सीमा प्रशासन कार्यालय, ब्याँस	०९३-४२०११८	मान बहादुर खडायत ९८४८८१३८५४	baodarchula@gmail.com
१३	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई दार्चुला	०९३-४१०१३५ ०९३-४१०१४६४	जय राज पन्त ९८५८७७५०६१	darchuladeo@gmail.com
१४	महाकाली कोरिडोर सडक योजना	०९३-४२०११९ /४२०१४४	लक्ष्मण दत्त जोशी ९८४८७२७५५२	dtrpoffice@gmail.com

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालयको टेलिफोन नं.	कार्यालयको प्रमुखको सरकारी मोबाईल नं.	कार्यालयको ईमेल ठेगाना
	ब्रह्मदेव-झुलाघाट-दार्चुला -टिंकर			
१५	अपिनाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०४९७	नुरेन्द्र आर्याल ९८५८७८३५४५	ancadarchula@gmail.com
१६	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०१३१	लक्ष्मण खनाल ९८५१०३५६६६	darchula.oag@gmail.com
१७	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०१७७	जगन्नाथ भट्ट निमित्त ९८५८७५७३७७	dtcodarchula@gmail.com
१८	मालपोत कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०१०३ /४२०३१५	लक्ष्मी राज विष्ट ९८५८७८४५०४	lrodarchula@gmail.com
१९	तथ्याकं कार्यालय, दार्चुला	०९३-४२०१३६	शंकर दत्त भट्ट ९८४८८४०१४८	bso.darchula@gmail.com
२०	जलश्रोत तथा सिचाई विकास डिभिजन कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०२२७	अमर बहादुर पाल ९८५८७५१८७६/९८४८७४४४९८	idsd.darchula@gmail.com
२१	खानेपानी तथा सरसफाई सबडिभिजन -कार्यालय,बैतडी सम्पर्क कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०१५०	प्रकाश पार्की ९८६५७५६१६८	wss.darchula@gmail.com
२२	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०२२१	प्रदीप सिह धामी ९८५८७८८२२१	ec.deo.darchula@gmail.com
२३	जिल्ला हुलाक कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०१२०	विरेन्द्र सिंह धामी ९८४८८९६१३५	dpodarchula518@gmail.com
२४	नापी कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०२१२	प्रदीप ज्ञवाली	surveydarchula@gmail.com
२५	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र दार्चुला	०९३-४२०११४	तारा प्रसाद पाण्डेय नि.का.प्र. ९८५८७५५५५९	dahcdarchula@gmail.com
२६	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति शाखा दार्चुला	०९३-४२०१२१	गंगा मगर ९८५८७७७१२१	ghareludarchula@gmail.com csidbdarchula2073@gmail.com
२७	कारागार कार्यालय दार्चुला	०९३-४२०२५९	राम राज पन्त ९८५८७७०७७७/९८४१०५२०४६	dpodarchula259@gmail.com
२८	सामाजिक विकास कार्यालय		राम चन्द्र ओझा ९८६७२६४२७२	Sdo.darchula@gmail.com
२९	दार्चुला विद्युत वितरण केन्द्र दार्चुला	०९३-४२००५३ /४२०१३२	आनन्द सापकोटा ९८५८७८८५५५/९८५८७८७३७८	nea.darchula@gmail.com
३१	नेपाल टेलिकम दार्चुला	०९३-४२०१०८ /४२०१११	कृष्ण बहादुर गुरुङ ९८५८४२२२४६	nt.darchula@ntc.net.np, ppsdarchula@ntc.net.np
३२	कृषि ज्ञान केन्द्र दार्चुला	०९३-४२०४४७	प्रकाश कुमार पन्त ९८५८७५१४८६	akcdarchula@gmail.com
३३	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यान्वयन ईकाइ स्याउ जोन, दार्चुला	०९३-४२०१४१ /४२०४४७	विष्णु प्रसाद ओझा ९८५८७७५०५१	pmampappledarchula@gmail.com
३४	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, दार्चुला	०९३-४२०१०४	राम बहादुर खड्का ९८५८७८३०६०	vethospitaldarchula@gmail.com
३५	दार्चुला भन्सार कार्यालय		शिवचन्द्र प्रसाद ९८५८७८३०३०	darchula@customs.gov.np
३६	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय दार्चुला		विनोद कुमार साह ९८४४२७५७४८	
३७	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लि. शाखा का. दार्चुला		रामसागर मेहता ९८५८०३२९२९ निमित का.प्र.	
३८	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	०९३-४२०१३३	दिपक प्रसाद अवस्थी ९८४८७२७५११	dan.nrcs@gmail.com

घ) आपतकालिन अवस्थामा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने दार्चुलामा रहेका न.पा./गा.पा. स्वास्थ्य संयोजकहरुको स्वास्थ्यकर्मीहरुको विवरण

सि.न.	स्थानीय तहको नाम	वार्ड न.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्थाको प्रकार	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	सम्पर्क न.
१	ब्यास गाँउपालिका	४	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	चन्द्र सिहं कुँवर	९८६८८५७७३९
२	ब्यास गाँउपालिका	१	ब्यास स्वा चैकी	स्वास्थ्य चौकी	विक्रम सिह शाहु	९८४०९०३१२३
३	ब्यास गाँउपालिका	२	राप्ला स्वा.चौ	स्वास्थ्य चौकी	नरेन्द्र सिंह महरा	९८४८७९७१०८
४	ब्यास गाँउपालिका	३	आ स्वा.से. केन्द्र सिना	आ स्वा.से. केन्द्र	दिलानन्द जोशी	९७४६२४४१४८
५	ब्यास गाँउपालिका	४	सुनसेरा स्वा.चौ	स्वास्थ्य चौकी	जमन सिंह बडाल	९८४२२५९५४३
६	ब्यास गाँउपालिका	५	धौलाकोट स्वा.चौ	स्वास्थ्य चौकी	कमला कठायत	९८४८७६००८०
७	ब्यास गाँउपालिका	६	हुती स्वा चौकी	स्वास्थ्य चौकी	चन्द्र सिंह खाती	९८४१६१५३७६
८	ब्यास गाँउपालिका	२	सा.स्वा.एकाई दुम्लिङ्	सा. स्वा. ई .केन्द्र	सोनिया बुढाथोकी	९८४४६९४८३३
९	ब्यास गाँउपालिका	४	सा.स्वा.एकाई डोकट	सा. स्वा. ई .केन्द्र	जनक सिंह खाती	९८४२८९६४११
१०	ब्यास गाँउपालिका	६	सा. स्वा. ई .केन्द्र खाती गाउँ	सा. स्वा. ई .केन्द्र	जानकी समाल	९७६५५८१०७७
११	ब्यास गाँउपालिका	५	सा. स्वा. ई .केन्द्र तिग्रम	सा. स्वा. ई .केन्द्र	सुन्धरा कुँवर	९८४८८१८६५६

१२	ब्यास गाँउपालिका	४	सा. स्वा. ई .केन्द्र मझगाउँ	सा. स्वा. ई .केन्द्र	लक्ष्मण सिंहं महरा	९८६५६८८५३५
१३	ब्यास गाँउपालिका	२	सा. स्वा. ई .केन्द्र माल	सा. स्वा. ई .केन्द्र	रेनु धामी	९८४१७३२५४९
१४	लेकम गाउँपालिका	४	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	अम्बा दत्त जोशी	९८४८९०२६०५
१५	लेकम गाउँपालिका	१	आ स्वा.से. केन्द्र सर्मोलि	आ स्वा.से. केन्द्र	सुरेन्द्र प्रसाद जोशी	९७४२३९५८८७
१६	लेकम गाउँपालिका	२	स्वा.चौ सर्मोली	स्वा.चौ	दिपक प्रसाद पन्त	९८४८७५६०६९
१७	लेकम गाउँपालिका	३	स्वा.चौ लाली	स्वा.चौ	रमेश प्रसाद जोशी	९८४८७९१८५९
१८	लेकम गाउँपालिका	४	स्वा.चौ खरकाडा	स्वा.चौ	हरक बहादुर पाल	९८६८७१७१८०
१९	लेकम गाउँपालिका	५	स्वा.चौ रिठाचौपाता	स्वा.चौ	दामोदर जोशी	९८४८८२९५७२
२०	लेकम गाउँपालिका	६	आ स्वा.से. केन्द्र तेलीगाउँ	आ स्वा.से. केन्द्र	पुरूषोत्त जोशी	९८४३०८२५८५
२१	लेकम गाउँपालिका	३	सा. स्वा. ई .केन्द्र कुसकाडा	सा. स्वा. ई .केन्द्र	श्याम राज भट्ट	९८४८२३४३१२
२२	लेकम गाउँपालिका	५	सा. स्वा. ई .केन्द्र अम्कुर	सा. स्वा. ई .केन्द्र	विनिता बोहरा	९८४९०३०८२८
२३	दुहुँ गाउँपालिका	२	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	दिलिप सिंहं महरा	९८६१४१२९२३
२४	दुहुँ गाउँपालिका	१	पिपलचौरी स्वा.चौ	स्वा.चौ	ईश्वर दत्त भट्ट	९८६८४६६४०९
२५	दुहुँ गाउँपालिका	२	हिकिला स्वा.चौ	स्वा.चौ	मोहन सिंहं महरा	९८४२२४९१७०
२६	दुहुँ गाउँपालिका	३	ब्रहमदेव स्वा.चौ	स्वा.चौ	भिम बहादुर शाहा	९८४८४८४८४७
२७	दुहुँ गाउँपालिका	४	धारी स्वा.चौ	स्वा.चौ	जनक राज जोशी	९८४८७०३९६५
२८	दुहुँ गाउँपालिका	५	आ स्वा.से. केन्द्र गरमैरा	आ स्वा.से. केन्द्र	नरेन्द्र बडाल	
२९	दुहुँ गाउँपालिका	४	सा. स्वा. ई .केन्द्र फारा	सा. स्वा. ई .केन्द्र	कविन्द्र कुँवर	९८६८४८८४०१
३०	दुहुँ गाउँपालिका	५	सा. स्वा. ई .केन्द्र सुतखोला	सा. स्वा. ई .केन्द्र	धुमा बडाल	९८६४३२५६००
३१	दुहुँ गाउँपालिका	२	सा. स्वा. ई .केन्द्र कम्दा	सा. स्वा. ई .केन्द्र	सरस्वती मिश्रा जोशी	९८६८७२३७००
३२	दुहुँ गाउँपालिका	१	सा. स्वा. ई .केन्द्र खर्रा	सा. स्वा. ई .केन्द्र	लोकेन्द्र ब. बम	९८६८७०७२२८
३३	दुहुँ गाउँपालिका	३	सा. स्वा. ई .केन्द्र सल्ली	सा. स्वा. ई .केन्द्र	पुस्कर धामी	९८६६१०३०६६
३४	नौगाड गाउँपालिका	५	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	प्रितम सिंहं ठगुन्ना	९८४८७५३७२५
३५	नौगाड गाउँपालिका	१	इयरकोट स्वा.चौ.	स्वा.चौ	विरेन्द्र सिह महता	९८४०८६६६६४
३६	नौगाड गाउँपालिका	३	खार स्वा.चौ.	स्वा.चौ	गोविन्दसिह ठगुन्ना	९८४८९२४५५०
३७	नौगाड गाउँपालिका	४	सिप्टी स्वा.चौ.	स्वा.चौ	दिनेश कुमार भण्डारी	९८६५५७६३०६
३८	नौगाड गाउँपालिका	६	स्वा.चौ धुलिगडा	स्वा.चौ	सुरेन्द्र सिह ठगुन्ना	९७४९६६८६२२
३९	नौगाड गाउँपालिका	२	सुण्डमुण्ड सा.स्वा.इ.के.	आ स्वा.से. केन्द्र	मदन सिंहं ठगुन्ना	९८४९०९८७८६
४०	नौगाड गाउँपालिका	५	समैजी सा.स्वा.इ.के.	आ स्वा.से. केन्द्र	पदम सिंहं ठगुन्ना	९८६८७७७६७०
४१	नौगाड गाउँपालिका	१	मानाकोट सा.स्वा.इ.के.	सा. स्वा. ई .केन्द्र	मयन्ति डडाल	९८६८२०५९८०
४२	नौगाड गाउँपालिका	२	चौरीगाउँ सा.स्वा.इ.के.	सा. स्वा. ई .केन्द्र	नरेन्द्र सिह ठगुन्ना	९८४७११३४२८
४३	नौगाड गाउँपालिका	४	होपरी स.स्वा.इ.के.	सा. स्वा. ई .केन्द्र	केशर सिंहं कार्की	९८४८६८००१६
४४	नौगाड गाउँपालिका	६	रैचु सा.स्वा.इ.के.	सा. स्वा. ई .केन्द्र	गजेन्द्र सिंहं धामी	९८४९०४२४५८
४५	नौगाड गाउँपालिका	४	डाडा सिप्टी सा.स्वा.इ.के.	सा. स्वा. ई .केन्द्र	राम सिंहं ठगुनना	९८६२४८८९३५
४६	नौगाड गाउँपालिका	६	गडिगाड सा.स्वा.इ.के.	सा. स्वा. ई .केन्द्र	सुन्दर सिंहं धामी	९८४१४२३४५३
४७	नौगाड गाउँपालिका	१	शेरा धारा सा.स्वा.इ.के.	सा. स्वा. ई .केन्द्र	राम सिह ठेकेर	९८६९७१३७२७
४८	नौगाड गाउँपालिका	६	डाडा धुलिगठा सा.स्वा.इ.के.	सा. स्वा. ई .केन्द्र	रिता ठगुन्ना	९८४८७००२७५
४९	अपिहिमाल गाउँपालिका	४	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	राजेन्द्र सिंहं धामी	९८६००५९९७९
५०	अपिहिमाल गाउँपालिका	१	आ स्वा.से. केन्द्र सिति	आ स्वा.से. केन्द्र	विक्रम सिंहं लोथ्याल	९८४९२१७१५४
५१	अपिहिमाल गाउँपालिका	२	स्वा.चौ घुसा	स्वा.चौ	दिपेन मन्याल	९८६८४६११००
५२	अपिहिमाल गाउँपालिका	३	आ स्वा.से. केन्द्र पाथा	आ स्वा.से. केन्द्र	जयधन सिंहं धामी	९८६०९३१४५०
५३	अपिहिमाल गाउँपालिका	४	खण्डेश्वरी स्वा.चौ	स्वा.चौ	लालु रोकाय	९८६८८६६८०८
५४	अपिहिमाल गाउँपालिका	५	आ स्वा.से. केन्द्र सौगना	आ स्वा.से. केन्द्र	बसन्त सिंहं धामी	९८४८५१३९८३
५५	अपिहिमाल गाउँपालिका	६	आ स्वा.से. केन्द्र धंकं	आ स्वा.से. केन्द्र	महेश सिंहं ठगुन्ना	९८६७५८९४४९
५६	महाकाली न.पा	४	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	जय बहादुर फर्स्वान	९८४८८९३२२५

५७	महाकाली न.पा	१	स्वास्थ्य चौकी छापरी	स्वा.चौ	श्री डम्मर सिहं धामि	९८४८९९२२२३
५८	महाकाली न.पा	२	स्वास्थ्य चौकी काँटै	स्वा.चौ	श्री अम्बा दत्त भट्ट	९८४८८८६२९४
५९	महाकाली न.पा	३	स्वास्थ्य चौकी खलंगा	स्वा.चौ	केशर सिंह बुढाथोकी	९८६४७५९९२८
६०	महाकाली न.पा	७	स्वास्थ्य चौकी धाप	स्वा.चौ	देब सिंह फर्स्वान	९८४६२७३६२४
६१	महाकाली न.पा	८	स्वास्थ्य चौकी दत्तु	स्वा.चौ	मोहन सिहं महरा	९८४८७३४६७४
६२	महाकाली न.पा	१	शहरी स्वा.के.मैखोलि	शहरी स्वा.के.	माधव प्रसाद जोशी	९८६८७७७२५६
६३	महाकाली न.पा	४	आधारभूत स्वा.के बाङगाबगर	आ स्वा.से. केन्द्र	अनिराम लावड	९८६८७७३९६०
६४	महाकाली न.पा	५	जिल्ला अस्पताल दार्चुला	जिल्ला अस्पताल	डा. सोमराज अवस्थी	९८५८७५३८७६
६५	महाकाली न.पा	६	आधारभूत स्वा.के.निशिल	आ स्वा.से. केन्द्र	माधवी डाँगा	९८४३७०४८९८
६६	महाकाली न.पा	८	आधारभूत स्वा.के.धौकोट	आ स्वा.से. केन्द्र	सुना धामी	९८४८८३७६५५
६७	महाकाली न.पा	९	शहरी स्वा.के.थाप्ला	शहरी स्वा.के.	मनोज सामन्त	९८६९३३११७६
६८	महाकाली न.पा	६	शहरी स्वा.के. पैनेखोला	शहरी स्वा.के.	शंकर सिहं धामी	
६९	मालिकार्जन गाउँपालिका		स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	गुण राज ओझा	९८६८५१२६१४
७०	मालिकार्जुन गा.पा	२	भगवति स्वास्थ्य चौकी	स्वा.चौ	राजिव भट्ट	९८४३४४५३८६
७१	मालिकार्जुन गा.पा	३	मालिकार्जुन स्वा चौकी	स्वा.चौ	लाल सिह धामी	
७२	मालिकार्जुन गा.पा	४	हुनैनाथ स्वास्थ्य चौकी	स्वा.चौ	राजिव सिह धामी	९८६८८२७७८७
७३	मालिकार्जुन गा.पा	५	डाडाकोट स्वास्थ्य चौकी	स्वा.चौ	पदम राज गिरी	९८६८७२९३७३
७४	मालिकार्जुन गा.पा	६	उकु स्वा चौकी	स्वा.चौ	दिनेश प्रसाद जोशी	९८६५५७५०४७
७५	मालिकार्जुन गा.पा	८	पस्ती आधारभुत अस्पताल	आधारभुत अस्पताल	डा निराजन बोहरा	९८६०८२०२९९
७६	मालिकार्जुन गा.पा.	१	आधारभुत स्वा केन्द्र मेलखेत	आ स्वा.से. केन्द्र	जनक राज भट्ट	९८४८७८२९३७
७७	मालिकार्जुन गा.पा	७	आधारभुत स्वा केन्द्र जोलजिवि	आ स्वा.से. केन्द्र	प्रेम बल्वभ जोशी	९८४८८१६४३१
७८	मालिकार्जुन गा.पा	२	सामुदायिक स्वा ई सेलिचामा	सा. स्वा. ई .केन्द्र	लव सिह धामी	९८४२८८५७५९
७९	मालिकार्जुन गा.पा	३	सामुदायिक स्वा ई बसेडी	सा. स्वा. ई .केन्द्र	बागमति धामी	९८६८८०८५९४
८०	मालिकार्जुन गा.पा	४	सामुदायिक स्वा ई ऐरिछाना	सा. स्वा. ई .केन्द्र	नव राज जोशी	९८४८९६६४४६
८१	मालिकार्जुन गा.पा	५	सामुदायिक स्वा ई कमेडपानि	सा. स्वा. ई .केन्द्र	पुष्प राज जोशी	९८४९८१६९८४
८२	मालिकार्जुन गा.पा	७	सामुदायिक स्वा ई विनाकोईराली	सा. स्वा. ई .केन्द्र	जनक सिह धामी	९८४७५३५२४१
८३	मालिकार्जुन गा.पा	८	सामुदायिक स्वा ई धामालेक	सा. स्वा. ई .केन्द्र	हिमा पन्त	९८४८९९२०७६
८४	शैल्यशिखर न पा	९	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	शिव दत्त जोशी	९८४८८८२७६२
८५	शैल्यशिखर न पा	१	थला सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	सन्तोसी खडायत	९७६२३०६६४६
८६	शैल्यशिखर न पा	१	शिखर स्वा.चौ	स्वा.चौ	दल बहादुर खडायत	९८६८८४९६६९
८७	शैल्यशिखर न पा	२	देथला स्वा.चौ	स्वा.चौ	प्रकाश बोहरा	९८४८८२१७६४
८८	शैल्यशिखर न पा	२	गोइलाडि सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	माधव कपाडी	९८६३१०४८५२
८९	शैल्यशिखर न पा	३	लुइटा आ स्वा.से. केन्द्र	आ स्वा.से. केन्द्र	लोकेन्द्र ब. चन्द	९८६८४४४७२८
९०	शैल्यशिखर न पा	३	दर्मा सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	अन्जना बोहरा	९८४८९७९१६१
९१	शैल्यशिखर न पा	४	रानिशिखर स्वा.चौ	स्वा.चौ	नारायण दत्त भट्ट	९८४८७२५३२०
९२	शैल्यशिखर न पा	४	रातापानि सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	राम दत्त भट्ट	९८४८९९१५२२
९३	शैल्यशिखर न पा	५	ओखडेनी आ स्वा.से. केन्द्र	आ स्वा.से. केन्द्र	लोकेन्द्र डाँगा	९८४८७६११६८
९४	शैल्यशिखर न पा	५	बरमुडे सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	पदम कार्की	९८४८८१०८३५
९५	शैल्यशिखर न पा	६	ग्वानी स्वा.चौ	स्वा.चौ	नसिब धामी	९८४८७४१२७५
९६	शैल्यशिखर न पा	६	मिलमिल श.स्वा.के	श.स्वा.के	तोयाराज विष्ट	९८६३०९२७७३
९७	शैल्यशिखर न पा	७	देथली सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	दुरा खत्री	९८६८७१२७०८
९८	शैल्यशिखर न पा	७	बनतोली आ स्वा.से. केन्द्र	आ स्वा.से. केन्द्र	रमेश जोशी	९८६५९११५३६
९९	शैल्यशिखर न पा	७	खोल्सी सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	राम सिहं धामी	९८४१०८६२६८

१००	शैल्यशिखर न पा	८	बोहोरी गाउँ स्वा.चौ	स्वा.चौ	कृष्णानन्द पन्त	९८६५८५२५१४
१०१	शैल्यशिखर न पा	८	अमतोली सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	कमला ओझा	९८४००४७००७
१०२	शैल्यशिखर न पा	८	रिम्पाटा श.स्वा.के	श.स्वा.के	विष्ना जोशी	९८६५८०१९७२
१०३	शैल्यशिखर न पा	९	गोकुलेश्वर अस्पताल	अस्पताल	डा पुजा बम	९८४३२८६३१४
१०४	शैल्यशिखर न पा	९	भण्डारी गाउँ श.स्वा.के	श.स्वा.के	नमराज जोशी	९८६४९८४९४१
१०५	मार्मा गाउँपालिका	२	स्वास्थ्य शाखा	संयोजक	चक्र सिहं धामी	९८५८७८४८५१
१०६	मार्मा गाउँपालिका	१	स्वा.चौ गुल्जर	स्वा.चौ	नरेन्द्र सिह ठगुन्ना	९८६४९९३९०१
१०७	मार्मा गाउँपालिका	१	ताकु सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	हरिचन्द्र ठगुन्ना	९८६४६२६४९१
१०८	मार्मा गाउँपालिका	१	तोलीमान्डु सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	रमेश सिहं ठगुन्ना	९८६१२९६०१५
१०९	मार्मा गाउँपालिका	१	दह सा. स्वा. ई .केन्द्र	सा. स्वा. ई .केन्द्र	सरस्वती ठगुन्ना	९८६४६२६४९९
११०	मार्मा गाउँपालिका	२	लटीनाथ स्वा.चौ	स्वा.चौ	बसन्त खत्री	९८६८७६६७७८
१११	मार्मा गाउँपालिका	३	आ स्वा.से. केन्द्र च्युरानी	आ स्वा.से. केन्द्र	डबल सिहं धामी	९८४७५२०६०१
११२	मार्मा गाउँपालिका	४	तपोवन स्वा.चौ	स्वा.चौ	अमर सिहं विष्ट	९८६८५०४५१०
११३	मार्मा गाउँपालिका	४	सा. स्वा. ई .केन्द्र बार्कु	सा. स्वा. ई .केन्द्र	शैलेन्द्र महर	९८४८२३६२८०
११४	मार्मा गाउँपालिका	५	सितोला स्वा.चौ	स्वा.चौ	श्याम सिहं महता	९८६४७६५८३०
११५	मार्मा गाउँपालिका	५	सा. स्वा. ई .केन्द्र जन्नीगाउँ	सा. स्वा. ई .केन्द्र	देबेन्द्र महता	९८५११४१४९०
११६	मार्मा गाउँपालिका	६	शेरी स्वा.चौ	स्वा.चौ	भुपेन्द्र डडाल	९८४२२५०४६०
११७	मार्मा गाउँपालिका	६	सा. स्वा. ई .केन्द्र परिवन	सा. स्वा. ई .केन्द्र	चन्द्रा भट्ट	९८४१६८९२३७
११८	मार्मा गाउँपालिका	६	सा. स्वा. ई .केन्द्र मांगदांग	सा. स्वा. ई .केन्द्र	प्रेम सिहं डडाल	९८४८५५५११६

ङ) उद्धार कार्यका लागी प्रहरी ईकाइ र सम्पर्क व्यक्ति तथा सम्पर्क विवरण:-

जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुला

सि.नं.	प्रहरी ईकाईहरु	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुला	प्रनाउ	तर्कराज पाण्डेय	9851281211
२	ईलाका प्रहरी कार्यालयगोकुलेश्वर दार्चुला	प्रनि	विरेन्द्र सिह थापा	9858056444
३	ईलाका प्रहरी कार्यालय लटिनाथ दार्चुला	प्रनि	लोकेन्द्र बहादुर सिंह	9841373715
४	ईलाका प्रहरी कार्यालय हुती दार्चुला	प्रनि	लोकेन्द्र सिंह कार्की	9858052202
५	ईलाका प्रहरी कार्यालय लाली दार्चुला	प्रनानि	दल बहादुर झुकाल	9858040602
६	ईलाका प्रहरी कार्यालयरिठाचौपाता दार्चुला	प्रवनानि	तिलक प्रसाद कलौनी	9848710145
७	कासु गार्ड दार्चुला	प्रनानि	नारायण दत्त पन्त	9868320158
८	प्रहरी चौकी धाप दार्चुला	प्रसनि	विष्णु बहादुर सिंह	9848633015
९	प्रहरी चौकी दत्तु दार्चुला	प्रसनि	जय बहादुर भण्डारी	9858477231
१०	प्रहरी चौकी शंकरपुर दार्चुला	प्रनानि	विरा दत्त पन्त	9869429254
११	प्रहरी चौकी मालिकार्जुन दार्चुला	प्रसनि	अमर नाथ	9858489609
१२	प्रहरी चौकी जोलजिवि दार्चुला	प्रनानि	चन्द्र सिंह सामन्त	9858791777
१३	प्रहरी चौकी सिप्ठी दार्चुला	प्रसनि	धन बहादुर खड्का	9848424971
१४	प्रहरी चौकी बलाँच दार्चुला	प्रसनि	जय बहादुर डागा	9869972591
१५	प्रहरी चौकी दल्लेख दार्चुला	प्रसनि	मनोज बहादुर खड्का	9865647354
१६	प्रहरी चौकी ब्रहमदेब दार्चुला	प्रसनि	सन्त बहादुर पाल	9848461095
१७	प्रहरी चौकी सुनसेरा दार्चुला	प्रनानि	भरत बहादुर अधिकारी	9865669796
१८	प्रहरी चौकी धौलाकोट दार्चुला	प्रसनि	हिक्मत बोहरा	9849517953
१९	प्रहरी चौकी हिकिला दार्चुला	प्रसनि	विर बहादुर धामी	9868754695
२०	प्रहरी चौकी होपरीगाड दार्चुला	प्रसनि	यज्ञ राज खड्का	9858490049
२१	प्रहरी चौकी सितापुल दार्चुला	प्रसनि	प्रकाश बहादुर सिंह	9844606072
२२	प्रहरी चौकी रातामाटा दार्चुला	प्रसनि	भरत बहादुर खड्का	9848547222
२३	जिअस तथा सुप्रई दार्चुला	प्रह	केशब नाथ	9840932800
२४	प्रजिअनिसु गार्डदार्चुला	प्रह	तारानाथ खड्का	9848544290

२५	साप्रसेके बागाबगर दार्चुला	प्रसनि	भरत सिंह बोहरा	9848806836
२६	अस्थाई प्रहरी पोष्ट पुलघाट दार्चुला	प्रसनि	प्रकाश पनेरु	9848728559
२७	अस्थाई प्रहरी पोष्ट दुम्लिङ दार्चुला	प्रसनि	नारायण सिंह विष्ट	9848806836
२८	अस्थाई प्रहरी पोष्ट तिग्रमघाट दार्चुला	प्रवह	प्रेम राज जोशी	9848695263
२९	अस्थाईप्रहरी पोष्ट डाडाँकोट दार्चुला	प्रसनि	पदम बहादुर मल्ल	9848767056
३०	अस्थाई प्रहरी पोष्ट वित्थड दार्चुला	प्रसनि	गणेश दत्त जोशी	9848700594
३१	अप्रविट गोकुलेश्वर दार्चुला	प्रसनि	राज बहादुर बोहरा	9848811544
३२	अस्थाई प्रहरी पोष्ट बड्गाउ दार्चुला	प्रवह	लक्ष्मण सिंह बोहरा	9848557100
३३	जिट्राप्रका दार्चुला	प्रसनि	धनी दत्त जोशी	9843165699

जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा रहेको विपद् उद्धार टोलीको नामावाली

सि.न	कार्यरत स्थान	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.	कै.
१	जिप्रका दार्चुला	प्र.नि.		९८५८७८३५५५	
२	जिप्रका दार्चुला	प्रबनानि	मदन सिह धामी	९८४८४१५४८४	
३	जिप्रका दार्चुला	प्र.स.नि	टेक बहादुर कुवर	९८४८८३५६१८	
४	जिप्रका दार्चुला	प्रबह	प्रताप रावल	९८४८५४७३३४	
५	जिप्रका दार्चुला	प्रवह	छत्र बहादुर साउद	९८४८००५९३२	
६	जिप्रका दार्चुला	प्रह	अन्तराम साउद	९८४८७२९६८२	
७	जिप्रका दार्चुला	प्रह	बुधराम लोनिया	९८०८५४४३९९	
८	जिप्रका दार्चुला	प्रह	पदम धानुक	९८४८७५६५३६	
९	जिप्रका दार्चुला	प्र.ह	रमेश वि.क		
१०	जिप्रका दार्चुला	प्रसह	सन्तोष जप्रेल	९८४९५४२१९८	
११	जिप्रका दार्चुला	प्रसह	नन्दराज जोशी	९८५८४२७६१०	
१२	जिप्रका दार्चुला	प्रसह	तेज बहादुर धामी	९८६९५००५३९	
१३	जिप्रका दार्चुला	प्रसह	ईन्द्र बहादुर चन्द	९८४८४७००१६	
१४	जिप्रका दार्चुला	प्रसह	कृष्ण कुमार चौधरी	९८६५७६८५६३	
१५	जिप्रका दार्चुला	प्र.ज	जगत विष्ट	९८६५९०१६३३	
१६	जिप्रका दार्चुला	प्र.ज	गिता चौधरी		
१७	जिप्रका दार्चुला	प्र.ज	अमर माल	९८६५७४४९५२	
१८	जिप्रका दार्चुला	प्र.ज	उर्मिला डोबाल	९८४८८४०५०२	
१९	जिप्रका दार्चुला	प्रज	कृष्ण टेर	९८६५९०७०१८	
२०	जिप्रका दार्चुला	प्रज	पसल मल्ल	९८६५५९६५५६	
२१	जिप्रका दार्चुला	प्रज	भुवन सिह ऐरी	९८४८७१६५०१	
२२	जिप्रका दार्चुला	प्रज	रामु चौधरी	९८६६६५३२९३	
२३	जिप्रका दार्चुला	प्रज	रुपेन्द्र महता	९८६८७४०५४६	
२४	जिप्रका दार्चुला	प्रज	राम बहादुर शाही	९८६६५१४८२२	
२५	जिप्रका दार्चुला	प्रज	विकाश चन्द	९८४३४१७४७०	

स.प्र.बल नेपाल नं. ४४ गण हेक्वा दार्चुला तथा मातहत वि.ओ.पी.हरुमा कार्यरत सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरु (कमाण्डरहरु)

❖ **यस गण मातहत बेश तथा वि.ओ.पि. कमाण्डरहरुको विवरण युनिट कमाण्डरहरुको विवरण:**

सि.नं.	युनिटको नाम	आई.डि.नं.	दर्जा	नामथर	दरबन्दी	सम्पर्क नं.	कै.
१	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	१०१८	सप्रउ	डम्बर बहादुर विष्ट	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	९८५१२५८१६२	
२	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.५० गुल्म हे.क्वा. छाङ्गरु दार्चुला	२५७४	सप्रनाउ	ईश्वरी दत्त भट्ट	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.५० गुल्म हे.क्वा. छाङ्गरु	९८५१२५८१५९	
३	चमेलिया जलविधुत् सुरक्षा बेश बलाँच दार्चुला	२८८२	सप्रनाउ	काली प्रसाद चौधरी	नं. ४३ रिजर्भ गण हे.क्वा.कैलाली	९८५१२५९५८३	
४	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म जोलजिवि	११८४	सप्रनाउ	विर सिंह धामी	नं.३५ गण हे.क्वा.शैलेश्वरी कञ्चनपुर	९८४९४७५८४२	

५	वि.ओ.पि.दुम्लिङ्ग	३०२५	सप्रनि	महेन्द्र कुमार बम	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	९८६८७१०८०६	
६	वि.ओ.पि. लाली दार्चुला	३०३२	सप्रनि	धन बहादुर नाथ	नं.३४ गण हे.क्वा.कैलाली	९८६८५९१७३२	
७	वि.ओ.पि. दत्तु दार्चुला	२०१३१	सप्रनानि	दिपक राज बड्ु	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	९८४८७२३७४७	
८	वि.ओ.पि. सुन्सेरा दार्चुला	१८६७५	सप्रनानि	त्रिभुवन बहादुर विष्ट	नं.४३ रिजर्भ गण हे.क्वा. बैतडी	९८६८५६०५७६	
९	झोलुङ्गेपुल सुरक्षा पोष्ट मालघाट		सप्रसनि	जगत बहादुर घर्ति	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.५० गुल्म हे.क्वा. छाङ्गरु	९८४८८४०४१२	
१०	झोलुङ्गेपुल सुरक्षा पोष्ट बाँकु	१३०४३	सप्रसनि	सुरेन्द्र सिंह बुढाथोकी	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	९८४८७६५८३९	

❖ विपद् तालिम प्राप्त सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीको विवरण:

सि.नं.	आई.डि.नं.	दर्जा	नामथर	दरबन्दी	कार्यरत स्थान	कै.
१	२७३४३	सप्रनाउ	राजेन्द्र बहादुर कुवँर	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
२	२९२२	सप्रनि	शैलेन्द्र सिंह चैसिर	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
३	५६१३८	सप्रसनि	जगत प्रशाद कोईराला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	प्रस्तावित सीमा सु.गुल्म जोलजिवि	
४	५३७४३	सप्रसनि	योगेश प्रशाद पन्त	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
५	३५६०९	सप्रबह	सुशिल कुमार पाल	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
६	४७३०४	सप्रसह	प्रकाश विष्ट	नं. ३५ गण हे.क्वा. कञ्चनपुर	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
७	४९२९८	सप्रसह	भोज राज विष्ट	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
८	५८५५९	सप्रज	धिरेन्द्र सिंह महरा	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
९	६१८७५	सप्रज	कमल सिंह ठगुन्ना	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
१०	६१७३८	सप्रज	रविन्द्र सिह धामी	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
११	६०४९९	सप्रज	विरेन्द्र चन्द	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
१२	६१८९१	सप्रज	धन सिह कार्की	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
१३	५९००२	सप्रज	उमेश कुमार विष्ट	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	वि.ओ.पि. दुम्लिङ्ग दार्चुला	
१४	५३३१३	सप्रज	कैलाश चौधरी	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	प्रस्तावित सीमा सु.गुल्म जोलजिवि	
१५	५३१२२	सप्रज	लाल सिह ठगुन्ना	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	
१६	६३०५९	सप्रज	नरेश प्रसाद जोशी	नं. ३५ गण हे.क्वा. कञ्चनपुर	नं. ४४ गण हे.क्वा. दार्चुला	

च) स्थानीय तहका अध्यक्ष/मेयर, उपाध्यक्ष/उपमेयर तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको नामावली:-

सि.नं.	नाम थर	पद	स्थानीय तह	सम्पर्क नं.
१	विजय सिंह धामी	नगर प्रमुख	शैल्यशिखर नगरपालिका	9846686017
२	नर सिंह चैंसिर	नगर प्रमुख	महाकाली नगरपालिका	9848896277
३	राम दत्त जोशी	अध्यक्ष	लेकम गाउँपालिका	9868801700
४	दलजित सिंह धामी	अध्यक्ष	नौगाड गाउँपालिका	9868896269/9769511197
५	मंगल सिंह धामी	अध्यक्ष	व्याँस गाउँपालिका	9868735005
६	जमन सिंह धामी	अध्यक्ष	मार्मा गाउँपालिका	9868494642
७	हिरा सिंह धामी	अध्यक्ष	मालिकार्जुन गाउँपालिका	9848875341
८	नरेन्द्र बहादुर सिंह बडाल	अध्यक्ष	दुहुँ गाउँपालिका	9869915127
९	भक्त सिंह ठेकरे	अध्यक्ष	अपिहिमाल गाउँपालिका	9868014567

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुको विवरण

सि.नं.	नाम थर	पद	कार्यरत कार्यालय	सम्पर्क नं.
१.	मित्र प्रसाद घिमिरे	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	महाकाली नगरपालिका, खंलगा	९८५८७२०१११
२.	ईन्द्र बहादुर रावल	नि. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	अपि हिमाल गा.पा., खण्डेश्वरी	९७४९५९५६९६
३.	राम कुमार राना	नि. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	मार्मा गा.पा. लटिनाथ	९८४८२३५२००
४.	पुष्कर सिंह धामी	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	नौगाढ गा.पा., धुलिगढा	९८५८७८४५५८

सि.नं.	नाम थर	पद	कार्यरत कार्यालय	सम्पर्क नं.
५.	अर्जुन सुवेदी	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	लेकम गा.पा., खरकडा	
६.	नर बहादुर ठगुन्ना	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	मालिकार्जुन गा.पा., शंकरपुर	९८६८४५८१९१
७.	विर सिंह धामी	नि. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	दुहुँ गा.पा., हिकिला	९८५८७८७३४५
८.	महेश बहादुर बम	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	ब्याँस गा.पा., सुन्सेरा	९८६८८५७७३९
९.	सुरेन्द्र बहादुर विष्ट	नि.प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	शैल्यशिखर न.पा. गोकुलेश्वर	९८६८४४८३४३

ड) जिल्लास्थित एम्बुलेन्स चालक र कर्मचारीहरु

क्र स	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	संस्था	प्राथमिक फोन नं	बैकल्पिक सम्पर्क नं	बैकल्पिक सम्पर्क व्यक्तिको नाम	कैफियत
१	धनसिंह विष्ट	चालक	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	९७४९५१६९४९	०९३-४२०१८८ ०९३-४२०३०८	हरि ठगुन्ना	
२	मदन सिंह धामी	चालक	गोकुलेश्वर अस्पताल	९८४९०४८१९	०९३-३०००८१ ०९३-४०००८८		
३	अम्मर सिंह धामी	चालक	शैल्यशिखर नगरपालिका	९८६५६७००८२			एम्बुलेन्स-२ (चालु-१, मर्मत गर्नुपर्ने -१)
	मान सिंह विष्ट	चालक	शैल्यशिखर नगरपालिका	९८६८८४८४८४			
४	नरेन्द्र धामी	चालक	मार्मा गाउँपालिका	९७४८२२४६६०	-	-	ऐम्बुलेन्स-१
५	करन महरा	चालक	दुहुँ गाउँपालिका	९८४८१९८०५३	-	-	ऐम्बुलेन्स-१
६	दरपान सिंह विष्ट	चालक	व्याँस गाउँपालिका	९८४२२५९५९६	-	-	ऐम्बुलेन्स-२
७	विष्णु सिंह डडाल	चालक	व्याँस गाउँपालिका	९८४००४६७५०	-	-	
८	विरेन्द्र धामी	चालक	अपिहिमाल गाउँपालिका	९७४८२५३२७४	-	-	ऐम्बुलेन्स-१
९	महेश विष्ट	चालक	महाकाली नगरपालिका	९८६४६१९४७७	-	-	ऐम्बुलेन्स-१
१०	धर्मानन्द पन्त	चालक	लेकम गाउँपालिका	९८६६५२०९८९	-	-	ऐम्बुलेन्स-१
११	-	चालक	नौगाड गाउँपालिका	-	-	-	ऐम्बुलेन्स-१ (मर्मत गर्नुपर्ने)

अनुसूची ३

जिल्ला स्थित विपद् व्यवस्थापनका लागि उपलब्ध स्रोत साधनको विवरण

क) दार्चुला जिल्लाको प्रकोप पूर्वतयारीका लागि उपलब्ध स्रोत साधन विवरण :

-जिल्ला प्रहरी कार्यालय तथा मातहतमा रहेका विपद् व्यवस्थापन तथा उद्धार समाग्रीको विवरण

सि.न.	सामाग्रीको नाम	संख्या	सि.न.	सामाग्रीको नाम	संख्या
१	बाल्टी	२१	२४	Gumboot without steel	१०
२	गैती	६७	२५	Gumboot fire	१०
३	बेल्चा	८५	२६	Dead Body Bag	४
४	स्टेचर	२३	२७	carraabin	१०
५	स्वमिङ लाईफ ज्याकेट	२३	२८	Pully	६
६	घन	४२	२९	Tent	२
७	छिना	१७	३०	Whistle	१०
८	साबेल	७२	३१	Visibility Vest	१०
९	पलास	३	३२	strectcher	२
१०	डोरी	६	३३	focus touch	४
११	ट्युब	७	३४	Head Lihgt torch	४
१२	बन्चरो	२५	३५	life jacket	१०

१३	अग्नि नासक	२	३६	fire filter shuit	२
१४	फरुवा	२३	३७	Fire Extinguisher	४
१५	सेफ्टि हेल्मेट	१६	३८	Fire blanket	२
१६	कटन जम्प सुट	२८	३९	फलाम काट्ने कैची	४
१७	रे विथ आईरन हेन्डल	१२	४०	ग्रिन्डीङ मेसिन	२
१८	सेफ्टि बेल्ट	५	४१	रुख काट्ने मसिन	२
१९	सोटर	१२	४२	रोवरी हेम्मर	२
२०	आरा ठुलो	२	४३	सरकुलर मेसिन	२
२१	हाते आरा	४	४४	टुल किट	२
२२	हेम्मर	४	४५	सेफ्टी चस्मा	२०
२३	हसिया	१५			

-सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.५० गुल्म छाङ्गरु दार्चुलाको विपद्का सामाग्रीहरुको विवरण-:

सि.नं.	सामानको नाम	जम्मा	बेशाबुत	कै.
१	रबर बोर्ट	१ गोटा	-	
२	प्याडल	८ गोटा	-	
३	लाईफ ज्याकेट ठुलो/सानो	११ गोटा	-	
४	हेण्डपम्प	१ गोटा	-	
५	क्याराविना	६ गोटा	-	
६	हेण्ड माईक	२ गोटा	-	
७	प्लाष्टिक हेल्मेट	१३ गोटा	५ गोटा	
८	स्टेचर	१० गोटा	-	
९	बाल्टी	४ गोटा	३ गोटा	
१०	Medical First aid box	४ गोटा	-	
११	प्लास्टिक पानी बुट	६ गोटा	-	
१२	सेफ्टी भेष्ट	५ गोटा	-	
१३	थ्रो-व्याग	१ गोटा	-	
१४	सावेल (बेल्चा)	६ गोटा	२ गोटा	
१५	फरुवा	५ गोटा	१ गोटा	
१६	गल	४ गोटा	-	
१७	गैटी	६ गोटा	२ गोटा	
१८	घन (Hammer)	१ गोटा	-	
१९	बन्चरो	१ गोटा	-	
२०	रबर ट्युब	२ गोटा	२ गोटा	
२१	फायर प्रुफ रेस्क्यु सुट	१२ गोटा	-	
२२	फायर ईस्टिङ्ग गुईसर	४ गोटा	२ गोटा	
२३	स्वाटर (फायर बलाडर)	८ गोटा	४ गोटा	
२४	रेउईथ आईरन हेण्डल सानो (जेट सुटर)	४ गोटा	-	
२५	पन्जा (विभिन्न कलरको)	२०० जोर	१०० जोर	
२६	हुकडोरि	६ गोटा	-	
२७	पोलिमेट (चटाई)	१ गोटा	-	

-सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.४४ गण हे.क्वा. दार्चुलाको विपद् सामाग्रीहरुको विवरण:-

सि.नं	सामानको विवरण	जम्मा	बेसाबुत सामानको विवरण	कै
१	प्याडल	१ थान		
२	लाईफ ज्याकेट ठुलो/सानो	१०थान		
३	क्याराविना (प्लेन)	४ थान		
४	अटो लक क्याराविना	४ थान		
५	प्लाष्टिक हेल्मेट	३० थान	१० थान	
६	सावेल (बेल्चा)	२ थान	२ थान	

७	डाईनामिक रोप (नाईलन डोरी सानो)	१थान		
८	स्टाटिक रोप (नाईलन डोरी ठुलो)	५ थान		
९	स्वाटर (फायर बलाडर)	५ थान	४ थान	
१०	पन्जा	५ जोर		
११	रेउईथ आईरन हेण्डल सानो (जेट सुटर)	५ थान		
१२	रेउईथ आईरन हेण्डल ठुलो (जेट सुटर)	५ थान		
१३	सिट हार्नेश	४ थान		
१४	चेष्ट हार्नेश	३ थान		
१५	फिगर 8	४ थान		
१६	खैचने साङ्लो	१ थान		
१७	चैन स (आरा)	१ थान		
१८	जुमर	५ थान		

-नेपाली सेना गुरु गोरख गुल्म खलंगा व्यारेकमा भएका विपद व्यवस्थापनका सामाग्रीहरुको विवरण:-

सि.नं.	सामानको विवरण	एकाई	परिमाण	सामानको अवस्था		कै.
				साबुत	बेसाबुत	
१	लाईफ ज्याकेट	गोटा	३८	३८	०	
२	क्याराविना	गोटा	२०	२०	०	
३	H हार्नेस	गोटा	१०	१०	०	
४	रबर ट्युव	गोटा	३	३	०	
५	रोप	मिटर	१४०	१४०	०	
६	बाल्टी	गोटा	३	३	०	
७	ईन्ट्रेचिङ्ग टुल	गोटा	५	५	०	
८	पञ्जा	जोर	१	१	०	
९	सेफ्टी हेलमेट	गोटा	२	२	०	
१०	घन	गोटा	२	२	०	
११	१६ ईन्चको हाते करौती	गोटा	२	२	०	
१२	सावेल	गोटा	५	५	०	
१३	पिक	गोटा	५	५	०	
१४	लाईट पिक	गोटा	२	२	०	
१५	सर्च लाईट	गोटा	२	२	०	
१६	स्ट्रेचर	गोटा	२	२	०	
१७	फष्ट एड बक्स	गोटा	१	१	०	
१८	सिठ्ठी	गोटा	१	१	०	
१९	फायर एक्सटिङ्ग गुईसर	गोटा	१	१	०	
२०	म्याट	मिटर	५	५	०	
२१	बन्चरो	गोटा	१	१	०	
२२	गल	गोटा	१	१	०	
२३	FIRE PROOF BOOT	जोर	१	१	०	
२४	RAFTING BOATS	गोटा	१	१	०	
२५	CONCRETE CUTTING BLADE FOR ROTARY RESCUE SAW	गोटा	१	१	०	
२६	METAL CUTTING BLADE FOR ROTARY RESCUE SAW	गोटा	१	१	०	
२७	RECIPROCATING SAW	गोटा	१	१	०	
२८	WOOD CUTTING BLADE FOR RECIPROCATING SAW	गोटा	१	१	०	
२९	ROTARY HAMMER DRILL (6 KG CAPACITY)	गोटा	१	१	०	
३०	HYDRAULIC JACKS 5 / 10 / 12 / 20 / 30 TON	गोटा	१	१	०	
३१	SLEDGE HAMMER 4,5-6 KG	गोटा	२	२	०	
३२	CROWBAR (60 CM)	गोटा	२	२	०	
३३	BOLT CUTTER	गोटा	२	२	०	

३४	CARPENTER HAND SAW (60 CM BLADE)	गोटा	२	२	०	
३५	LATEX GLOVES	गोटा	१	१	०	
३६	ROPE RANGER RAPPELLING 7	रोल	१	१	०	
३७	STATIC ROPE (100 M)	रोल	१	१	०	
३८	DYNAMIC ROPE (200 M)	रोल	१	१	०	
३९	EYE PROTECTION	गोटा	५	५	०	
४०	FIRE FIGHTING HELMET WITH FACE SHIELD	गोटा	२	२	०	
४१	FIRE PROXIMITY SUIT	जोर	१	१	०	
४२	FLASH HOOD	गोटा	१	१	०	
४३	पुल्ली सिंगल	गोटा	६	६	०	
४४	छालाको पन्जा	जोर	१०	१०	०	
४५	वर्किङ्ग ग्लोब्स	जोर	१०	१०	०	
४६	फुलबडी हार्नेस	गोटा	४	४	०	
४७	सिट हार्नेस	गोटा	४	४	०	
४८	झुमर	गोटा	४	४	०	
४९	प्रोसिक	मिटर	५०	५०	०	
५०	वियर प	गोटा	२	२	०	
५१	पिटन	गोटा	१०	१०	०	
५२	फष्टऐड बक्स	गोटा	२	२	०	
५३	स्टेचर	गोटा	२	२	०	
५४	डबल पुल्ली	गोटा	५	५	०	
५५	क्याराविना	गोटा	१०	१०	०	
५६	हेल्मेट	गोटा	१०	१०	०	
५७	घन	गोटा	२	२	०	
५८	Chain Saw 22 Inch	गोटा	१	१	०	
५९	हाईड्रोलिक ज्याक	गोटा	१	१	०	
६०	सर्चलाईट (हेड ल्यम्प)	गोटा	२	२	०	
६१	लाईफ बडी रिङ्ग	गोटा	२	२	०	
६२	फायर ब्लाङ्केट	गोटा	२	२	०	
६३	ग्यास माक्स	गोटा	२	२	०	
६४	फिगर एट	गोटा	५	५	०	
६५	रेक्यु रोप	मिटर	२००	२००	०	

ख) जिल्ला अस्पतालमा महामारीको रोकथामका लागि उपलब्ध औषधीको विवरण

S N	ProductDesc	UOM	Stock
1	मेट्रस	पिस	20
2	सिरानी	पिस	20
3	तन्ना	पिस	20
4	बेड (आईसोलेसन र अन्य)	पिस	20
5	ECG Paper 80 mm	Piece	12
6	Amphotericin B 50 mg (Lyposomal) #	Vial	14
7	Mephentermine 30mg/ml Injection	Vial	14
8	Suction Catheter 6F Piece	Piece	14
9	Gallipot Small	Piece	15
10	Instrumental Tray with Cover	Piece	15
11	Transducer for A-line	Piece	15
12	Chromic Catgut 3-0	Piece	15
13	Pulse Oxymeter spot check	Piece	16
14	Oxymetazoline 0.05% 10 ml Nasal Drop #	Piece	17
15	Acyclovir Ointment 5 g Tube #	Tube	20
16	Atropine Sulphate (Atropine 0.6 mg / 1 ml) #	Ampoule	20
17	USG Paper	Roll	20
19	Yankauer Suction	Piece	20
20	Underpad (60*90 cm silicon release liner)	Piece	20
21	Nitroglycerin injection 5mg/ml	Ampoule	20
22	Oxygen Cannula	Piece	20
23	Nasal Oxygen Tube	Piece	20
24	Dead Body Bag #	Piece	21
25	Vicryl Piece	Piece	24
26	Silk Thread 1-0	Piece	24

27	Vicryl No. 2 Piece	Piece	24
28	Absorbable Surgical Suture 2.0 CB	Piece	24
29	Proctoscope Set	Piece	25
30	Amoxycillin 100 mg/ml drops #	Bottle	25
31	Oxygen Mask Child	Piece	25
32	Oxygen Cylinder 40L	Piece	25
33	Clotrimazole 1% w / w 25 g Cream Tube	Tube	25
34	Cotton Pellets	Packet	27
35	NG Tube	Piece	30
36	K-Wire(1.8/80,2/80,2.5/40)	Piece	30
37	Urinal Disposable	Piece	30
38	Nebulization Set	Set	30
39	Nasal Prong (Child)	Piece	32
40	Lignocaine (Lidocaine) Hydrochloride gel IP 2% w/v	Tube	35
41	Nasal Prong (Adult)	Piece	44
42	Dextrose 10% Injection	Bottle	47
43	Chromic Catgut 1	Piece	48
44	Chromic Catgut 2	Piece	48
45	Dexamethasone 4 mg / ml Injection #	Vial	50
46	Digoxin 0.25 mg Tablet #	Tablet	50
47	Ceftriaxone 500 mg Injection #	Vial	50
48	Blood Transfusion Set Piece	Piece	50
49	Diclofenac 75 mg/ml Injection	Ampoule	50
50	Bandage roll 4"	Packet	50
51	Nebulizer Mask Pediatric	Piece	52
52	Polyvalent Anti-Snake Venom #	Vial	60
53	Virex Powder	Packet	60
54	Vicryl 1.0	Piece	62
55	Ketorolac 30mg/ml Inj	Ampoule	70
56	Cefotaxime Sodium 1 g Injection	Vial	75
57	Oxygen Mask Adult	Piece	75
58	Foleys Catheter 16 G	Piece	83
59	Scrub Typhus Kit #	Kit Set	90
60	Bandage 90 cm x 18 m #	Piece	90
61	Urobag	Piece	93
62	Foleys Catheter 18 G	Piece	98
63	Foleys Catheter 14 G	Pair	98
64	Ampicillin 500 mg Injection #	Vial	100
65	Pheniramine Maleate 22.75 mg / ml 2 ml Injection #	Ampoule	100
66	Acyclovir 200 mg Tablet	Tablet	100
67	EDTA Blood Tube	Piece	100
68	IV Infusion Set with 21 G Needle #	Piece	100
69	AD Syringe 1 ml	Piece	100
70	Vitamin K 0.5 ml Injection	Ampoule	100
71	Spinal Needle	Piece	100
72	Hydrocortisone Injection Ampoule	Ampoule	100
73	Vein-o- Line	Piece	100
74	Prolene No. 2-0 Piece	Piece	100
75	Gamma Benzene Hexachloride 1%w/v lotion 100 ml	Bottle	100
76	3 Way Connector	Piece	100
77	Clotrimazole 1% w / v Mouth Paint #	Bottle	100
78	Benzoic Acid 6% + Salicylic Acid 3% Ointment 30 g Tube #	Tube	107
79	T piece	Piece	110
80	Thermometer Digital	Piece	119
81	Cefotaxime Sodium 500 mg Injection	Vial	125
82	Clotrimazole 1% w / w 15 g Cream Tube #	Tube	126
83	Tramadol 50 mg / ml Injection	Ampoule	135
84	Potassium Chloride 11.2% 20 ml Injection	Vial	140
85	Lignocaine 2% Injection #	Vial	142
86	Plaster of Paris (POP) 4	Roll	144
87	Plaster of Paris (POP) 6	Roll	144
88	Suction Tube	Piece	148
89	Gum Boot (COVID-19)	Pair	149
90	Paediatric infusion set	Set	150
91	Oxymetazoline 0.025% 10 ml Nasal Drop #	Phial	167
92	Dolutegravir 50mg	Tablet	180
93	Ceftriaxone 250 mg Injection #	Vial	188
94	Implant (5 years Effectiveness) Set #	Set	200
95	Surgical Gloves (6.5 No. Disposable)	Pair	200
96	Digital X-ray Film (10x12)	Piece	200
97	Biohazard bag	Piece	200
98	Misoprostol 800 mcg and Mifepristone 200 mg	Tablet	200
99	X-ray Film 8x10	Piece	200
100	Nasal Cannula	Piece	201
101	Suction Catheter 8F Piece	Piece	205
102	Calcium Gluconate 10 ml Injection #	Ampoule	207
103	Cotton Bandage 4	Roll	215
104	IUD CuT 380 A Set #	Set	250
105	Depo (DMPA-Injectable) with Syringe #	Vial	250
106	RUTF (Ezee Paste Nut) Packet #	Packet	300
107	rk 39 Test Kit (Kalazaar) #	Kit Set	300
108	Surgical Blade size 12	Piece	300
109	Roller Bandage	Roll	300

110	Cefixime 200 mg Tablet #	Tablet	300
111	Vicryl 2.0	Piece	310
112	Adrenaline 1:1000 Injection #	Ampoule	320
113	Rectified Spirit 500 ml #	Bottle	335
114	Urine Pregnency Test (UPT) Strip	Strip	350
115	Absorbent Cotton 400 gm #	Roll	370
116	Ciprofloxacin 0.3% w / v Eye / Ear Drops #	Bottle	375
117	PPE- Personal Protective Equipment Set (COVID-19)	Set	395
118	Gauze 90 cm x 18 m #	Piece	398
119	Diazepam 5mg / ml 2 ml Injection #	Vial	400
120	HBsAg test Kit	Piece	410
121	IV Cannula 26 g	Piece	420
122	Gentamicin 80 mg/2ml Injection #	Vial	425
123	Gene_xpert Cartage	Piece	150
124	Chromic Catgut 2-0 #	Piece	464
125	Misoprostol 200 mcg Tablet #	Tablet	480
126	Carbamazepine 400 mg Tablet #	Tablet	500
127	Zinc Sulphate 20 mg Tablet #	Tablet	500
128	Digital X-ray Film (8x10)	Piece	500
129	Face Mask (COVID 19)	Piece	500
130	Surgical Cap #	Piece	500
131	Fluconazole 200 mg Capsule	Capsule	500
132	D-Dimer Control	Piece	500
133	Cefotaxime Sodium 250 mg Injection	Vial	525
134	Povidone Iodine Solution 5% 500 ml #	Bottle	535
135	Safety Goggles (COVID-19) #	Piece	540
136	Fluconazole 150 mg Capsule	Capsule	580
137	Fluconazole 150 mg Tablet #	Tablet	600
138	Antigen Kit Covid-19 #	Piece	600
139	Methylcobalamin 1500mcg Tab	Tablet	600
140	Disposable Cap (COVID 19)	Piece	660
141	Dextrose 5% with Sodium Chloride 0.9% (Normal Saline) #	Bottle	700
142	Disposable Gown (COVID-19)	Piece	700
143	IV Cannula 18 g #	Piece	700
144	Vaccum Blood Collecting Tube	Piece	700
145	Dengue Test Kit #	Kit Set	710
146	RDT for Malaria test kit #	Piece	745
147	Tongue Depressor	Piece	800
148	Cannula Fixer 6	Piece	800
149	Lopinavir 100 mg + Ritonavir 25 mg Tablet	Tablet	960
150	Gown Set (COVID-19) #	Piece	965
151	Test Tube 12*75 Piece	Piece	975
152	Carbamazepine 200 mg Tablet #	Tablet	1000
153	Diazepam 5 mg Tablet #	Tablet	1000
154	Cloxacillin 250 mg Capsule #	Capsule	1000
155	Acetyl Salicylic Acid 75 mg (Aspirin) Tablet #	Tablet	1000
156	Valproic Acid (Sodium Valproate) 300 mg Tablet #	Tablet	1000
157	Fluoxetine 20 mg Tablet #	Tablet	1000
158	Salbutamol Inhaler 100mcg/dose	Piece	1020
159	Magnesium Sulphate 1 g / 2 ml 50% w / v Injection #	Ampoule	1025
160	IV Cannula 20 g	Piece	1055
161	IV Cannula 24 g	Piece	1075
162	Azithromycin 200 mg/ 5ml oral susp	Bottle	1218
163	Ciprofloxacin 200 mg / 100 ml Infusion #	Bottle	1250
164	Metronidazole 500 mg / 100 ml Infusion #	Bottle	1250
165	Determine HIV-1 / 2 (Complete set)	Set	1300
166	Cetrizine HCL 5 mg / 5 ml Syrups #	Bottle	1332
167	(HRZE) Isoniazid 75 + Rifampicin 150 + Pyrazinamide 400 + Ethambutol 275 mg Tablet #	Tablet	1344
168	Atenolol 50 mg Tablet #	Tablet	1400
169	Paracetamol 150 mg / ml Injection #	Ampoule	1420
170	Falcon Tube 50 ml	Piece	1450
171	Metoclopramide 5 mg / ml 2 ml Injection #	Ampoule	1460
172	Albendazole 400 mg chewable Tablet #	Tablet	1500
173	Valproic Acid (Sodium Valproate) 200 mg Tablet #	Tablet	1500
174	Surgical Blade #	Piece	1600
175	Face Shield with Frame	Piece	1600
176	Dextrose 5 %	Bottle	1625
177	Ceftriaxone 1 g Injection #	Vial	1663
178	Hyoscine butylbromide 20 mg / ml Injection #	Ampoule	1700
179	Surgical Mask (COVID 19)	Piece	1700
180	Cord Clamp	Piece	1700
181	Non-Vac EDTA Tube	Piece	1800
182	Hydrocortisone Powder for 100 mg Injection with wfi #	Vial	1830
183	Ranitidine 25mg / ml Injection 2ml #	Ampoule	1835
184	Tranexamic Acid 500 mg Injection	Ampoule	1900
185	Microtips large	Piece	1900
186	Phenobarbitone 60 mg Tablet	Tablet	2000
187	Phenobarbitone 30 mg Tablet #	Tablet	2000

188	Trihexyphenidyl Hydrochloride 2 mg Tablet #	Tablet	2000
189	Delivery Pad	Piece	1000
190	Disposable Syringe 10 ml	Piece	2000
191	Metronidazole 200 mg / 5 ml 60 ml Suspension #	Bottle	200
192	Clotrimazole 100 mg Pessary #	Pessary	2100
193	Dexamethasone 6mg Tablet	Tablet	2200
194	IV Cannula 22 g	Piece	2255
195	Paracetamol 125 mg / 5 ml 60 ml Syrup #	Bottle	2256
196	Metoclopramide 10 mg Tablet #	Tablet	2300
197	Syringe 10 ml	Piece	2300
198	Pills Cycle #	Cycle	2400
199	Microtip Medium	Piece	2500
200	Azithromycin 250 mg Tablet #	Tablet	2630
201	(HR) Isoniazid 75 mg + Rifampicin 150 mg Tablet #	Tablet	2688
202	Frusemide 10 mg / ml 2 ml Injection #	Ampoule	2762
203	Face Shield (COVID 19) #	Piece	2850
204	Urine/Stool Container Piece	Piece	3000
205	Risperidone 1 mg Tablet #	Tablet	3000
206	Microtip Large	Piece	3000
207	Risperidone 2 mg Tablet #	Tablet	3000
208	Diclofenac 25 mg/ml 3ml Injection #	Ampoule	3630
209	Surgical Gloves	Piece	2500
210	Sodium Chloride Solution 0.9% 500 ml (Normal Saline) #	Bottle	2000
211	Hyoscine butylbromide 20 mg Tablet #	Tablet	4580
212	Oxytocin 5 IU / ml Injection #	Ampoule	4700
213	Amoxycillin 250 mg Dispersible Tablet #	Tablet	4700
214	Disposable Syringe (5ml)	Piece	4700
215	N95 Mask (COVID-19) #	Piece	4764
216	Tenofovir 300 mg + Lamivudine 300 mg Tablet+ Dolutegravir 50 mg	Tablet	4890
217	Tips Small (10µl) Piece	Piece	4900
218	IV Set	Piece	5300
219	Syringe 5 ml #	Piece	5700
220	Atorvastatin 10 mg Tablet #	Tablet	6000
221	Fluoxetine 10 mg Tablet #	Tablet	6000
222	Cetrizine HCL 10 mg Tablet	Tablet	6100
223	Enalapril 5 mg Tablet #	Tablet	6300
224	Chlorhexidine Gel 4% (Navi Malam) Tube #	Tube	7000
225	Sulphamethoxazole 400 mg & Trimethoprim 80 mg Tablet #	Tablet	7000
226	Syringe 3ml	Piece	7000
227	Tinidazole 500 mg Tablet #	Tablet	7300
228	Vitamin K 1 ml Injection #	Ampoule	7900
229	Compound Sodium Lactate Solution 500 ml (Ringers Lactate) #	Bottle	5000
230	Disposable Syringe 3 ml	Piece	8500
231	Examination (loose) Gloves	Piece	9000
232	Hyoscine butylbromide 10 mg Tablet #	Tablet	9610
233	Salbutamol 4 mg Tablet #	Tablet	11500
234	Calcium 500 mg Tablet	Tablet	12000
235	Oral Rehydration Salt Powder Packet #	Packet	12061
236	Azithromycin 500 mg Tablet #	Tablet	12465
237	Ibuprofen 400 mg + Paracetamol 325 mg Tablet	Tablet	13400
238	Cloxacillin 500 mg Capsule #	Capsule	14400
239	Examination (loose) Gloves COVID-19 #	Pair	15200
240	Condom #	Piece	16000
241	Chlorpromazine 100 mg Tablet #	Tablet	17328
242	Ibuprofen 400 mg Tablet #	Tablet	17720
243	Ciprofloxacin Hydrochloride 500 mg Tablet #	Tablet	18000
244	Amitriptyline 10 mg Tablet #	Tablet	19000
245	Thiamine 100 mg Tablet #	Tablet	19150
246	Amitriptyline 25 mg Tablet #	Tablet	23000
247	Doxycycline 100 mg Capsule	Capsule	23840
248	Amlodipine 5 mg Tablet #	Tablet	25000
249	Metronidazole 400 mg Tablet #	Tablet	30640
250	Folic Acid 5 mg Tablet #	Tablet	36000
251	Mask (COVID-19) #	Piece	43900
252	Metformin 500 mg Tablet #	Tablet	51000
253	Paracetamol 500 mg Tablet #	Tablet	57000
254	Salbutamol Inhaler 200mcg/dose #	Piece	115300
255	Ranitidine 150 mg Tablet #	Tablet	129000
256	Ferrous Sulphate 60 mg + Folic Acid Tab 0.4 mg Tablet #	Tablet	547000

ग) गैर सरकारी निकायवाट विपद् व्यवस्थापनका लागि गरिएका प्रयासहरु

यस जिल्लामा विगतका समयमा कृषि, स्वास्थ्य तथा वैकल्पिक जीविकोपार्जन (पहल) कार्यक्रमको सहयोगमा सामुदायिक ग्रामिण विकास समाज नेपालले जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र विपद्को जोखिममा रहेका पाँच स्थान (भगवती, मालिकार्जुन, बोहरीगाउँ, रिठाचौपाता र खरकडा) विपद् व्यवस्थापन समितिलाई अति आवश्यकीय उद्धार सामग्री वितरण, विपद् व्यवस्थापन समिति गठन, विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माण र विद्यालयको भैपरि आउने योजना निर्माण लगायत विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न जनचेतनामुलक तालिम कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।

गैर सरकारी संस्था संकल्प दार्चुलाबाट क्वारेन्टाईन व्यवस्थापनका लागि P-foam (2 met/bed), Toilet Cleaner, Toilet Brush, Bucket & Mug, Tooth Paste, Bathing Soap, Mosquite Quail, Sanitary Pad, Thermo gun सामाग्रीहरु महाकाली नगरपालिका र मालिकार्जुन गाउँपालिका दार्चुलालाई हस्तानन्तरण गरिएको।

घ) दार्चुला जिल्लाका विभिन्न गा.पा./न.पा. स्थित विभिन्न क्षेत्रमा खाद्यान्न उपलब्ध हुन सक्ने फर्म तथा व्यापारीहरुसंग संचित रहेको अनुमानित खाद्यान्न विवरण

क्र.स.	सामाग्री विवरण	खलंगा बजार क्षेत्र	गोकुलेश्वर बजार क्षेत्र	लटिनाथ बजार क्षेत्र	जम्मा
१	चामल	६००	४००	३००	१३०० क्वि.
२	पिठो	२५०	१५०	५०	४५० क्वि.
३	दाल	९०	५०	५०	१९० क्वि.
४	तेल	३००	२५०	१५०	७०० पेटी
५	चिनी	१३०	१००	८०	३१० क्वि.
६	मसला	१०	१०	५	२५ के.जि.
७	विस्कुट	५००	५००	३००	१३०० पेटी
८	चाउचाउ	७००	५००	५००	१७०० पेटी
९	दालमुठ	६०	५०	४०	१५० पेटी
१०	खुर्सानी	२०	२०	२०	६० क्वि.
११	बेसार	२८	२५	१५	१५ क्वि.
१२	तरकारी	स्थानीय उत्पादन	स्थानीय उत्पादन	स्थानीय उत्पादन	
१३	फलफुल	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	

अनुसूची ४

विपद् सम्बन्धी घटनाहरुको वार्षिक क्षतीको विवरण (आ.व. २०७९/०८०)

१. विपद् घटनाको विवरण:-

मिति २०७९ भाद्र २४ गतेको मनसुनजन्य अविरल वर्षा,बाढी र पहिरोका कारण यस जिल्लाको महाकाली नगरपालिका र नौगाड गाउँपालिकाको विभिन्न वडाहरुमा भएको निजी तथा सार्वजनिक क्षतिको संक्षिप्त विवरणः-

सि.नं.	स्थानीय तह	मानवीय क्षति		घर क्षति				व्यवसाय क्षति
		मृतक ७	वेपत्ता ८	पूर्ण क्षति	उच्च जोखिम/आंशिक क्षति	जोखिम	संभावित जोखिम	
१.	महाकाली न.पा. दार्चुला	०४	०८	८६	५५	१७	५७	२० पानी घट्ट क्षति, १२ परिवार तरकारी तथा अन्य फार्म व्यवसाय क्ष ८ सवारी साधन क्षति, ८ फार्म/सं क्षति,
२.	नौगाड गा.पा. दार्चुला	०३	-	२५	४७			१० परिवारको ४४५चौपाया क्षति, ८ प घट्ट क्षति,

<u>सार्वजनिक सम्पत्ति क्षति सम्बन्धि विवरणः-</u>

सि.नं	स्थानीय तह	खानेपानी	पुल क्षति	विद्यालय	सडक क्षति

		योजना क्षति		क्षति	
१.	महाकाली नगरपालिका, दार्चुला	३१	१ निर्माणाधिन पक्की पुल (बंगाबगड-लास्कु जोड झोलुङ्गे र आर. सी.सी.र अन्य काठे पुल क्षति ।	०३ वटा पूर्ण क्षति, ०१ वटा आंशिक क्षा	खलंगा-दल्लेख सडक खण्डको ठाउँ-ठाउँमा क्षति भएको । महाकाली नदी किनारमा निर्मित तटबन्धमा क्षति भएको ।
२.	नौगाड गाउँपालिका, दार्चुला	२४	१३ आर.सी.सी. सानो पुल तथा काठे पुल क्षति		

चट्याङ्ग :- चैत्रदेखि बर्षायाम रहुन्जेल सम्म यस जिल्लालाई चट्यांगको लागि जोखिमयुक्त जिल्लाको रुपमा मानिन्छ । भने बर्षेनी चटयांगबाट मानिस लगायत चौपायाहरुको मृत्यु हुने गरेको छ । चट्यांगबाट क्षति भएको खबर प्राप्त हुनासाथ सुरक्षा निकाय सरकारी गैर सरकारी निकायहरु घाइतेको उद्धार तथा उपचारको साथै प्रभावितहरुका लागि राहतको लागि पहल गरिएको छ । यस आ.व. २०७९/०८० को हाल सम्ममा चट्याङ्यबाट व्याँस गा.पा.मा १ जनाको मृत्यु भएको र अन्य ३ जना घाईते भएको। मालिकार्जुन गा.पा.को वडा नं. ५ मा राधेराम लुहार, निजका श्रीमती तथा छोरा समेत चट्याङ्ग जन्य घटनाबाट प्रभावित भएको, पशुचौपायाहरुमा क्षति पुगेको छ। ऐ. बस्ने बादु राम लोहार, जित राम लोहार, प्रेम राम लोहारको समेत पशुजन्य चौपायामा क्षति पुगेको। साथै चट्याङ्य जन्य घटनाबाट यस जिल्लाको अन्य स्थानीयहरुमा समेत प्रभावित भएको विवरण प्राप्त भएको छ ।

हिमपहिरो:- मिति २०८०।०१।१९ गतेका दिन यस जिल्लाको व्याँस गाउँपालिका वडा नं. १ भोलेन भन्ने स्थानमा यार्सागुम्बा संकलन गर्न गएका ५ (पाँच) जना व्यक्तिहरु हिमपहिरोमा परि पुरिन गई वेपत्ता भएको । केही व्यक्तिहरुको सकुसल उद्धार गरिएको र हिमपहिरोमा परि वेपत्ता भएका व्यक्तिहरुको खोजतलास तथा उद्धार कार्यका लागी प्रहरी चौकी, सितापुल र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.५० गुल्म, छाङ्गरु, दार्चुलाबाट संयुक्त सुरक्षा टोली खटिईएको र स्थानीय व्यक्तिहरु समेत रहेको। मिति २०८०।०१।२० गतेका दिन उक्त स्थानमा प्रहरी टोली पुगि खोजतलास गर्दै जाँदा घट्नास्थलबाट अं. ५००/६०० मिटर तल खोल्सामा महिला-२ र पुरुष-१ को लाश फेला परेको । यार्सागुम्बा संकलन गर्न गएका ५ (पाँच) जना व्यक्तिहरु हिमपहिरोमा परि पुरिन गई वेपत्ता भएकोमा ४ (चार) जना व्यक्तिहरुको शव पोष्टमार्टम गरि निजहरुका आफन्तहरुलाई बुझाई दाहसंस्कार समेत गरिसकेको। वेपत्ता भएका अन्य १ (एक) जना व्यक्तिको खोजतलास गर्दै जाँदा मिति २०८०।०१।२७ गतेका दिन खोजतलासका लागि खटिएको प्रहरी टोलीले जिल्ला डोटी जोरायल गा.पा.वडा नं. २ बुडर बस्ने वर्ष अं. १५ की छिमी साम्मो थापा घट्नास्थलबाट अं. ६००/७०० मिटर तल हिमपहिरोमा पुरिएको अवस्थामा फेला पारि घट्नास्थलबाट निकाली उक्त मृतक लाश व्याँस गा.पा. वडा नं. १ गागा भन्ने स्थानमा सुरक्षित साथ राखेको साथै मृतकको आफन्तहरुलाई खबर भई लाश बुझिलिई दाह संस्कार गरिसकेको ।

राहत वितरण

- यस आ.व. २०७९/०८० मा सिंचाई डिभजन कार्यालयबाट विपद पिडित परिवारहरुलाई २९१ जि.आइ. तारजाली वितरण गरिएको ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा दार्चुलाबाट विपद् पिडितहरुलाई गैर खाद्य सामाग्री त्रिपाल, भाडा कुडा, कपडा उपलब्ध गराईएको ।
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय दार्चुलाबाट १५ जना मृतक/वेपत्ताका हकदार परिवारलाई रु. २३ लाख तथा घर आंशिक/पूर्ण क्षति भएका १३० परिवारलाई रु. १७ लाख ७४ हजार गरी जम्मा रु. ४० लाख ७४ हजार राहत रकम वितरण गरिएको ।
- विपद् जन्य घटनाबाट मृत्यु भएका व्यक्तिका हकदार परिवार र आवास क्षति भएका परिवारहरुलाई विभिन्न संघ संस्थाबाट प्राप्त कम्बल, त्रिपाल, बाल्टी लगायतका सामाग्रीहरु वितरण गरिएको ।

- महाकाली नदीको तटीय क्षेत्रमा बाढी पहिरो रोकथामका लागि महाकाली नदी नियन्त्रण आयोजनाबाट समेत ग्याबिन तारजाली वितरण गरिएको ।
- मनसुन जन्य निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि, २०७७ (संशोधन समेत) अनुसार यस जिल्लामा आ.व. २०७७/०७८ र आ.व. २०७८/०७९ मा कायम भएका लाभग्राहीहरुलाई किस्ता अनुसार अनुदान रकम उपलब्ध गराईएको ।
- विपद् खोज उद्धार तथा राहत वितरणका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय प्रमुख जिल्ला अधिकारीज्युको नेतृत्वमा जिल्ला स्थित सबै सुरक्षा निकायहरु परिचालन भएको ।
- सुदूरपश्चिम समाज, दक्षिण कोरियाले आ.व. २०७९/०८० को मनसुनजन्य अविरल वर्षा, बाढी, पहिरोका कारण मिति २०७९।०५।२४ गतेको घटनामा परि मृत्यु तथा वेपत्ता भएका १५ जना व्यक्तिका हकदार परिवारलाई यस कार्यालय मार्फत रु.१४,८००/- नगद राहत उपलब्ध गराईएको ।
- मिति २०८०।०२।०५ गते अं. २१:०० बजेको समयमा जिल्ला दार्चुला मालिकार्जुन गा.पा.वडा नं. ५ डाँडाकोट मल्तडी स्थित ऐ.बस्ने वर्ष अं. ५२ को राधि राम लुहारको घरमा चट्याङ् पर्न गई निज राधि राम लुहार (अवस्था-मध्यम), निजकै श्रीमती वर्ष अं. ५० की हरिना लुहार (अवस्था-सामान्य), निजकै छोरा वर्ष अं. १८ को माधव राम लुहार (अवस्था- सामान्य) घाईते भएको र निजकै गोठमा रहेका गाई-१, बाख्रा-१ को चट्याङ् लागि मृत्यु भएको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ उक्त स्थान तर्फ तत्काल प्र.स.नि.पदम बहादुर मल्लको कमाण्डमा-४ जनाको प्रहरी टोली खटिई गएको। ऐ.२१:५० बजे उक्त स्थानमा प्र.स.नि.को टोली पुगी बुझ्दा घाईते भनिएको राधि राम लुहार सामान्य घाईते भई उपचारको लागि स्थानिय डांडाकोट स्वास्थ्य चौकी तर्फ पठाईएको अवस्था सामान्य रहेको, निजको श्रीमती र छोराको अवस्था सामान्य रहेको र ऐ.ऐ.बस्ने बादु राम लुहार, ऐ.ऐ. बस्ने जित राम लुहारको घरमा समेत चट्याङ लागि निजहरुको गोठमा रहेको गोरु-१/१ गरी जम्मा-२ को मृत्यु भएको ।ऐ.ऐ.बस्ने प्रेम राम लुहारको घरमा चट्याङ लागि निजको गोठभित्र रहेका गाई-१, गोरु-१ को समेत मृत्यु भएको । चट्याङ लागि घाईते भएको राधि राम लुहार स्थानिय स्वास्थ्य चौकी डाँडाकोटमा सामान्य उपचार पश्चात थप उपचारको लागि मिति २०८०।०२।०६ गते ०४:३० बजेको समयमा स्वास्थ्य चौकी पस्तीमा पठाई उपचार भईरहेको, अवस्था सामान्य रहेको वि.वि.पछी ।निज घाईते राधि राम लुहार पस्ती स्वास्थ्य चौकीमा उपचार पश्चात सन्चो लागि मिति २०८०।०२।०६ गते १५:१५ बजेको समयमा डिस्चार्ज भई घरतर्फ गएको ।
- मिति २०८०।०२।०३ गते अं.१७:०० बजेको समयमा जिल्ला दार्चुला ब्याँस गा.पा.वडा नं. २ राप्ला स्याङपा स्थित यार्चागुम्बा संकलन गर्न गएको जिल्ला दार्चुला दुहुँ गा.पा.वडा नं. ५ पासु बस्ने जयधन सिंह महराको छोरा वर्ष अं. १४ को पारस महरा चट्याङ लागि सिरियस घाईते भएको, मिति २०८०।०२।०४ गते अं. ०८:३० बजेको समयमा अ.प्र.पोष्ट दुम्लिङबाट प्र.स.नि. नारायण सिंह विस्टको कमाण्डमा- ४ जनाको प्रहरी टोली घट्नास्थल तर्फ खटिई गएको । निज घाईते पारस महरा लाई उपचारको लागि ल्याउने क्रममा बाटोमै मृत्यु भएको भनी मिति २०८०।०२।०४ गते अं. १७:०० बजेको समयमा निजको आफन्तहरु बाट बुझिन आएको। मिति २०८०।०२।०६ गते विहान ०८:०० बजेको समयमा उक्त मृतक लाश ब्याँस गा.पा.वडा नं. २ थि बाट भारतको बाटो हुँदै स.मु.खलंगा दार्चुला तर्फ ल्याउँदै गरेको भन्ने बुझिएको। उक्त मृतक लाश ऐ.११:४० बजेको

समयमा जिल्ला अस्पताल दार्चुलाको लाश घरमा राखेको । उक्त मृतक लाश पो.मा. कार्य समाप्त पश्चात दाहसंस्कारको लागि मिति २०८०।०२।०६ गते १६:१५ बजेको समयमा निजको दाई नाता पर्ने दान सिंह महराले बुझि लगेको।

- **खोज उद्धार (हिमपहिरो):-** मिति २०८०।०१।१९ गतेका दिन यस जिल्लाको व्याँस गाउँपालिका वडा नं. १ भोलेन भन्ने स्थानमा यार्सागुम्बा संकलन गर्न गएका ५ (पाँच) जना व्यक्तिहरु हिमपहिरोमा परि पुरिन गई वेपत्ता भएको । केही व्यक्तिहरुको सकुसल उद्धार गरिएको र हिमपहिरोमा परि वेपत्ता भएका व्यक्तिहरुको खोजतलास तथा उद्धार कार्यका लागी प्रहरी चौकी, सितापुल र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.५० गुल्म, छाङ्गरु, दार्चुलाबाट संयुक्त सुरक्षा टोली खटिईएको र स्थानीय व्यक्तिहरु समेत रहेको। मिति २०८०।०१।२० गतेका दिन उक्त स्थानमा प्रहरी टोली पुगि खोजतलास गर्दै जाँदा घट्नास्थलबाट अं. ५००/६०० मिटर तल खोल्सामा महिला-२ र पुरुष-१ को लाश फेला परेको । यार्सागुम्बा संकलन गर्न गएका ५ (पाँच) जना व्यक्तिहरु हिमपहिरोमा परि पुरिन गई वेपत्ता भएकोमा ४ (चार) जना व्यक्तिहरुको शव पोष्टमार्टम गरि निजहरुका आफन्तहरुलाई बुझाई दाहसंस्कार समेत गरिसकेको। वेपत्ता भएका अन्य १ (एक) जना व्यक्तिको खोजतलास गर्दै जाँदा मिति २०८०।०१।२७ गतेका दिन खोजतलासका लागि खटिएको प्रहरी टोलीले जिल्ला डोटी जोरायल गा.पा.वडा नं. २ बुडर बस्ने वर्ष अं. १५ की छिमी साम्मो थापा घट्नास्थलबाट अं. ६००/७०० मिटर तल हिमपहिरोमा पुरिएको अवस्थामा फेला पारि घट्नास्थलबाट निकाली उक्त मृतक लाश व्याँस गा.पा. वडा नं. १ गागा भन्ने स्थानमा सुरक्षित साथ राखि मृतकको आफन्तहरुलाई खबर भई लाश बुझिलिई दाह संस्कार गरिसकेको ।

अनुसूची ५

हेलीप्याड तथा पोखरीहरुको विवरण (जिल्ला दार्चुला)

सि. नं.	स्थानीय तहको नाम	वडा नं.	टोल /वस्तीको नाम	अवस्थिति (आक्षांश र देशान्तर)	कैफियत
१.	मार्मा गा. पा. लटिनाथ, दार्चुला	०३	लटिनाथ खेल मैदान		यस पालिका भित्र पोखरी नभएको ।
		०४	पडपडा खेल मैदान		
		०२	उमडा		
		०६	शेरी		
		०१	घोल्जर		
		०२	लाम्बगर		
२.	नौगाड गा.पा. होपरीगाड, दार्चुला	०१	कैदमकोट		नौगाड खोला र अन्य साना खोलाहरु रहेको पोखरी नभएको (वडा नं. १ र ६)।
		०२	दल्लेक र छिपुलथान		
		०३	ताराकोट, खार		
		०४	मा.वि. सिष्ठी खेल मैदान		
		०५	सौकेबगड		
		०६	जनहित मा.वि. धुलिगडा खेडा		
३.	मालिकार्जुन गा.पा. शंकरपुर, दार्चुला	०८	शंकरपुर, सिराडी (श्री शंकरपुर मा.वि. को खेल मैदान)	आक्षांश-२९.७३११३३ देशान्तर- ८०.४३८३५	गाउँपालिकाभित्र पोखरी नभएको तर पानीका विभिन्न स्रोतहरु भएको ।
		०३	मड, सिलङ्गैर (श्री मालिकार्जुन मा.वि.को खेल मैदान)	आक्षांश-२९.७३७००१ देशान्तर- ८०.४८८७४	

४.	अपीहिमाल गा.पा. खण्डेश्वरी, दार्चुला	०४	सम्तेली चौड खात्ती खुला क्षेत्र		ऐ. पालिकाकी वडा नं. ४ स्थित प्राकृतिक खात्ती ताल रहेको ।
५.	व्याँस गा.पा. सुन्सेरा, दार्चुला	०१	छाङ्गरु र तिंकर (छाङरु टोल)		पोखरी नभएको
		०२	राप्ला विचगाँउ		
		०३	सिद्ध मा.वि. फिल्ड		
		०४	सुन्सेरा (टिंकर सडक निर्माणका लागि नेपाली सेनाको अस्थायी क्याम्प बसेको स्थान)		
		०६	हुती अपीनाम्पा स्नातक क्याम्पसको मैदान		
६.	दुहुँ गा.पा. हिकिला, दार्चुला	०१	पिपलचौरी (छानो गडा)		
		०२	गौरिलमाण्डौ मा.वि. हिकिलाको विद्यालय प्राङ्गण र मष्टकेदार मन्दीर खेत		
		०३	जनविकास मा.वि. बारबाजको विद्यालय प्राङ्गण		
		०४	ब्रह्म मन्दीर पोक्सेको मन्दीर परिसर फिल्ड		
		०५	नौमुण्डे/बत्थोली		
७.	लेकम गा.पा. रातामटा, दार्चुला	०१	ठुलीगाडा/जाडा लेक		पोखरी नभएको ।
		०२	कुणी		
		०३	लाली		
		०४	खरकडा		
		०५	रीठा चौपाता (लटिनाथ मा.वि. प्राङगण)		
		०६	ठुलीखाली		
८.	महाकाली न.पा. खलंगा, दार्चुला	०४ र ०५	नेपाली सेनाको ब्यारेक		पोखरी नभएको ।
		०४	विरेन्द्र बन क्षेत्र (नेपाली सेनाको क्षेत्र)		
		०४	खुल्ला मञ्च (खलंगा)		
९.	शैल्यशिखर न. पा. गोकुलेश्वर, दार्चुला	०१	कृष्ण मा.वि.को खेल मैदान (बलाँच)		पोखरी नभएको ।
		०२	सत्यप्रकाश मा.वि. को खेल मैदान (देथला)		
		०४	श्री भूमीराज आ.वि. को खेल मैदान (काँडापारी)		
		०७	श्री हुनैनाथ मा.वि. को खेल मैदान (देवथली)		
		०९	श्री गोकुलेश्वर मा.वि. को खेल मैदान/गोगुलेश्वर हवाई मैदान (गोकुलेश्वर)		

अनुसूची ६

जोखिम बस्ती तथा खुला क्षेत्रको विवरण

जिल्ला भित्रका हुन सक्ने विपद् जोखिमका प्रकारहरु, सो विपद्को जोखिमयुक्त पालिका/स्थानहरु, प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी एवं जनसंख्या विवरण:-

विपद परिकार:-	मनसुनजन्य अविरल वर्षाका कारण भू-क्षय, बाढी,पहिरो, असिना, चट्याङ, आगलागी, हिमपात, अनावृष्टि/अल्पवृष्टि (खडेरी) र अतिवृष्टि (अविरल वर्षा), भूकम्प, हुरी बतास, रोगजन्य महामारी	
सि.नं.	**उच्च जोखिम युक्त पालिका/स्थानहरु**	**प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी एवं जनसंख्या**
१	**दुहुँ गाउँपालिका** वडा नं. २ को नरोली, राता,गुना, अफरे बस्तीहरु, वडा नं ५ को बथ्थोली, सिमार,सुतखोला बस्तीहरु र वडा नं. ३ श्रीबगडका बस्तीहरु बढी प्रभावित	घरधुरी ४५० र जनसंख्या २५००
२	**नौगाड गाउँपालिकाको** वडा नं. १ को जात्रा, गोधानी, बगड बस्तीहरु, वडा नं. २ को सुण्डमुण्ड, दल्लेक बस्तीहरु, वडा नं. ३ को पारीखार,सीमार, जामिर, खुपिल्गाउँ बस्तीहरु,	घरधुरी ३० र जनसंख्या २००

	वडा नं. ४ को होपरी , मल्लामट्टे, कपरे बस्तीहरु, वडा नं. ५ को उडालु, श्रीबगड, सौकेबगड, होपरीगाड क्षेत्र बस्तीहरु, वडा नं. ६ को धुलीगडा, रैचु गडिगाड, परिगाउँ र थागिलगाडा क्षेत्र बस्तीहरु	
३	**अपिहिमाल गाउँपालिका** वडा नं. १ को आरुखोड ल्वाथी, वडा नं. २ को घुसा, वडा नं. ३ को गौडेखोला, राताभिटा, खिर्सा, क्षेत्ति र घाजिर, वडा नं. ४ को गौडेखोला, वडा नं. ६ को चौकीबगड, मज्जे, ककनाडी, धंकं, धमलाड र पानीमूल क्षेत्र बस्तीहरु	घरधुरी २० र जनसंख्या १६०
४	**व्याँस गाउँपालिका** वडा नं. ४ को माडागाउँ र गल्या बस्ती, वडा नं. ३ को तुसारपानी बस्ती, वडा नं. ६को तुसराडी क्षेत्र ।	घरधुरी ९० र जनसंख्या ४५०
५	**महाकाली नगरपालिका** वडा नं. १ श्रीबगड क्षेत्र, वडा नं. २ बडाली गाउँबस्ती, मुल्ला गाउँबस्ती, अन्य वडाहरुमा समेत	घरधुरी १०० र जनसंख्या ६००
६	**मालिकार्जुन गाउँपालिकाको** विभिन्न वडाहरुमा वर्षेनि विपद घटनाहरुबाट क्षति हुने गरेको ।	घरधुरी १०० र जनसंख्या ६००
७	**मार्मा गाउँपालिका** अन्तर्गत वडा नं. ४ को रिजाड बस्तीमा पहिरोबाट क्जोखिम रहेको ।	घरधुरी २० र जनसंख्या १५०
८	**लेकम गाउँपालिका** अन्तर्गत वडा नं. ४ को पैसखोला, जामुली, तोली, पन्तगाउँ, झलाती गाउँ, बचपाली, जोगीभाडा र आठा बस्ती गरी जम्मा ८ स्थान क्षेत्रहरु, वडा नं. ५ का पीड अंकुर, मैखोली, वनखेत, वडा नं. ६ को का घोडशिला, गणेत र मेल्ला, वडा नं. ३ का एरपाली, उकुमा र मकन्ना, वडा नं १ को झरकले, पट्युडी	१९ वटा वस्तीहरु
९	**शैल्य शिखर नगरपालिकाको** ओसिल बस्ती	घरधुरी परिवार २५

खुला क्षेत्र:

सि.नं.	स्थानीय तह/विषय	खुला क्षेत्र	आश्रय स्थल	मानवीय सहायता स्थल
१.	महाकाली नगरपालिका	• म.न.पा.वडा नं.४ स्थित शिवनगर	-	-
२	दुहुँ गाउँपालिका	• बममौरा,थाईसैन,सुतखोला गाडा,गर्खाविन्डा,सिमखोला, टकुले	६ वटा स्थल तोकिएको	व्यवस्थापन गर्न सकिने तर चालु अवस्थामा नरहेको
३	मालिकार्जुन गाउँपालिका	• **वडा नं-१** को पुर्व पश्चिम महाकाली लोकमार्ग। • **वडा नं-२** को फिरुडी। • **वडा नं-३** को मालिकार्जुन मन्दीर परिसर र चौड मन्दिर परिसर। • **वडा नं-४** को ऐरिछना। • **वडा नं-५** कोकठपते र चोललेक • **वडा नं-६** को उकु महल क्षेत्र र गरडा । • **वडा नं-७** को झगला वगड र चौकी विनाकोर्याली	• **वडा नं-१**को मा.वि. भर्तोला, • **वडा नं-२**को राष्ट्रिय मा.वि. ठिङ, सरस्वती मा.वि. सेलचमा, • **वडा नं-३** को मा.वि. मड र लटीनाथ आ. वि.बसेडी । • **वडा नं-४** को मा.वि. ऐरीछना र हुनैनाथ मा. वि. चन्दनपुर । • **वडा नं-५**को कृष्ण मा. वि. डाडाकोट र लटिनाथ आ. वि. लिमा । • **वडा नं-६** को सरस्वती मा. वि. उकु र गरडा मा.वि. गरडा । • **वडा नं-७** को डिन्सी र परोपकार आ. वि. चौकी । • **वडा नं-८** को शंकरपुर मा.वि. पस्ती, सोमनाथ आ. वि. चस्कोट र बालकल्याण आ. वि. थक्ोली।	मालिकार्जुन गाउँपालिकाका कार्यालय र ८ वटै वडा कार्यालयहरु
४	नौगाड गाउँपालिका	• नौगाड गा. पा. १को कसाड, मानाकोट, सेराधार, रुईसाईनी र ताराकोट । • वडा नं २को दल्लेक धार र छिपुलथान	श्री जनहित मा. वि. धुलिगडाको १४ कोठे भवनलाई प्रयोगमा ल्याईएको ।	-

सि.नं.	स्थानीय तह/विषय	खुला क्षेत्र	आश्रय स्थल	मानवीय सहायता स्थल
		• वडा नं ३ को ताराकोट, लाटामाण्डौ खार। • वडा नं ४को मा. वि. सिष्ठीको खेलमैदान, विनायक धार । • वडा नं. ५ को वसर , सौकेबगड र श्रीबगड । • वडा नं. ६को धुलिगडा खेडा जनहित मा. वि. प्राङगण, खालीडाडा, धुलिगडा माझगाउँ र पनढुङ्गा खुला मैदान।		
५.	मार्मा गाउँपालिका	• वडा नं. ३ को लटिनाथ मन्दीरको खेल मैदान र वडा नं. ४ को तपोवन क्षेत्र ।	गाउँपालिका भित्रका विभिन्न विद्यालयहरु	
६.	अपि हिमाल गाउँपालिका	**हेलीप्याडको लागी** सम्तेली चौड खात्ती **खुला क्षेत्र तथा आपतकालीन आश्रय स्थलहरुको विवरण:-** १. वडा नं. १ अन्तर्गत खायकोट,सिति, पाटा २. वडा नं. २ अन्तर्गत पाटू, सेरा, वडा नं. ३ अन्तर्गत पाथा, सिमार, घाँजिर, क्षेती ३. वडा नं. ४ अन्तर्गत सल्लेधार, नौपाटा, खाती सम्तैलीचौर, ४. वडा नं. ५ अन्तर्गत लुम्थी ५. वडा नं. ६ अन्तर्गत सितौला पुरानो विद्यालय क्षेत्र		

- विपद् संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा सम्बन्धि विवरण:-

आ.व. २०७८/०७९ मा मनसुन जन्य अविरल वर्षाका कारण घटेका विपद जन्य घटनाहरुबाट धनजन र भौतिक सम्पत्ति, घर जग्गा जमिन, बालिनाली, चौपाया समेत ठूलो क्षति भएका यस जिल्लाको दुहुँ गाउँपालिका, अपिहिमाल गाउँपालिका र नौगाड गाउँपालिकालाई विपद् संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरिएको । यस आ.व. २०७९/०८० मा मनसुन जन्य अविरल वर्षाका कारण भौतिक रुपले बढि क्षेति पुगेका यस जिल्लाका महाकाली नगरपालिका र नौगाड गाउँपालिकालाई नेपाल सरकार मन्त्री परिषद्को मिति २०७९।०६।०७ गतेको निर्णयानुसार विपद् संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरिएको छ ।

-आगलागी नियन्त्रण र सोबाट हुने क्षति न्यूनीकरणका लागि कृत्रिम अभ्यास तालिम प्रदर्शनी -

प्रदर्शन मितिः- २०८०।०२।०२

स्थानः- महाकाली नगरपालिका क्षेत्र

परिचयः-

विपद सम्बन्धि विविध घटनाहरु आगलागी, चट्टयाङ, हावाहुरी, बाढी, पहिरो र माहामारीजन्य रोगहरुका कारणबाट वर्षेनी यस जिल्लामा समेत मानवीय तथा भौतिक क्षति भईरहने यथार्थतालाई मध्यनजर गरी विभिन्न माध्यमबाट आम जनसाधरणमा सचेतना अभिवृद्धि गर्न आवश्यक भएको छ । विपद रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि सरकारबाट समय-समयमा विभिन्न प्रयासहरु भएका छन । विपदबाट हुने क्षति न्यूनीकरणका लागि तालुक निकायबाट समेत समय-समयमा विभिन्न निर्देशनहरु प्राप्त भईरहेको सन्दर्भमा विपद् पुर्व तयारी कार्य योजना अनुसार यस जिल्लामा समेत विभिन्न सचेतनामुलकहरु कार्यक्रम संचालन गरी विपद् व्यवस्थापनका लागि विभिन्न प्रयासहरु गरिएका छन् । विपदबाट ठूलो धनजनको क्षति हुने भएकोले सबैको सामुहिक सहभागिता र प्रयासबाट समय मै विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यका लागि आवश्यक पुर्व तयारी गर्नुका साथै विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरी सचेतना अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक भएकोले आगलागी नियन्त्रण र सोबाट हुने क्षति न्यूनीकरणका लागि आगलागी जन्य कृत्रम घटना अभ्यास सम्बन्धी सचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो ।

प्रि-मनसुन सिजन (Pre-monsoon Season) प्रारम्भ हुन लागेकोले हालको समयमा अपरान्ह र साँझ तिर मेघगर्जन / चट्याङ्गका घट्ना घटिरहेका साथै हावाहुरी र असिना-पानी समेत परिरहेकाले यस्तो मौसममा मेघगर्जन/चट्याङ्ग/हावाहुरी/असिना-पानी/आगलागी जस्ता घट्नाबाट हुन सक्ने क्षतिबाट जोगिन आवश्यक सतर्कता अपनाउने सम्बन्धमा सबैमा अनुरोध गरिएको । मिति २०८०।०२।०२ गतेका

दिन सुरक्षा निकायहरु र सम्बन्धित सरोकारवाला तथा स्थानीयहरुको सहभागितामा जिल्ला सदरमुकाममा उक्त घट्नाहरुबाट हुन सक्ने क्षती न्यूनिकरणका सम्बन्धमा सामूहिक अभ्यास कार्यक्रम समेत प्रदर्शन गरियो ।

कार्यक्रमको उद्देश्यः–

विपदजन्य घटनाहरुबाट वर्षेनी हुने मानवीय तथा भौतिक क्षतिलाई रोकथाम तथा न्यूनीकरण गरी आमजनतालाई सुरक्षित तरिकाले बस्न सक्ने वातावरण सृजना गरी विपद पुर्व तयारी कार्यलाई टेवा पुर्याउन साथै स्थानीय जनताहरुमा समेत सचेतना अभिबृद्धि गर्ने उद्देश्यले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वार्षिक क्रियाकलाप अन्तर्गत तालुक निकायबाट प्राप्त निर्देशन समेतका आधारमा विपदजन्य कृत्रिम घटना अभ्यास तथा तालिम कार्यक्रम आयोजना गरिएको छ । कार्यक्रम सञ्चालनका मुख्य उद्देश्यहरु निम्न बमोजिम रहेका छन ।

- विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहयोग पुर्याउने ।
- स्थानीय जनताहरुमा सचेतना अभिबृद्धि गर्ने ।
- विपद पश्चातको खोज उद्धार कार्यमा सहजता प्रदान गर्न ।
- विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यमा सबैको सामुहिक सहभागित सुनिश्चित गर्न ।
- विपद पिडितहरुलाई खोज उद्धार गरी समय मै आवश्यक राहत तथा स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था गर्ने सिप र दक्षता अभिवृद्धि गर्न ।
- जिम्मेवारी तोकिए अनुसार सबै पक्षलाई आ–आफ्नो कार्य सहज तरिकाले सम्पादन गर्ने क्षमताको अभिवृद्धि गर्न ।

कृत्रिम घटना अभ्यासका क्रममा सहभागिहरुबाट प्रस्तुत कौशल र विषय वस्तुको सार संक्षेपः–

जिल्ला स्थित तिनवटै सुरक्षा निकायहरुको संयुक्त सहभागीतामा आगलागिजन्य विपद घटना प्रदर्शनीका लागि प्रदर्शनस्थलमा विभिन्न नमूना घर/टहरा निर्माण गरी आगलागिजन्य कृत्रिम घटना प्रदर्शन गरी दमकलका माध्यमबाट आगो निभाई एम्बुलेन्सका सहायताबाट विपद पिडितलाई उद्धार गरिएको अभ्यास तथा तालिम सञ्चालन कार्यक्रम सम्पन्न गरियो । नेपाल रेडक्रस सोसाटीका स्वयं सेवकहरुबाट सचेतना अभिवृद्धिका लागि माईकिङ्ग र विद्यालयबाट कार्यक्रममा सहभागी भएका शिक्षक/शिक्षिका ज्युहरुबाट विपदजन्य घटना आगलागिबाट हुने क्षति र बच्ने उपचारात्मक उपाय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी ज्यूहरुबाट विपद घटनाबाट बच्न पुर्व तयारी एवं विपदजन्य घटना भई हालेमा सुरक्षित रहन अवलम्बन गर्नुपर्ने विविध विषयमा सहभागीहरु माझ आवश्यक सुझाव र जानकारी गरियो ।

कृत्रिम अभ्यास प्रदर्शनी कार्यक्रम संचलनका दृष्यहरुः–

कार्यक्रमबाट गरिएको अपेक्षाः-

उल्लेखित विपद संग सम्बन्धित कृत्रिम घटना अभ्यास तथा तालिम- simulation and Drill सम्बन्धी प्रदर्शनी कार्यक्रम सञ्चालनबाट स्थानीय जनतामा जनचेतना अभिवृद्धि हुनुका साथै राहत तथा उद्धार कार्यमा खटिने सुरक्षाकर्मीहरु, कर्मचारीहरु, स्वयंसेवकहरु र सरोकारवाला अन्य सबै पक्षको क्षमता अभिवृद्धि भई समन्वयात्मक रुपमा कार्य सञ्चालन गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

दार्चुलामा विपद् पूर्व सूचना प्रणाली
विपद् सूचना संयन्त्र सञ्जाल

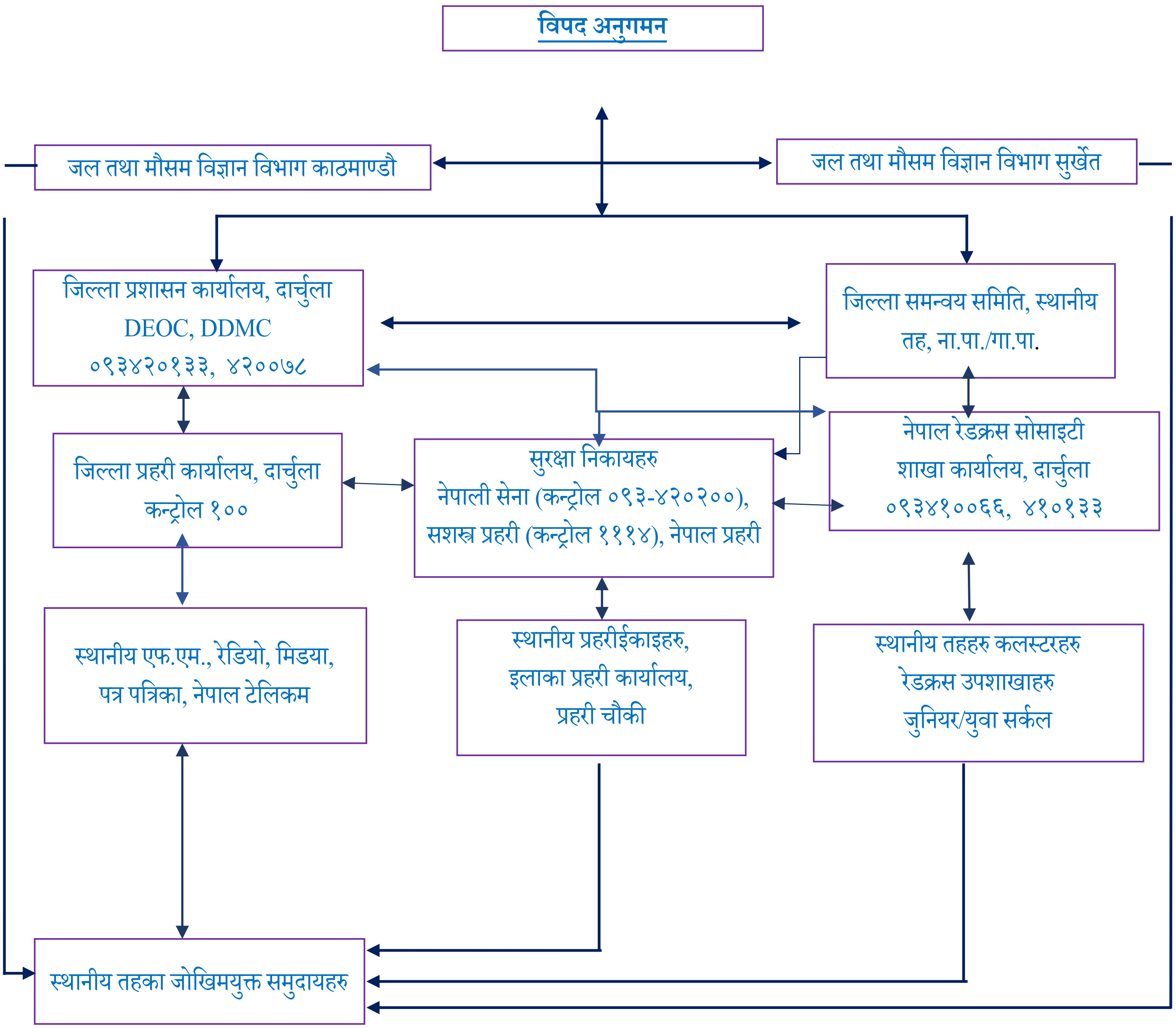

अनुसूची ७

फारम नं. १

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दार्चुला
स्थानीय तहस्तरीय प्रकोप द्रुत सर्वेक्षण प्रतिवेदन फारम

(० देखि २४ घण्टा)

गा.पा/न.पा : **प्रकोप परेको मिति :**

	प्रकोपको प्रकार	जनसंख्या	प्रभावित परिवार	विस्थापित परिवार	क्षति भएको घरधुरी	आवश्यकता

वडा नं.		मृत्यु	हराएको	घाइते	घरधुरी	पुरुष	महिला	घरधुरी	जनसंख्या	पूर्ण	आंशिक	
१												
२												

क) प्रभावित क्षेत्रमा आधारभूत संरचना तथा सेवाको अबस्था :

सि.नं.	क्षतिको विवरण	संख्या	क्षति		अनुमानित क्षति मूल्यमा	सूचना संकलनको लागि अपनाएको प्रकृया	केफियत
			पूर्ण	आंशिक			
१	विद्यालय भवन						
२	पुल तथा सडक						
३	हेल्थपोष्ट/स्वास्थ्य चौकी						
४	सामुदायिक स्रोत केन्द्र गा.वि.स, सुरक्षित बासस्थान)						
५	अन्न वाली (विघा/रोपनी)						
६	खेतीयोग्य जमीन (विघा/रोपनी)						
७	घरपालुवा पशु						
८	साना पसल						
९	माछा पोखरी						
१०	सञ्चार						
११	विद्युत						
१२	अन्य						

ख) स्थानीयस्तरमा उद्धार तथा राहत कार्यमा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरु :

सि.नं.	कामको विवरण	निकाय/संस्थाको नाम				
१						
२						

तयार गर्नेको हस्ताक्षर **स्वीकृत गर्नेको हस्ताक्षर**

नामः

पदः

कार्यालयको छापः

फारम नं. २ (जिल्लाको प्रयोजनार्थ)

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दार्चुला

प्रकोप द्रुत सर्वेक्षण फाराम

जिल्ला : प्रतिवेदन मिति :

१. प्रभावित क्षेत्रको विवरण :

सि.नं.	गा.पा./न.पा.को नाम र वडा नं.	प्रकोपको प्रकार	प्रकोप मिति	जनसंख्या			प्रभावित परिवार			विस्थापित परिवार		क्षति भएको घरधुरी		कैफियत
				मृत्यु	हराएको	घाईते	घरधुरी	पुरुष	महिला	घरधुरी	जनसंख्या	पूर्ण	आंशिक	
जम्मा														

२. समुदाय तथा व्यक्तिगत सम्पत्तिको अनुमानित क्षतिको विवरण :

सि.नं.	क्षतिको विवरण	संख्या	क्षति		

			पूर्ण	आंशिक	अनुमानित क्षति मूल्यमा	सूचना संकलनको लागि अपनाएको प्रकृया
१	विद्यालय भवन					
२	पुल तथा सडक					
३	हेल्थपोष्ट/स्वास्थ्य चौकी					
४	सामुदायिक स्रोत केन्द्र गा.वि.स, सुरक्षित बासस्थान)					
५	अन्न वाली (विघा/रोपनी)					
६	खेतीयोग्य जमीन (विघा/रोपनी)					
७	घरपालुवा पशु					
८	साना पसल					
९	माछा पोखरी					
१०	सञ्चार					
११	विद्युत					
१२	अन्य					

३. विभिन्न निकाय/संस्थाहरुबाट भएका उद्धार तथा राहत कार्य र आगामी दिनको आवश्यकता :

क्र. सं.	सहयोग गरिएको राहतको प्रकार	जम्मा अनुमानित आवश्यकता (क)		नेरेसोबाट मात्र सहयोग पुरयाएको परिवार (ख)		अन्य संस्थाबाट भएको सहयोग (ग)		थप आवश्यकता (घ)=क−(ख+ग)		सम्भावित सहयोगी निकाय	कै.
		परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण		
१	सुख्खा तयारी खाना										
२	नियमित खाना										
	चामल										
	दाल										
	तेल										
	नून										
३	गैरखाद्य सामग्री										
	ने.रे.सो. राहतको सेट										
	थप त्रिपाल										
४	पानी शुद्धिकरण औषधी										
५	प्राथमिक उपचार										
	प्राथमिक उपचारक										
	प्राथमिक उपचार बाकस										
	अन्य सेवा कार्यहरु			**सेवा गरिएको वर्तमान अवस्था र थप आवश्यकता**							
६	सुरक्षित स्थानमा सार्ने तथा ओसार्ने कार्य										
७	शिविर व्यवस्थापन										
८	सरसफाइ सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि										
९	घुम्ती स्वाथ्य शिविर										
१०	एम्बुलेन्स सेवा										
११	ट्रेसिङ्ग सेवा										
१२	अन्य विशेष आवश्यकताका प्रकार										

४. जिल्ला तथा समुदायस्तरमा रहेका सहयोगी निकायहरु (ती निकायहरुको कार्यक्षेत्र र गर्न सक्ने कार्यको विवरण):

क्र.सं.	सहयोगका कार्यहरु	सहयोगी निकायको नाम र योजना					कैफियत
		१	२	३	४	५	
१	पूर्ण रुपमा क्षति भएका घरका लागि सहयोग						
२	आंशिक रुपमा क्षति भएका घरका लागि सहयोग						

३	विद्यालय भवन						
४	पुल तथा सडक						
५	हेल्थपोष्ट/स्वास्थ्य चौकी						
६	सामुदायिक स्रोत केन्द्र (गा.पा, सुरक्षित बासस्थान)						
७	अन्न वाली						
८	घरपालुवा पशु						
९	पशु						
१०	साना पसल						
११	माछा पोखरी						
१२	अन्य						

५. विपद् परेको क्षेत्रमा देखिएका सम्भावित स्वास्थ्यजन्य खतराहरु :

क्रसं	रोग	गा.वि.स.	समुदाय/स्थान वा वडा	प्रभावित जनसंख्या	अनुमानित	कैफियत
१	झाडा पखाला					
२	हैजा					
३	मलेरिया (औलो)					
४	रुघाखोकी, ज्वरो					
५	इन्सेफलाइटिस					
६	छालाका रोगहरु					
७	सर्पको टोकाई					
८	आँखा पाक्ने रोग					
९	अन्य					

६. पहुँच (प्रभावितहरुसम्म राहत लिएर कसरी पुग्न सकिन्छ, देखिएको सुरक्षाको अवस्था, राहत व्यवस्थापनमा जनमानसको प्रतिकृया)

७. आइपरेका समस्या/वाधाहरु

८. सारांश :

टोली नेता : श्री हस्ताक्षर

टोली सदस्य : श्री हस्ताक्षर

फाराम नं. ३ (८ देखि १० दिन)

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दार्चुला

विस्तृत सर्वेक्षण (घरधुरी सर्वेक्षण) फाराम

जिल्लाः	गा.पा./न.पा.	वार्ड नं.	टोलः	
१) प्रकोपको प्रकारः		२) प्रकोप परेको मितिः		३) समयः
४) घरमूलीको नामः		पेशाः		
५) उमेर समूह अनुसारको परिवार सङ्ख्याः				

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
५ वर्ष सम्म			
६ –१५ वर्ष			
१६ –५९ वर्ष			

६० वर्षभन्दा माथि			
कुल जम्मा			

६) सङ्कटासन्न व्यक्ति :

क) शारीरिक असक्षमः ....जना　　ख) एकल महिला .... जना

ग) गर्भवतीः ... जना　　घ) सुत्केरीः ... जना

७) क्षतिको विवरण :

क. मानवीय क्षति :　मृत्यु :　हराएको :　घाइते :

ख. घरः　पूर्ण क्षति :　आंशिक क्षति :

९) जीविकोपार्जनको क्षेत्रहरुमा प्रभावः

क) कृषि

- अन्न के.जी./(क्यून्टल)..
- जग्गा जमीनः रोपनी/विघाः..

ख) पशुधन (वटा) ....

ग) ब्यापार ब्यवसाय (नगदमा) ....

घ) अन्यः ....

१०) यस अघि कुनै निकायबाट सहयोग प्राप्त भएको भएः

क)

ख)

ग)

११) आवश्यकता पहिचानः

(क) नियमित खाना　(ख) लत्ताकपडा　(ग) त्रिपाल

(घ) भाँडाकुँडा　(ङ) पिउने पानी　(च) मनो सामाजिक परामर्श

(छ) चर्पी　(ज) सरसफाइ　(झ) स्वास्थ्य

(ञ) शिक्षामा सहयोग　(ट) अन्य

१२) तत्कालको लागि अस्थायी आवास र पुनर्लाभ –Recovery) कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सिफारिस :

अस्थायी आवास र प्रत्युपलब्धि (Recovery)	
क) जीविकोपार्जन	
ख) घर निर्माण तथा मर्मत	
ग) विउ विजन तथा कृषि औजार	

तयार गर्नेको हस्ताक्षरः　　**प्रमाणित गर्नेको हस्ताक्षरः**　**नाम :**

नाम :

पद :　　**पद :**

कार्यालयको छापः　　**कार्यालयको छापः**

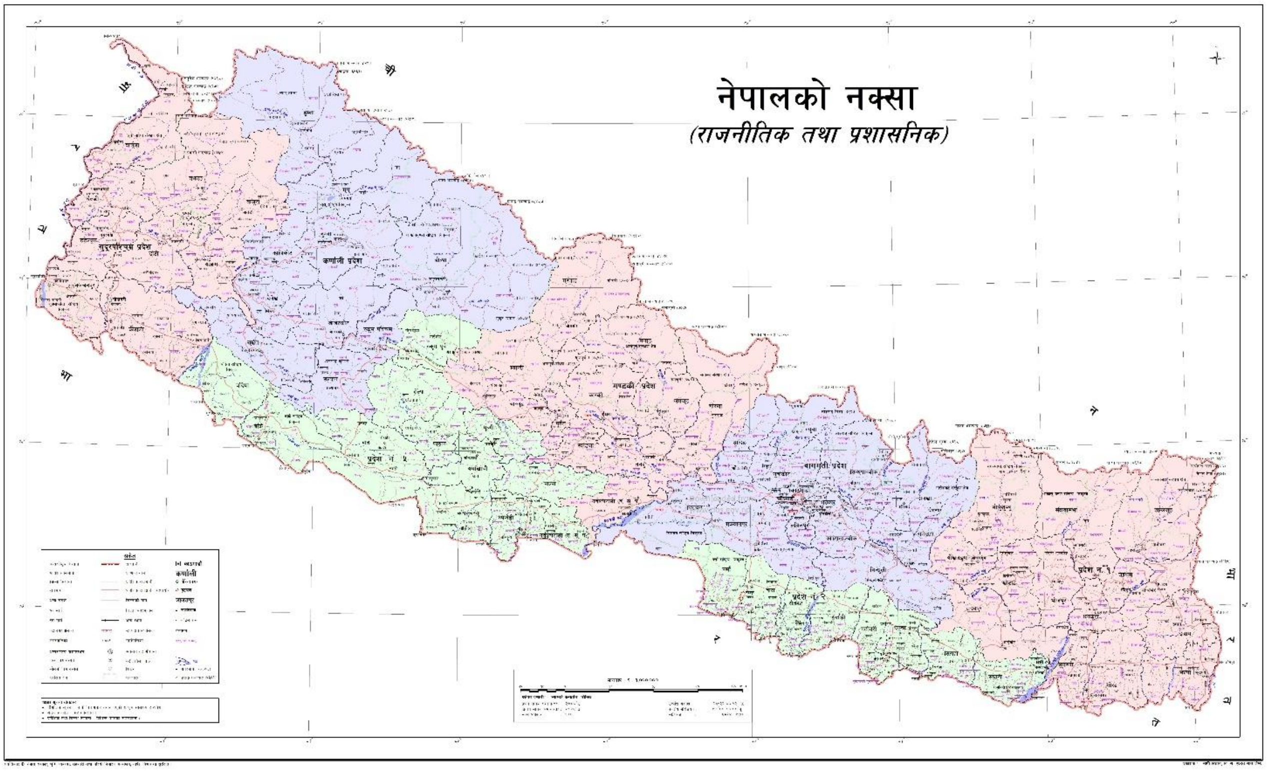
नेपालको नक्सा
(राजनीतिक तथा प्रशासनिक)

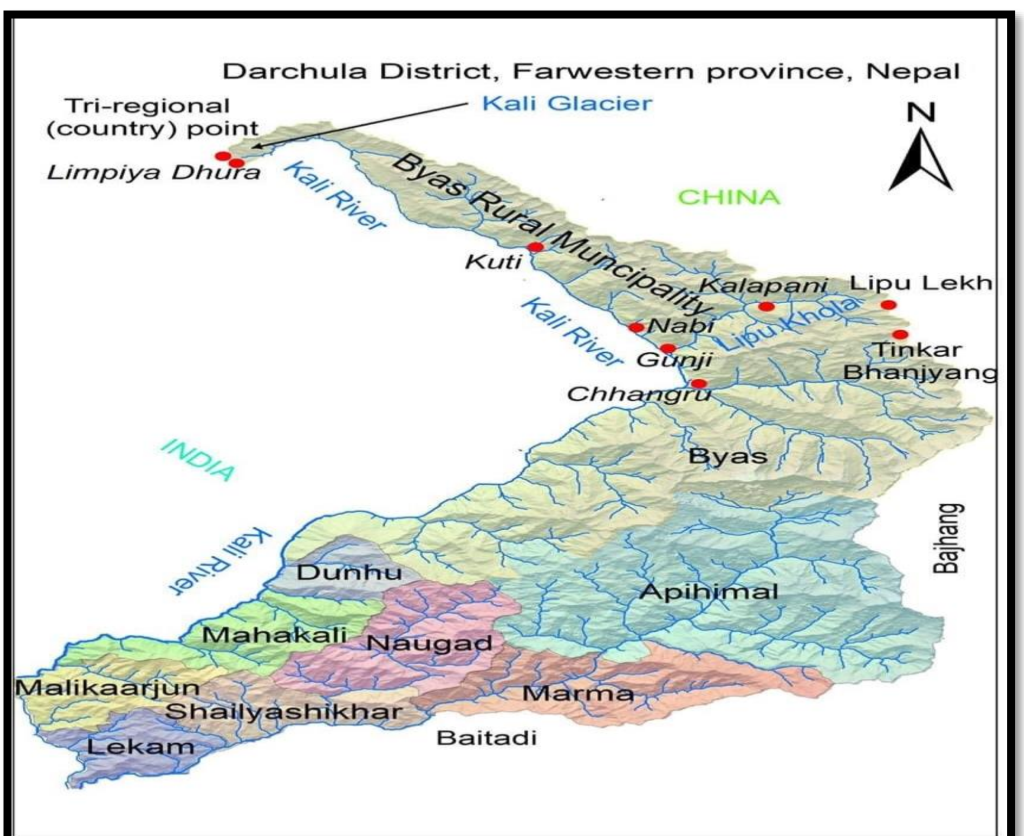
Darchula District, Farwestern province, Nepal
Tri-regional
(country) point
Kali Glacier
N
Limpiya Dhura
Kali River
Byas Rural Muncipality
CHINA
Kuti
Kalapani
Lipu Lekh
Lipu Khola
Nabi
Kali River
Gunji
Tinkar
Bhanjyang
Chhangru
INDIA
Byas
Bajhang
Kali River
Dunhu
Apihimal
Mahakali
Naugad
Malikaarjun
Marma
Shailyashikhar
Lekam
Baitadi

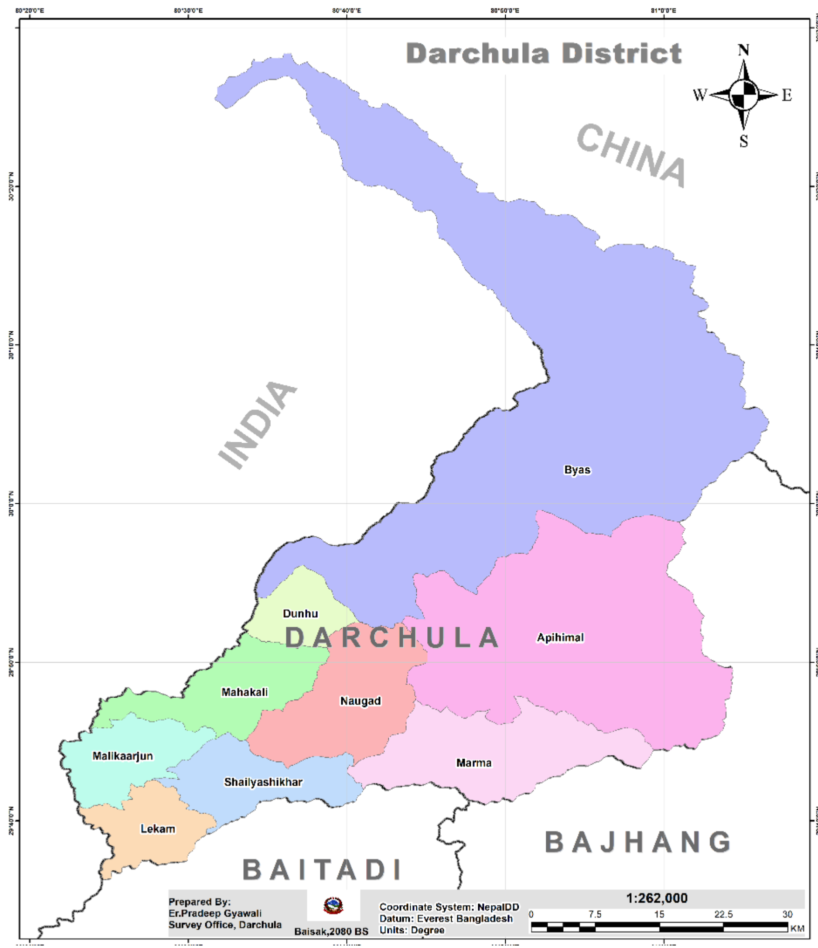

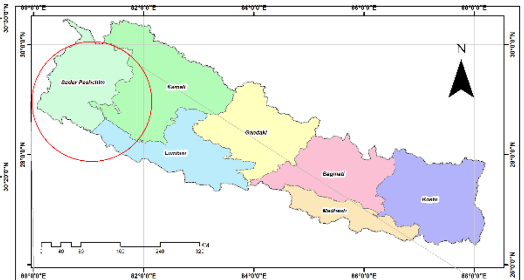

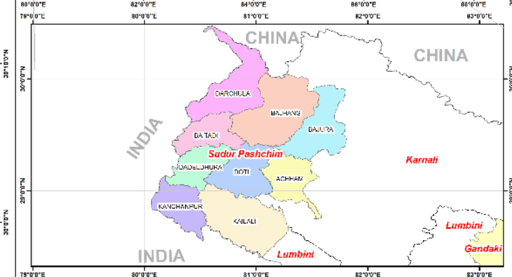

ıbout Darchula

Darchula District (Nepali: दार्चुला जिल्ला) , a part of Sudurpashchim Province, is one of the nine districts of province and one of seventy-seven districts of Nepal. The district, with Khalanga (Mahakali Municipality) as its district headquarters, covers an area of 2,322 km2 (897 sq mi) and has a population (2021) of 133,310.Darchula Lies in the west-north corner of the country.

The district is surrounded by Bajhang District in the east, Baitadi District in the east and the south, Ngari Prefecture of TAR of China in the North and Pithoragarh district of India in the West.

The Himalayan region between two rivers Kali River to Seti River calls Gurans Himal.[11] Darchula district falls in the Gurans Himal zone. Api Himal (7,132 metres (23,399 ft)) and Jethi Bahurani (6,850 metres (22,470 ft)) are main mountain peaks of the area. There is a protected area named Api Nampa Conservation Area which ranges in elevation from 532 metres (1,745 ft) to 7,132 metres (23,399 ft). Mahakali, Chalune, Tinkar, Nampa and Kalagad are the rivers in the area.

The district consists of nine municipalities, out of which two are urban municipalities and seven are rural municipalities.

Api Nampa Conservation Area is a famous gateway to Kailash Mansarobar's holy region located in Tibet. Many pilgrims pass through this Conservation Area to get to Kailash Pravat. Not only Nepalese but also foreigners visit Api Nampa Conservation Area to acquire satisfaction, spirituality and the boons of nature. The first European, A. H. Savage Landor entered Nampa valley in 1899 and explored the glacier system. He travelled across the Tinkar valley and entered Tibet via the Lipu pass. In 1905, Dr. Longstaff visited this region. Then Swiss geologists A. Heim and A. Gansser visited the Api Himal area in 1936. The elevation of Api Himal at the top is calculated to be 23,399 ft. John Tyson and W. H. Murray explored this region in 1953. An Api group has been created to lure tourists wanting to see the geological features blending with nature and other natural assets. Sauka culture is also an attraction for tourist. Api Himal can be visited by going via Darchula Bazar, Huti, Sunsera, Rapla to base camp. It takes five days to reach there or travelers may go via Bitule, Makari Gad, Ghusa Village, Domilla, to Lolu at the base camp. Panoramic views of Himalayas are created by several peaks like Nampa, Jethi Bahurani and others